

English

Listen to the dialogue and answer questions 1 – 5.

Hannah: “I’ve been reading about feng shui lately. It’s interesting how it’s supposed to bring good energy into a home. Do you know what it really is?”

Ali: “Yes, feng shui is an ancient Chinese practice. It’s about arranging your living space in a way that creates balance and positive energy. The idea is that when your space is organized well, it can improve your health, happiness, and success.”

Hannah: “That sounds cool! How do you do it?”

Ali: “There are a few main rules. For example, it’s important to keep your home clean and free of mess as mess can block energy flow. Also, placing furniture so you can see the entrance to a room is said to bring more positive energy.”

Hannah: “I see. Are there any specific items you should use or avoid?”

Ali: “Yes, each item has its own meaning. Plants and natural elements are good for creating positive energy, while broken items can bring bad energy. Mirrors can be useful, but you should avoid placing them in a way that reflects your bed or the front door.”

Hannah: “That’s good to know. Does it really work?”

Ali: “Many people believe it helps them feel more relaxed and organized. It’s not magic, but it can change how you feel in your space and how you use it.”

Hannah: “I’ll try some tips and see how it goes. Thanks for explaining!”

A variantı 1 sayılı test tapşırığı

B variantı 1 sayılı test tapşırığı

C variantı 1 sayılı test tapşırığı

D variantı 1 sayılı test tapşırığı

It is clear from the dialogue that

- A) feng shui is about organizing your space to create balance and positive aura
- B) feng shui-designed houses encourage the spread of evil forces
- C) feng shui suggests placing plants and natural elements near broken items
- D) feng shui is a modern Chinese practice for designing home exteriors
- E) feng shui is a traditional Chinese minimalist design to avoid expensive furniture

İzah: Verilmiş test tapşırığında dialoqa əsasən cümlənin tamamlanması tələb olunur. Dialoqda deyilir ki, feng shui nəzəriyyəsinə əsasən yaşadığımız məkan elə təşkil edilməlidir ki, balans və pozitiv enerji yaransın. Buna görə də “feng shui is about organizing your space to create balance and positive aura” cavabı düzgün cavabdır. Dialoqa əsasən feng şuinin evin eksteryerini dizayn etmək üçün istifadə olunan müasir Çin nəzəriyyəsi olması, bitki və təbii elementlərin sınımsız əşyaların yanında yerləşdirilməsi, feng şui əsasında dizayn olunmuş evlərin şər qüvvələrin yayılmasına səbəb olması, feng şuinin bahalı mebellərdən uzaq durmağa təşviq edən ənənəvi minimalist Çin dizaynı olması fikirləri yanlış olduğuna görə “feng shui is a modern Chinese practice for designing home exteriors, feng shui suggests placing plants and natural elements near broken items, feng shui-designed houses encourage the spread of evil forces, feng shui is a traditional Chinese minimalist design to avoid expensive furniture” fikirlərinin qeyd olunduğu bəndlər yanlış cavablardır.

A variantı 2 sayılı test tapşırığı

B variantı 2 sayılı test tapşırığı

C variantı 2 sayılı test tapşırığı

D variantı 2 sayılı test tapşırığı

Complete the sentence according to the dialogue.

According to feng shui, untidiness should be avoided since

- A) it is hardly cleaned up
- B) it prevents the natural flow of energy

- C) it enhances positive energy
- D) it makes the house look untidy
- E) it blocks sunlight from entering

İzah: Test tapşırığında verilmiş cümləni dialoqa əsasən tamamlamaq tələb olunur. Dialoqda bildirilir ki, dağınıqlıq enerji axınının qarşısını aldığına görə evin səliqəli və təmiz saxlanması vacibdir. Buna görə də “o təbii enerji axınının qarşısını alır” mənasını ifadə edən **“it prevents the natural flow of energy”** fikrinin qeyd olunduğu bənd doğru cavabdır. “Dağınıqlığın evi səliqəsiz göstərməsi, çətinliklə təmizlənməsi, müsbət enerjini artırmaması, günəş enerjisinin qarşısını alması” mənalarnı ifadə edən **“it makes the house look untidy, it is hardly cleaned up, it enhances positive energy, it blocks sunlight from entering”** fikirlərinin qeyd olunduğu bəndlər yanlış cavablardır.

- A variantı 3 sayılı test tapşırığı**
- B variantı 3 sayılı test tapşırığı**
- C variantı 3 sayılı test tapşırığı**
- D variantı 3 sayılı test tapşırığı**

Answer the question according to the dialogue.

What can you do to apply feng shui rules around the house?

- A) Arrange furniture in a way that you can see the entrance to the room.
- B) Use bright, neon-coloured furniture to stimulate endless energy.
- C) Avoid throwing broken and worn-out items away.
- D) Keep all the windows open to let the sunlight flood in.
- E) Place all the furniture close to the entrance.

İzah: Bu tapşırıqda dialoqa əsasən verilmiş sualı cavablandırmaq tələb olunur. Sualda soruşulur ki, fəng şui qaydalarını evə tətbiq etmək üçün nə edilə bilər. Dialoqda qeyd olunur ki, daha çox enerji gətirmək məqsədilə mebeli elə yerləşirmək lazımdır ki, otağın giriş aydın şəkildə görünsün. Ona görə də **“arrange furniture in a way that you can see the entrance to the room”** cavabı doğru cavabdır. Sonsuz enerji gətirmək üçün parlaq, neon rəngli mebelədən istifadə olunması, bütün mebellərin girişə yaxın yerləşdirilməsi, sınımış və işlənmiş əşyaların tullanılmaması, günəş enerjisinin daxil olması məqsədilə bütün pəncərələrin açıq saxlanması mənasını verən **“use bright, neon-coloured furniture to stimulate endless energy, place all the furniture close to the entrance, avoid throwing broken and worn-out items away, keep all the windows open to let the sunlight flood in”** fikirlərinin qeyd olunduğu bəndlər yanlış cavablardır.

- A variantı 4 sayılı test tapşırığı**
- B variantı 4 sayılı test tapşırığı**
- C variantı 4 sayılı test tapşırığı**
- D variantı 4 sayılı test tapşırığı**

Choose the correct statement according to the dialogue.

- A) Mirrors work well when they reflect the front door.
- B) Mirrors must be placed carefully to ensure they don't reflect the bed.
- C) Mirrors should be placed on the wall opposite the bed.
- D) Mirrors need to be big enough to reflect each corner of the room.
- E) Mirrors can be useful if they are hung anywhere in the hallway.

İzah: Bu sualda dialoqa əsasən doğru fikrin müəyyən edilməsi tələb olunur. Dialoqda qeyd olunur ki, güzgüləri elə yerləşdirmək lazımdır ki, onlar giriş qapısını əks etdirməsin. Buna görə də **“mirrors must be placed carefully to ensure they don't reflect the bed”** cümləsinin qeyd olunduğu bənd doğru cavabdır. Güzgünün çarpayı ilə üz bəz divarda yerləşdirilməsi, güzgünün giriş qapını əks etdirərkən daha yararlı olması fikirlərinin ifadə olunduğu **“mirrors should be placed on the wall opposite the bed”** və **“mirrors work well when they reflect the front door”** cavabları yanlış hesab olunur. Eyni zamanda dialoqda güzgülərin böyüklüyü və dəhlizdə asılmalı olduğu haqda informasiya olmadığından **“mirrors need to be big enough to reflect every corner of the**

room” və “mirrors can be useful if they are hung anywhere in the hallway” fikirlərinin qeyd olunduğu bəndlər də yanlış cavablardır.

A variantı 5 sayılı test tapşırığı

B variantı 5 sayılı test tapşırığı

C variantı 5 sayılı test tapşırığı

D variantı 5 sayılı test tapşırığı

Which of the following questions does the dialogue answer?

- A) How long does it take to see the effects of feng shui in a home?
- B) How many countries favour feng shui philosophy?
- C) How does feng shui affect people's emotional state?
- D) Why were feng shui principles initially rejected?
- E) How do different cultures view feng shui?

***İzah:** Bu test tapşırığında bəndlərdəki suallardan hansının cavabının dialoqda əks olunduğunu müəyyən etmək tələb olunur. Dialoqda bildirilir ki, feng şui nəzəriyyəsinin tətbiqi insanların olduğu məkanda özlərini daha xoşbəxt, daha rahat hiss etməsinə böyük təsir göstərir. Ona görə də feng şui insanların emosional vəziyyətinə necə təsir edir mənasını ifadə edən “how does feng shui affect people's emotional state” sualının qeyd olunduğu bənd doğru cavabdır. Dialoqda müxtəlif mədəniyyətlərin feng şui nəzəriyyəsinə necə yanaşması, feng şuinin evdə təsirinin nəzərə çarpmasının nə qədər vaxt aparması, feng şui prinsiplərinin başlanğıc mərhələdə qəbul olunmaması səbəbləri, feng şui fəlsəfəsinə neçə ölkənin rəğbət bəslədiyini ifadə edən “how do different cultures view feng shui, how long does it take to see the effects of feng shui in a home, why were feng shui principles initially rejected, how many countries favour feng shui philosophy” suallarının verildiyi bəndlər yanlış cavablardır.*

**Read the passage and
answer questions 6 – 10.**

The Braille alphabet is a system of reading and writing used by people who are blind or visually impaired. It is based on patterns of raised dots that can be felt with the fingers. This system allows its users to read texts, write notes, and access information independently.

The Braille system was invented by Louis Braille in the early 19th century. Born in France in 1809, he lost his sight as a child following an accident. As a student, he struggled to read the books available for blind people as they used large, raised letters, which delayed the progress of learning. Inspired to improve this, he developed a new system when he was only 15 years old.

Braille's system was influenced by a military communication method created by Charles Barbier. Based on 12-dot cells, Barbier's system used raised dots to allow soldiers to read messages in the dark without speaking. Louis Braille, finding it too complex for everyday use, refined it into a six-dot cell system, which became the basis of the modern Braille alphabet.

Each Braille character is made up of a combination of six raised dots **arranged** in two columns of three. Different patterns represent letters, numbers, punctuation marks, and even entire words or contractions in some languages. This makes Braille both efficient and flexible.

The earliest adopters of Braille were students at the school where Louis Braille studied, the Royal Institute for Blind Youth in Paris. Although the system initially failed to receive broad acceptance from teachers and authorities, students favoured it due to its greater speed and ease of use. Following Braille's death in 1852, the system gradually gained recognition and spread to other countries.

Today, Braille is used around the world in books, signs, elevators, medicine packaging, and public spaces. There are even several variations, such as music Braille for musicians and Nemeth Code for mathematics and science. Although modern technology like screen readers and audio books is widely used, Braille remains essential because it helps with literacy, spelling, and understanding written language.

İzah: Bu test tapşırığında verilmiş cümlənin mətnə əsasən tamamlanması tələb olunur. Mətnin beşinci abzasında bildirilir ki, “Brayl əlifbasının ilkin zamanlarda müəllim və səlahiyyətli şəxslər tərəfindən təqdir edilməsinə baxmayaraq yüksək sürət və asan istifadə oluna bilmə xüsusiyyətlərinə görə o tələbələr tərəfindən bəyənilirdi.” Buna görə də, tamamlamaq üçün təqdim olunmuş “Brayl əlifbası ... ” cümlə fraqmentinin müvafiq davamı olaraq “müəllim və rəsmi şəxslər tərəfindən ilkin mərhələdə tam şəkildə qəbul olunmadı” mənasını ifadə edən **“did not achieve broad recognition among educators and officials in the beginning”** fikrinin qeyd edildiyi bənd doğru cavab hesab olunur.

- A variantı 8 saylı test tapşırığı**
- B variantı 9 saylı test tapşırığı**
- C variantı 9 saylı test tapşırığı**
- D variantı 7 saylı test tapşırığı**

Answer the question according to the passage.

How did Braille modify Charles Barbier’s system?

- A) He turned it into a spoken code for educational settings.
- B) He expanded it into a 12-dot cell system.
- C) He replaced the dots with oversized, raised letters.
- D) He simplified it into a six-dot cell system.
- E) He replaced it with printed books for blind students.

İzah: Bu test tapşırığında verilmiş suala mətnə əsasən cavab vermək tələb olunur və Braylın Çarlz Barbiyerin əlifba sistemini necə dəyişdiyi soruşulur. Mətnə əsasən onun 6 nöqtəli şrift sistemə sadələşdirdiyi fikrini ifadə edən “he simplified it into a six-dot cell system” cümləsi doğru cavab hesab olunur. “Onu genişləndirərək 12 nöqtəli sistem halına saldı, nöqtələri böyüdülmüş və qabardılmış hərflərlə əvəz etdi, tədris mühiti üçün danışq koduna çevirdi, onu kor insanlar üçün çap olunmuş kitablarla əvəz etdi” fikirlərini ifadə edən bəndlər təqdim olunmuş sual cümləsinin doğru cavabı hesab oluna bilməz.

- A variantı 9 saylı test tapşırığı**
- B variantı 8 saylı test tapşırığı**
- C variantı 7 saylı test tapşırığı**
- D variantı 8 saylı test tapşırığı**

What does the word “arrange” mean in the passage?

- A) to make something become less or smaller
- B) to make something work in a certain situation
- C) to put something in a particular order
- D) to suddenly happen or become available
- E) to organize something in advance

İzah: Bu test tapşırığında mətnin dördüncü abzasında verilmiş “arrange” sözünün mənasının müəyyən edilməsi tələb olunur. Cari kontekstdə bu söz “müəyyən bir qayda ilə düzmək, qaydaya salmaq” mənasını ifadə edir və buna görə də müvafiq mənanı ifadə edən **“to put something in a particular order”** bəndi doğru cavabdır. Qeyd edək ki, “arrange” sözünün **“to organize something in advance”**, yəni “əvvəlcədən təşkil etmək” mənası da var. Lakin bu məna verilmiş kontekstə uyğun olmadığından bu bənd düzgün cavab hesab oluna **bilməz**. Digər bəndlərdə qeyd olunan mənalara isə ümumiyyətlə verilmiş sözlə uyğunluq təşkil etmir.

- A variantı 10 saylı test tapşırığı**
- B variantı 10 saylı test tapşırığı**
- C variantı 10 saylı test tapşırığı**
- D variantı 10 saylı test tapşırığı**

Which of the following questions does the passage answer?

1. What allows Braille to be practical and adaptable?

2. When did the first book based on the Braille system appear?
3. How many years did it take Barbier's system to be accepted worldwide?
4. How did Braille's system affect recovery rates among visually impaired people?
5. What specialized forms of Braille are commonly used nowadays?

İzah: Bu test tapşırığında bəndlərdəki suallardan hansının mətnə cavabının olduğu soruşulur. “Brayl əlifbasına əsaslanan ilk əlifba nə zaman işıq üzü görüb?”, “Barbiyer sisteminin dünyada tanınması neçə il çəkdi?”, “Brayl sistemi görmə qüsurlu insanların sağalma dərəcəsinə necə təsir edir?”suallarının cavabları mətnə öz əksini tapmamışdır. Bunun əksinə “Brayl əlifbasının praktik və asan uyğunlaşdırıla bilən olmasına nə şərait yaratdı?” və “Bu günlərdə Brayl əlifbasının hansı xüsusi formaları daha geniş yayılıb?”suallarının cavabları mətnə öz əksini tapmışdır.

**Read the passage and
answer questions 11 – 15.**

“An eye for an eye, and a tooth for a tooth.”

I This phrase, along with the idea of written laws, goes back to ancient Mesopotamian culture that flourished long before the emergence of Greek or Roman civilizations.

II In the winter of 1901 – 1902 French archaeologists digging in modern-day Iran discovered a four-ton black stone inscribed with artwork and texts. Translators determined that the texts, written in ancient Akkadian were a collection of laws. They were compiled by Hammurabi, the ruler of Babylonia from about 1792 to 1750 BC. This set of 282 laws that address issues like murder, theft, tax, marriage, property, etc. became known as the Code of Hammurabi. At the time of its discovery, the code was the earliest known example of recorded law.

III Although Hammurabi was concerned with keeping order in his kingdom, this was not his only reason for creating the list of laws. When he began ruling the city-state of Babylon, he had control of no more than 50 square miles of territory. As he conquered other city-states and his empire grew, he saw the need for a uniform legal system to govern diverse peoples across his empire. To achieve this, he sent legal experts throughout his kingdom to collect existing laws, which were then reviewed, changed or removed before forming the final code.

IV The Code of Hammurabi also reflects the strict social classes of Babylonian society: property-owning householders, ordinary citizens and slaves. Punishments varied according to a person's status, with crimes against higher classes often resulting in less severe penalties.

V It represents a crucial point in the development of legal systems today, providing insights into the social, economic, and political structures of ancient Mesopotamia.

A variantı 11 sayılı test tapşırığı

B variantı 11 sayılı test tapşırığı

C variantı 11 sayılı test tapşırığı

D variantı 11 sayılı test tapşırığı

Decide whether the statements are true or false according to the passage.

11.1. The emergence of Greek and Roman civilization played an important role in the formation of Mesopotamian culture.

A) True

B) False

İzah: Bu test tapşırığında verilmiş fikrin mətnə əsasən doğru və ya yanlış olduğunun müəyyən edilməsi tələb olunur. Mətnə qədim Mesopotamiya mədəniyyətinin Yunan və Roma sivilizasiyalarının yaranmasından çox əvvəl çiçəkləndiyi qeyd olunur. Buna görə də “Yunan və Roma sivilizasiyalarının yaranması Mesopotamiya mədəniyyətinin formalaşmasında mühüm rol oynamışdır” mənasını ifadə edən cümlə mətndəki fikirlə ziddiyyət təşkil edir.

11.2. The Code of Hammurabi was first revealed by Akkadian translators.

- A) True B) False

İzah: Bu test tapşırığında verilmiş fikrin mətnə əsasən doğru və ya yanlış olduğunun müəyyən edilməsi tələb olunur. "Hammurabi məcəlləsi ilk dəfə Akkad tərcüməçiləri tərəfindən aşkarlanmışdır" fikri mətnə əsasən yanlış fikirdir. Çünki mətnə biz Hammurabi məcəlləsinin qədim akkad dilində yazıldığı və fransız arxeoloqları tərəfindən kəşf olunduğu məlumatını əldə edirik.

11.3. One of the reasons for creating the list of laws was to maintain order in the kingdom.

- A) True B) False

İzah: Bu test tapşırığında verilmiş fikrin mətnə əsasən doğru və ya yanlış olduğunun müəyyən edilməsi tələb olunur. "Qanunlar siyahısının tərtib edilməsinin səbəblərindən biri imperiyada nizam-intizamın bərqərar olmasıdır" mənasını ifadə edən bu cümlə mətnə işlənmiş "Although Hammurabi was concerned with keeping order in his kingdom, this was not his only reason for creating the list of laws." fikri ilə eynilik təşkil edir.

11.4. When Hammurabi began governing Babylon, up to 50 square miles of territory were under his rule.

- A) True B) False

İzah: Bu test tapşırığında verilmiş fikrin mətnə əsasən doğru və ya yanlış olduğunun müəyyən edilməsi tələb olunur. Mətnə Hammurabinin Babil şəhər dövlətini idarə etməyə başlayarkən 50 kvadrat milə qədər ərazi idarə etdiyi deyilir. Sualda istifadə olunan "...ruled up to 50 square miles" ifadəsi mətndəki "...no more than 50 square miles" ifadəsi ilə eynilik təşkil etdiyindən bu bənd doğru cavab hesab edilir.

A variantı 12 sayılı test tapşırığı

B variantı 14 sayılı test tapşırığı

C variantı 14 sayılı test tapşırığı

D variantı 14 sayılı test tapşırığı

Answer the question according to the passage.

What was done to create a uniform legal system during Hammurabi's reign?

- A) All the copies of old legal documents were destroyed and substituted with a new code.
 B) An entirely new set of laws was invented.
 C) Greek and Roman laws were used as a model.
 D) Each city-state created its own laws.
 E) The laws of the time were modified and developed into the final code.

İzah: Bu test tapşırığında verilmiş "Hammurabinin hakimiyyəti dövründə mərkəzləşdirilmiş hüquq sistemini yaratmaq üçün nə edildi?" sualını cavablandırmaq tələb olunur. Mətnin 3-cü abzasında qeyd olunur ki, Hammurabi hüquq ekspertlərini bütün ölkə ərazisinə göndərdi ki, cari qaydaları toplasınlar. Daha sonra yekun kodeks tərtib olunmamışdan qabaq bu qaydalar nəzərdən keçirildi və müvafiq dəyişikliklər edildi. Təqdim olunmuş bu informasiyaya əsasən sualın düzgün cavabı "Dövrün qanunları dəyişdirilərək yeni yekun kodeks yaradıldı." mənasını ifadə edən "The laws of the time were modified and developed into the final code." bəndi düzgün cavabdır.

A variantı 13 sayılı test tapşırığı

B variantı 12 sayılı test tapşırığı

C variantı 13 sayılı test tapşırığı

D variantı 13 sayılı test tapşırığı

Complete the sentence according to the passage.

The severity of punishments

- A) depended on a person's social class
 B) was determined by a popular vote
 C) depended on the geographical location
 D) was equally accepted by all people

E) was determined by the king's mood

İzah: Bu test tapşırığında verilmiş cümlənin mətnə əsasən tamamlanması tələb olunur. Mətnin 4-cü abzasında qeyd olunur ki, cəzalar insanın sosial statusuna əsasən dəyişirdi, belə ki daha yüksək təbəqələrə qarşı törədilmiş cinayətlərin cəzası daha yüngül olurdu. Buna görə də tamamlamaq üçün təqdim olunmuş "Cəzaların sərtliyi ..." cümlə fraqmentinin müvafiq davamı olaraq "insanın sosial sinfindən asılı idi" mənasını ifadə edən **"depended on a person's social class"** fikrinin qeyd edildiyi bənd doğru cavab hesab olunur. "Cəzaların ciddiliyinin hökmdarın əhvalına görə müəyyən olunması, bütün insanlar tərəfindən bərabər şəkildə qəbul olunması, coğrafi mövqedən asılı olması, ümumxalq səsvermə ilə müəyyən olunması" mənalarnı ifadə edən **"was determined by the king's mood, was equally accepted by all people, depended on the geographical location, was determined by a popular vote"** bəndləri yanlış cavablar hesab olunur.

A variantı 14 sayılı test tapşırığı

B variantı 13 sayılı test tapşırığı

C variantı 12 sayılı test tapşırığı

D variantı 12 sayılı test tapşırığı

Which of the given sentences can start the V paragraph?

- A) Although many punishments are considered cruel by modern standards, Hammurabi's Code still holds its significance.
- B) On the other hand, carelessness and neglect were severely punished, if it led to loss of life.
- C) Nearly the entire text of the Code of Hammurabi is destroyed making a more systematic study impossible.
- D) The Code of Hammurabi recognizes many ways of disposing property.
- E) The laws reflect a society that was patriarchal and rather strict.

İzah: Bu test tapşırığında bəndlərdə verilmiş cümlələrdən hansının 5-ci abzasın ilk cümləsi ola bilməsinin müəyyən edilməsi tələb olunur. Bildiyimiz kimi, mətnlərin əsas hissəsindəki abzasların ilk cümləsi (**Topic Sentence**) həmin abzasın ümumi məzmununa uyğun olmalıdır. Mətnin 5-ci abzasında onun indiki hüquq sistemlərinin yaradılmasında həlledici məqam olduğu qeyd olunur və bu fikir Hammurabi kodunun hələ də əhəmiyyət daşıdığı fikrinin davamı kimi istifadə oluna bildiyindən **"Although many punishments are considered cruel by modern standards, Hammurabi's Code still holds its significance."** cavabı düzgün cavab hesab olunur.

A variantı 15 sayılı test tapşırığı

B variantı 15 sayılı test tapşırığı

C variantı 15 sayılı test tapşırığı

D variantı 15 sayılı test tapşırığı

Which of the following questions does the passage answer?

1. What is the contribution of the Code of Hammurabi to the modern world?
2. How did the Code of Hammurabi punish for committing murder?
3. How did the discovery of the Code of Hammurabi impact medieval archaeology?
4. How many laws were included in the Code of Hammurabi?
5. How long did it take Hammurabi to liberate the city-states of Babylonia?

İzah: Bu test tapşırığında bəndlərdəki suallardan hansının mətndə cavabı olduğu soruşulur. "Hammurabi qanununa əsasən cinayət törətmək necə cəzalandırılırdı?", "Hammurabi qanunun kəşfi orta əsr arxeologiyasına necə təsir etdi?", "Babilistanın şəhər dövlətlərinin azad olunması nə qədər vaxt aldı?" suallarının cavabları mətndə öz əksini tapmamışdır. Mətnə "Hammurabi qanunlarının müasir dünyaya töhfəsi nə idi?" (müasir hüquq sistemlərinin yaradılmasında böyük rol oynadı), "Hammurabi qanunlar toplusu neçə qanundan ibarət idi?" (282 qanun) suallarının cavabı öz əksini tapmışdır.

- A variantı 16 sayılı test tapşırığı**
B variantı 18 sayılı test tapşırığı
C variantı 20 sayılı test tapşırığı
D variantı 19 sayılı test tapşırığı

Choose the correct option.

1. I could hardly read your handwriting.
 2. She got up lately this morning.
 3. He can jump more highly.
 4. The teacher asked the student to sit nearer.
 5. She nearly fell off the ladder.
- A) 1, 2, 4 B) 1, 3, 4 C) 2, 5
D) 1, 4, 5 E) 3, 5

İzah: Bu test tapşırığında zərfin işləndiyi yerdən, formasından və mənasından asılı olaraq düzgün istifadə olunduğu bəndi seçmək tələb olunur. Qeyd edək ki, verilən cümlələrdə **hardly** zərfi “**güclə, çətinliklə**” mənasında əsas feildən əvvəl, **near** zərfi “**yaxın**” mənasını verərək təyin etdiyi feildən sonra, **nearly** zərfi isə “**az qala, demək olar ki**” mənalərini bildirərək aid olduğu feildən əvvəl işlədilmişdir. Bütün bunları nəzərə alaraq bu zərflərin verildiyi cümlələrdən ibarət olan **1,4,5** bəndlərinin verildiyi cavab doğru hesab olunur. Lakin eyni zamanda qeyd etmək lazımdır ki, 2-ci cümlədə verilən **lately** zərfi “**son zamanlar**” mənasını ifadə edir və cümlənin zamanına (indiki bitmiş zamanda işlədilir) və mənasına uyğun gəlmir. Cümlə “**...got up late**” (“**gec durdu**”) şəklində olmalı idi. Bundan əlavə digər cümlədə **highly** zərfi “**yüksək dərəcədə**” kimi tərcümə olunur və mənacə düzgün hesab edilmir. Və eyni zamanda **highly** zərfinin dərəcələnməyən zərflər qrupuna aid edildiyini nəzərə alsaq həmin cümlə düzgün variant olaraq qəbul edilə bilməz.. Onun əvəzində cümlədə “**hündürə**” mənasını verən **high (higher)** zərfi işlədilməli idi.

- A variantı 17 sayılı test tapşırığı**
B variantı 19 sayılı test tapşırığı
C variantı 16 sayılı test tapşırığı
D variantı 17 sayılı test tapşırığı

Choose the correct variant.

- Nick doesn't eat meat.
–
1. Nor do I.
 2. I don't either.
 3. Neither do I.
 4. Either do I.
 5. I'm not, too.
- A) 3, 5 B) 2, 4, 5 C) 1, 2, 3
D) 3, 4 E) 1, 2, 4

İzah: Bu test tapşırığında düzgün qısa təsdiq və inkar cümlələrin işlədilməsi tələb olunur. Qaydaya əsasən verilən cümlə inkarda olarsa “**nor, neither**” ilə başlayan qısa inkar cümlələr işlədilməli, bu cümlə tiplərində köməkçi feillər zamanı nəzərə alaraq seçilməli, onların inkarda verilməsinə diqqət yetirilməli və həmin köməkçi feillər cümlədə verilən ismə və əvəzliyə uyğunlaşdırılmalıdır. Bundan əlavə “**either** ilə bitən cümlələr də düzgün hesab edilir. “**Either**”in işlədilməsi də eynilə “**nor və neither**” də olduğu kimidir, lakin onlardan fərqli olaraq cümlədə köməkçi feil inkarda verilməlidir. “**Too**” yalnız verilən cümlə təsdiqdə olarsa həmin cümlədəki fikri təsdiq etmək üçün işlədilə bilər və **too** istifadə oluna cümlədə inkar element verilməməlidir. Bunların hamısını nəzərə alaraq **1, 2, 3 (Nor do I. I don't either. Neither do I.)** bəndlərinin verildiyi cavab düzgün hesab edilir.

- A variantı 18 sayılı test tapşırığı**
B variantı 20 sayılı test tapşırığı
C variantı 18 sayılı test tapşırığı
D variantı 16 sayılı test tapşırığı

Choose the correct prepositions.

He became interested ... physics ... the age ... fifteen.

- A) with, from, of
 B) in, since, of
 C) on, at, in
 D) with, at, of
 E) in, at, of

İzah: Bu test tapşırığında düzgün sözlüklərini seçmək tələb olunur. Verilmiş cümlədə ilk boşluqdan əvvəl "interested" sözünü nəzərə alaraq "in", ikinci boşluqdan sonrakı "the age" sözü ilə üçüncü boşluqdan sonra istifadə olunan "fifteen" sözünün birgə işlənərək "yaşında" (at the age of) mənasını verməsini əsas götürərək müvafiq olaraq "at" və "of" sözlüklərindən istifadə olunmalıdır. Beləliklə "in, at, of" sözlüklərinin qeyd olunduğu bənd doğru cavabdır.

- A variantı 19 sayılı test tapşırığı**
B variantı 16 sayılı test tapşırığı
C variantı 19 sayılı test tapşırığı
D variantı 18 sayılı test tapşırığı

Make up a story.

1. The shop assistant took a piece of paper and a pencil, wrote something down, and said:
 2. It is my homework for tomorrow and I cannot do it myself," said the boy joyfully.
 3. "I shall give you forty cents," answered the shop assistant.
 4. Once a little boy entered a shop and said to the shop assistant:
 5. "Thank you. I don't want to buy anything.
 6. "How much shall I have to pay for ten pounds of sugar, two pounds of coffee, and three pounds of butter?"
 7. Then the boy said: "How much change will you give me if I give you five dollars?"
 8. "Four dollars and sixty cents. "
- A) 4, 3, 6, 8, 5, 1, 2, 7
 B) 4, 5, 6, 1, 8, 7, 3, 2
 C) 4, 6, 1, 3, 5, 2, 7, 8
 D) 4, 6, 1, 8, 7, 3, 5, 2
 E) 4, 6, 8, 5, 2, 7, 3, 1

İzah: Bu test tapşırığında verilmiş cümlələrdən dialoq qurmaq tələb olunur. Məzmununda məntiqi ardıcılığın qorunduğu yeganə bənd "4, 6, 1, 8, 7, 3, 5, 2" cavabının qeyd olunduğu bənddir.

- A variantı 20 sayılı test tapşırığı**
B variantı 17 sayılı test tapşırığı
C variantı 17 sayılı test tapşırığı
D variantı 20 sayılı test tapşırığı

Choose the correct tense form.

When they ... the theatre, the play ... , and the audience ... it with admiration.

- A) had entered, began, were watching
 B) were entering, began, had watched
 C) entered, had began, had watched
 D) entered, had begun, were watching
 E) entered, was begun, had watched

İzah: Bu test tapşırığında düzgün zaman formasının seçilməsi tələb olunur. Cümlə Azərbaycan dilinə “Onlar teatr binasına daxil olanda tamaşa başlamışdı və auditoriya heyranlıqla onu izləyirdi” kimi tərcümə olunur. Tərcüməni nəzərə alaraq qeyd etmək lazımdır ki, birinci hissədə **when** bağlayıcısından sonra **keçmiş sadə zaman** işlədilməli, digər hissədə tamaşanın başlanmasının onların binaya daxil olmasından əvvəl baş verdiyini əsas götürərək **keçmiş bitmiş zaman** və üçüncü boşluqda isə auditoriyanın tamaşaya baxmağının daxil olma ilə eyni zaman kəsiyində baş verdiyi, amma həmin hərəkətin davam etməkdə olduğunu nəzərə alıb **keçmiş davamedici zaman** formaları işlədilməlidir. Beləliklə “**entered, had begun, were watching**” feillərinin qeyd olunduğu bənd doğru cavab hesab olunur.

İnformatika üzrə bilikləri yoxlayan test tapşırıqları

A variantı 21 sayılı test tapşırığı

B variantı 29 sayılı test tapşırığı

C variantı 30 sayılı test tapşırığı

D variantı 22 sayılı test tapşırığı

E8 xanasındaki düstur E2 xanasına köçürülsə, E2 xanasında hansı nəticə alınar (Excel 2019)?

	A	B	C	D	E
1					
2		Log	5	3	
3		"3"	4	"2"	
4		3	2	1	
5		1	8	3	
6		5	3	5	
7		Exp	"5"	5	
8		2	Min	8	=POWER(D8;RIGHT(B8;1))

A) 64

B) #NUMBER!

C) 1

D) #NAME!

E) #VALUE!

İzah: E8 xanasında yazılmış düsturu E2 xanasına köçürdükdə düstur E2 xanasında =POWER(D2;RIGHT(B2;1)) şəklində olar. Bu düsturun qiymətini hesablamak üçün əvvəlcə POWER funksiyasının 2-ci arqumentinin qiymətini hesablayaq. =RIGHT(B2;1) funksiyası B2 xanasında sağdan 1 ədəd simvol seçdiyi üçün =RIGHT(B2;1)=g. POWER funksiyası verilmiş ədədin qüvvətini qaytarır. Onda =POWER(D2;RIGHT(B2;1))=POWER(3;g)=3^g. Düsturda düzgün tipə malik olmayan operator və ya arqumentdən istifadə olunduqda, yaxud mətn tipli verilənlər üzərində hesabi əməliyyat aparıldıqda #VALUE! xətası yaranır. Ona görə də =3^g əməliyyatının nəticəsində #VALUE! xətası yaranacaq.

Doğru cavab: #VALUE!.

A variantı 22 sayılı test tapşırığı

B variantı 33 sayılı test tapşırığı

C variantı 23 sayılı test tapşırığı

D variantı 35 sayılı test tapşırığı

Aşağıdakılardan hansı təqdimata baxış rejimi *deyil* (PowerPoint 2019)?

A) Slide Sorter (Сортировщик слайдов/Slayd çeşidləyicisi)

B) Print Layout (Разметка страницы/Çap düzəni)

C) Outline View (Режим структуры/Struktur rejimi)

D) Notes Page (Страницы заметок/Qeydlər səhifəsi)

E) Reading View (Режим чтения/Оху görünüşü)

İzah: Outline View (Режим Структуры/Struktur rejimi), Slide Sorter (Сортировщик слайдов/Slayd Çeşidləyicisi), Notes Page (Страницы заметок/Qeydlər Səhifəsi), Reading View (Режим чтения/Оху görünüşü) PowerPoint 2019 – da təqdimata baxış rejimlərinə aiddir. Print Layout (Разметка страницы/Çap düzəni) isə təqdimata baxış rejimlərinə aid deyil.

Doğru cavab: Print Layout (Разметка страницы/Çap düzəni).

A variantı 23 sayılı test tapşırığı

B variantı 39 sayılı test tapşırığı

C variantı 40 sayılı test tapşırığı

D variantı 27 sayılı test tapşırığı

Mətn prosessorunda aşağıdakı mətn yığılmışdır:

The road to success can be challenging, but you remember, you have the power to shape your own future. You must stay focused on your goals and push through the tough times. Sometimes, you might feel discouraged, but it's important to keep going. You are stronger than you think, and with determination, you can overcome any obstacle in your way. Don't let setbacks stop you; you use them as lessons to grow. Believe in yourself, and trust that you can achieve everything you set out to do. The world is waiting for what you have to offer. Keep moving forward!

Replace All (Заменить все/ Намısını əvəz et) düyməsi klikləndikdə əvəzlənmə baş verən sözlərin sayını müəyyən edin (Word 2019).

The screenshot shows the 'Find and Replace' dialog box with the following settings:

- Find what: you
- Options: Match Case, Whole Words
- Replace with: ABC
- Buttons: << Less, Replace, Replace All (highlighted), Find Next, Cancel
- Search Options:
 - Search: All
 - Match case
 - Find whole words only
 - Use wildcards
 - Sounds like (English)
 - Find all word forms (English)
 - Match prefix
 - Match suffix
 - Ignore punctuation characters
 - Ignore white-space characters
- Find: Format, Special, No Formatting

A) 16 B) 10 C) 12 D) 14 E) 11

İzah: Find and Replace (Найти и Заменить/ Tap və Əvəz et) diaqoq pəncərəsinin aşağı hissəsində yerləşən **More** (Больше/Daha) düyməsini kliklədikdə axtarış prosesinin daha konkret şərtlərlə aparılması və axtarılan fraqmentin daha dəqiq təyin olunmasını təmin edən bir sıra əlavə parametrlər seçim üçün əks olunur. Nümunədə aşağıdakı əlavə parametrlər verilmişdir:

Match case (Учитывать регистр/Registri nəzərə al) parametri axtarışda registrin nəzərə alınmasını təmin edir. Bu parametr quraşdırıldıqda nəzərdə tutulan söz eyniliklə olduğu kimi axtarılır.

Find whole words only (Только слова целиком/ Yalnız bütöv sözləri tap) parametri sözün bütöv axtarılmasını təmin edir. Yəni axtarılan fraqment mətndəki müəyyən bir sözün tərkibində tapılarsa, onu nəzərə almır və axtarış davam etdirilir.

Mətn fraqmentinə bu parametrlərlə əvəzlənmə tətbiq edilərsə 10 ədəd "you" sözü "ABC" ilə əvəzlənəcəkdir.

Doğru cavab: 10.

A variantı 24 sayılı test tapşırığı

B variantı 26 sayılı test tapşırığı

C variantı 32 sayılı test tapşırığı

D variantı 26 sayılı test tapşırığı

Uyğunluğu müəyyən edin:

1. İnternetə qoşulma növü
2. Şlüz protokolu
3. İnternetin əsas protokolu
 - a. EGP
 - b. ADSL
 - c. TCP/IP
 - d. IGP
 - e. Dial-Up

A) 1 – b, d; 2 – a, e; 3 – c

B) 1 – a, e; 2 – c, d; 3 – b

C) 1 – b, e; 2 – a, d; 3 – c

D) 1 – b, e; 2 – a; 3 – c, d

E) 1 – a; 2 – b, d; 3 – c, e

İzah: Verilmiş tapşırıqda EGP və IGP şlüz protokollarına, ADSL və Dial-Up İnternetə qoşulma növlərinə, TCP/IP isə İnternetin əsas protokoluna aiddir.

Doğru cavab: 1 – b, e; 2 – a, d; 3 – c.

A variantı 25 sayılı test tapşırığı

B variantı 27 sayılı test tapşırığı

C variantı 28 sayılı test tapşırığı

D variantı 21 sayılı test tapşırığı

Uyğunluğu müəyyən edin.

1. MAC ünvan filtrasiyası

2. SSID gizliliyi

3. VPN istifadəsi

a. şəbəkə adını gizlədib arzuolunmaz girişlərdən qoruyur.

b. trafikini şifrləyərək istifadəçini qoruyur.

c. routerin enerjiyə qənaət etməsini təmin edir.

d. yalnız seçilmiş fiziki ünvanlara giriş imkanı verir.

e. WPA3 protokolunu deaktiv edir.

A) 1 – a, 2 – c, 3 – d

B) 1 – c, 2 – e, 3 – b

C) 1 – e, 2 – a, 3 – c

D) 1 – d, 2 – a, 3 – b

E) 1 – d, 2 – b, 3 – e

İzah: MAC ünvan filtrasiyası yalnız müvafiq MAC ünvanlarına sahib cihazların şəbəkəyə qoşulmasını təmin edir. SSID gizliliyi Wi-Fi şəbəkəsinin adını gizlətməklə şəbəkənin aşkar edilməsi və arzuolunmayan girişlərdən qoruyur.

VPN istifadəsi internet trafikini şifrləyərək gizli və təhlükəsiz bir şəkildə fəaliyyəti təmin edir.

Doğru cavab: 1 – d, 2 – a, 3 – b.

A variantı 26 sayılı test tapşırığı

B variantı 37 sayılı test tapşırığı

C variantı 31 sayılı test tapşırığı

D variantı 28 sayılı test tapşırığı

Obyektləri qrup şəklində axtarmaq üçün aşağıdakı simvollar hansılar istifadə edilir (Windows 11)?

1. *

2. ?

3. @

4. #

5. \$

A) 1, 5 B) 1, 2 C) 2, 4 D) 1, 3, 4 E) 2, 3, 5

İzah: Windows 11 əməliyyat sistemində müəyyən əlamətə görə ayrılmış obyektlər qrupunu tapmaq üçün axtarış zamanı onların adlarında "*" və "?" simvollarından istifadə edilir.

Doğru cavab: 1, 2.

A variantı 27 sayılı test tapşırığı

B variantı 24 sayılı test tapşırığı

C variantı 21 sayılı test tapşırığı

D variantı 40 sayılı test tapşırığı

Doğru mülahizələri seçin:

1. CASE texnologiyası mürəkkəb informasiya sistemlərinin yaradılmasında tətbiq olunur.

2. Kompilyatorlar translyator adlanan xüsusi proqram vasitələrinə aiddir.

3. Kompilyatorlar proqram sətirlərini birbaşa tərcümə edir və eyni zamanda yerinə yetirir.

4. IDE instrumental proqram təminatına daxildir.

5. İnterpretatorlar kompilyatorlardan fərqli olaraq ilkin proqramı bütövlükdə məşin koduna çevirir.

6. İnstallaşdırma (installation) proqram təminatının setup.sys proqramının köməyiylə quraşdırılmasıdır.

7. İnterpretatorlar translyator adlanan xüsusi proqram vasitələrinə aiddir.

8. Maşın dilindəki proqrama ilkin proqram deyilir.
A) 3, 4, 6, 8 B) 2, 3, 5, 7 C) 1, 2, 4, 7
D) 1, 2, 4, 8 E) 1, 5, 6, 7

İzah:

1. CASE texnologiyası mürəkkəb informasiya sistemlərinin yaradılmasında tətbiq olunur – mülahizə doğrudur.
2. Kompilyatorlar translyator adlanan xüsusi proqram vasitələrinə aiddir – mülahizə doğrudur.
3. Kompilyatorlar proqram sətirlərini birbaşa tərcümə edir və eyni zamanda yerinə yetirir. – mülahizə yanlıştır.
4. IDE instrumental proqram təminatına daxildir – mülahizə doğrudur.
5. İnterpretatorlar kompilyatorlardan fərqli olaraq ilkin proqramı bütövlükdə maşın koduna çevirir – mülahizə yanlıştır.
6. İnstallaşdırma (installation) proqram təminatının setup.sys proqramının köməyi ilə quraşdırılmasıdır. – mülahizə yanlıştır.
7. İnterpretatorlar translyator adlanan xüsusi proqram vasitələrinə aiddir – mülahizə doğrudur.
8. Maşın dilindəki proqrama ilkin proqram deyilir – mülahizə yanlıştır.

Doğru cavab: 1, 2, 4, 7.

A variantı 28 sayılı test tapşırığı

B variantı 36 sayılı test tapşırığı

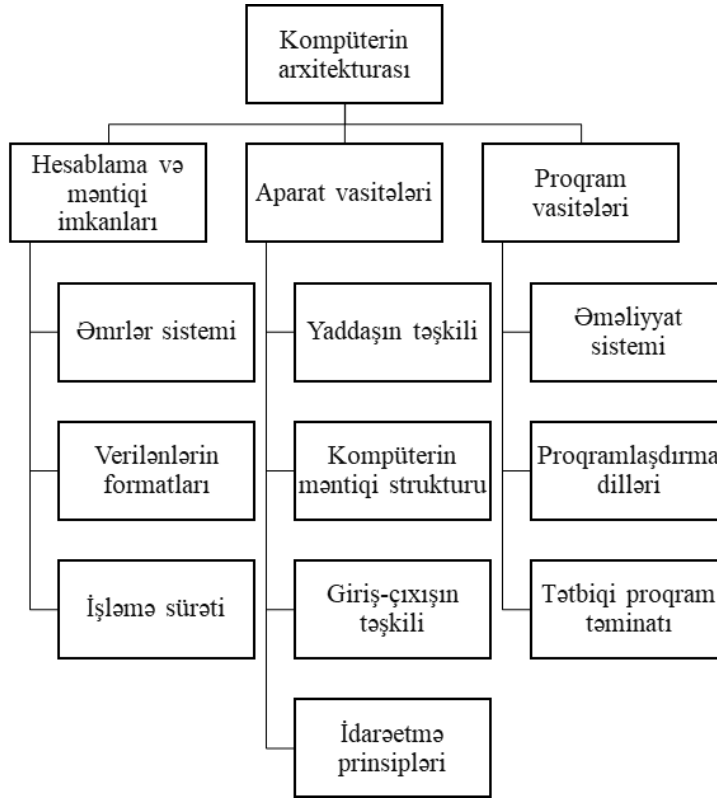
C variantı 34 sayılı test tapşırığı

D variantı 30 sayılı test tapşırığı

Kompüterin arxitekturasının əsas tərkib hissələrinə görə uyğunluğu müəyyən edin:

1. Aparat vasitələri
 2. Hesablama və məntiqi imkanları
 3. Proqram vasitələri
 - a. verilənlərin formatları
 - b. idarəetmə prinsipləri
 - c. işləmə sürəti
 - d. kompüterin məntiqi strukturu
 - e. əməliyyat sistemi
- A) 1 – b, d; 2 – a, c; 3 – e B) 1 – c; 2 – a, d; 3 – b, e
C) 1 – b; 2 – c, d; 3 – a, e D) 1 – b, c; 2 – d; 3 – a, e
E) 1 – c, d; 2 – a, e; 3 – b

İzah: Kompüterin arxitekturasının əsas tərkib hissələri aşağıdakı kimidir:

Doğru cavab: 1 – b, d; 2 – a, c; 3 – e.

A variantı 29 saylı test tapşırığı

B variantı 30 saylı test tapşırığı

C variantı 38 saylı test tapşırığı

D variantı 34 saylı test tapşırığı

Hansı bənddə alqoritmin diskretlik xassəsi verilmişdir?

- A) Alqoritm elə təsvir olunmalıdır ki, ondan hamı istifadə edə bilsin.
- B) Alqoritmə addımlar sonlu sayda olmalıdır.
- C) Alqoritmin bütün addımları ixtiyari ardıcılıqla icra olunur və bir addımın icrası başa çatdıqdan sonra növbəti addıma keçilir.
- D) Alqoritm eynitipli bütün məsələlərin həlli üçün yararlı olmalıdır.
- E) Alqoritmin bütün addımları müəyyən ardıcılıqla icra olunur və bir addımın icrası başa çatdıqdan sonra növbəti addıma keçilir.

İzah: Alqoritmin diskretlik xassəsi dedikdə onun bütün addımlarının müəyyən ardıcılıqla icra olunması və bir addımın icrası başa çatdıqdan sonra növbəti addıma keçilməsi başa düşülür.

Doğru cavab: Alqoritmin bütün addımları müəyyən ardıcılıqla icra olunur və bir addımın icrası başa çatdıqdan sonra növbəti addıma keçilir.

A variantı 30 saylı test tapşırığı

B variantı 38 saylı test tapşırığı

C variantı 37 saylı test tapşırığı

D variantı 23 saylı test tapşırığı

Cədvəldə kortej və domenlərin sayını müəyyən edin (Access 2019).

No	Ad	Telefon	Doğum tarix	Vəzifə
1	Əli	4562989	12.09.2000	mühəndis
2	Vaqif	3235678	23.05.1996	hüquqşünas
3	Məmməd	3052236	05.02.1998	mühasib

- A) 3 kortej; 5 domen
- B) 5 kortej; 4 domen
- C) 3 kortej; 6 domen
- D) 5 kortej; 3 domen

E) 4 kortej; 5 domen

İzah: Verilənlər bazasının relyasiya modeli elementlərindən ən mühümü nisbətdir. Nisbət baxımından cədvəlin sətirinə kortej, sütununa isə domen deyilir. Verilmiş nümunədə 3 sətir, 5 sütun olduğu üçün cədvəldə 3 kortej, 5 domen var.

Doğru cavab: 3 kortej; 5 domen.

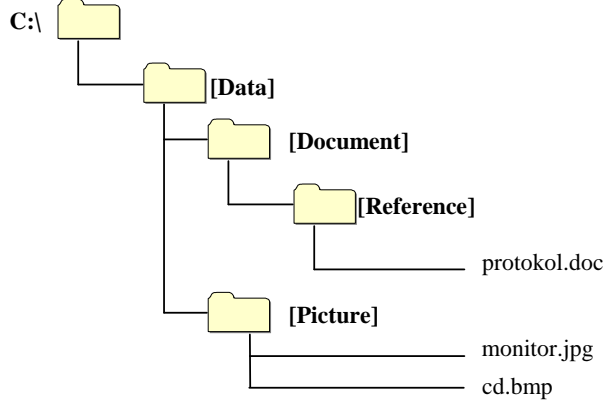
A variantı 31 sayılı test tapşırığı

B variantı 31 sayılı test tapşırığı

C variantı 35 sayılı test tapşırığı

D variantı 31 sayılı test tapşırığı

Aşağıdakı kimi verilmiş faylların yolunu göstərin.

A) C:\Data\Document\Reference\protokol.doc; C:\Picture\monitor.jpg; C:\Picture\cd.bmp

B) C:\protokol.doc; C:\monitor.jpg; C:\cd.bmp

C) C:\Data\Document\Reference\protokol.doc; C:\Data\Picture\monitor.jpg; C:\Data\Picture\cd.bmp

D) C:\Reference\protokol.doc; C:\Picture\monitor.jpg; C:\Picture\cd.bmp

E) C:\Data\Document\Reference\protokol.doc; C:\Data\Picture\monitor.jpg; cd.bmp

İzah: Faylın yolu iyerarxik fayl sistemində baş kataloqdan konkret fayla apararı iç – içə kataloqlar sıyahısıdır.

Beləliklə,

protokol.doc faylının yolu: C:\Data\Document\Reference\protokol.doc

monitor.jpg faylının yolu: C:\Data\Picture\monitor.jpg

cd.bmp faylının yolu: C:\Data\Picture\cd.bmp olacaq.

Doğru cavab: C:\Data\Document\Reference\protokol.doc; C:\Data\Picture\monitor.jpg; C:\Data\Picture\cd.bmp.

A variantı 32 sayılı test tapşırığı

B variantı 32 sayılı test tapşırığı

C variantı 25 sayılı test tapşırığı

D variantı 24 sayılı test tapşırığı

Uyğunluğu müəyyən edin.

1. Vektor qrafikasının minimal obyektı

2. Orijinal təsvirin ayırdetməsi

3. Rastr qrafikasının minimal obyektı

a. dpi

b. xətt

c. piksel

d. sm

e. bit

A) 1 – b; 2 – a; 3 – c

B) 1 – d; 2 – b; 3 – e

C) 1 – c; 2 – d; 3 – e

D) 1 – d; 2 – a; 3 – c

E) 1 – b; 2 – a; 3 – e

İzah: Vektor qrafikasının elementar və minimal obyektı kimi xətt, əyri, vektor – primitiv olaraq götürülür. Orijinal təsvirin ayırdetməsi 1 düym məsafəyə düşən piksellərin sayı ilə (dpi) təyin olunur. Rastr qrafikasında təsvirin əsas və ən kiçik elementi pikseldir.

Doğru cavab: 1 – b; 2 – a; 3 – c.

A variantı 33 sayılı test tapşırığı

B variantı 35 sayılı test tapşırığı

C variantı 27 sayılı test tapşırığı

D variantı 37 sayılı test tapşırığı

Uyğunluğu müəyyən edin.

Şəbəkə qurğuları

1. Router (marşrutlaşdırıcı)
2. Modem (modem)
3. Connector (birləşdirici)

Funksiyalar:

- a. açıq kabellərə şəbəkənin qoşulması zamanı istifadə olunur.
- b. kompüterlərin şəbəkə adapterlərini nazik kabellərlə birləşdirir.
- c. OSI modelinin kanal səviyyəsində işləyir, müxtəlif topologiyalı və eyni protokollu şəbəkələri birləşdirir.
- d. telefon xətti vasitəsilə kompüterləri qlobal şəbəkəyə qoşur.
- e. OSI modelinin şəbəkə səviyyəsində işləyir, müxtəlif topologiyalı və protokollu şəbəkələri birləşdirir.

- A) 1 – a; 2 – c; 3 – b B) 1 – e; 2 – d; 3 – c
C) 1 – e; 2 – d; 3 – b D) 1 – a; 2 – d; 3 – b
E) 1 – e; 2 – a; 3 – c

İzah:

Router (marşrutlaşdırıcı) - OSI modelinin şəbəkə səviyyəsində işləyən, müxtəlif topologiyalı və protokollu şəbəkələri birləşdirən qurğudur.

Modem (modem) - telefon xətti vasitəsilə kompüterləri qlobal şəbəkəyə qoşan qurğudur.

Connector (birləşdirici) - kompüterlərin şəbəkə adapterlərini nazik kabellərlə birləşdirən qurğudur.

Doğru cavab: 1 – e; 2 – d; 3 – b.

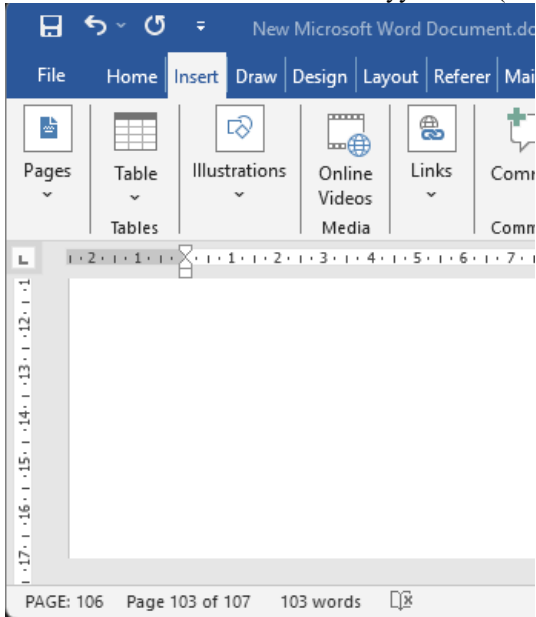
A variantı 34 sayılı test tapşırığı

B variantı 21 sayılı test tapşırığı

C variantı 26 sayılı test tapşırığı

D variantı 39 sayılı test tapşırığı

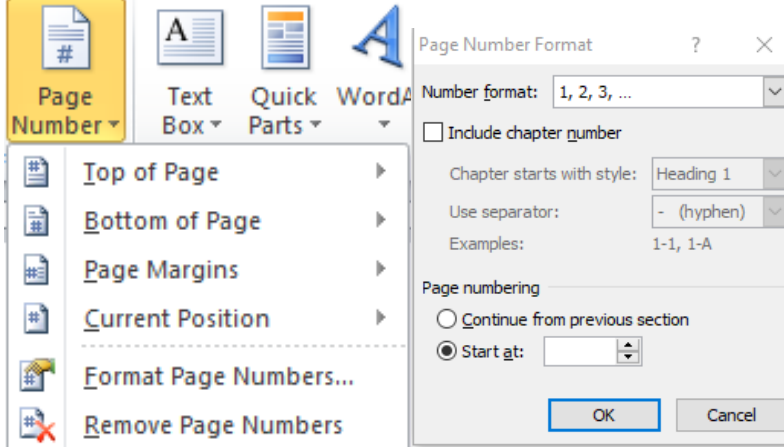
Sənədin 1-ci səhifəsinin nömrəsini müəyyən edin (Word 2019).

- A) 107 B) 3 C) 4 D) 106 E) 103

İzah: Sənədin səhifələrinin nömrələnməsi Insert (Вставка/Əlavə et) lent tabının Header&Footer (Колонтитулы/Үухағи və Аşağı Sərlövhlər) lent qrupundakı Page Number (Номер Страницы/Səhifə Nömrəsi) əmri vasitəsilə həyata keçirilir.

Səhifələrin nömrələnməsi formatını və ardıcılığını dəyişmək üçün şəkildə verilmiş siyahıdakı **Format Page Numbers** (Формат Номера Страницы/Səhifə Nömrəsinin Formatı) əmrindən istifadə edilir. Bu əmrin icrası zamanı **Page Number Format** (Формат Номера Страницы/Səhifə Nömrəsinin Formatı) adlı dialoq pəncərəsi açılır. Burada **Start at:** (Начать с:/Başlanğıc) parametri ilə səhifələrin avtomatik nömrələnməsi üçün başlanğıc qiymət seçilir:

Verilmiş nümunədə sənədin 103-cü səhifəsinin nömrəsi 106-ya bərabərdirsə, 1-ci səhifənin nömrəsi 4-ə bərabərdir. Deməli, sənəd nömrələnməyə 4-dən başlanılmışdır.

Doğru cavab: 4.

A variantı 35 sayılı test tapşırığı

B variantı 28 sayılı test tapşırığı

C variantı 36 sayılı test tapşırığı

D variantı 33 sayılı test tapşırığı

Elektron cədvəldən fraqment verilmişdir:

	A	B	C	D
1	3	4	COUNTA(B4)	=IF(A1>B1,B2,C4)
2	"7"	1	2	=LEN(C1)-6
3	FALSE	5		=COUNTIF(A1:C3,">3")
4	3	ARRAY	6	=SUM(C1:D3,A1:B2)

Hesablamaları icra etdikdən sonra D4 xanasındaki qiymət neçə olar (Excel 2019)?

A) 32 B) 28 C) 22 D) 16 E) 14

İzah: D4 xanasının qiymətini hesablamaq üçün =SUM(C1:D3,A1:B2) düsturunun qiymətini hesablamaq lazımdır.

D1 xanasının qiyməti =IF(A1>B1,B2,C4) funksiyasının nəticəsinə bərabərdir. Belə ki, A1>B1 şərti ödənmədiyi üçün D1 xanasının qiyməti C4 xanasının qiymətinə, yəni 6-ya bərabər olur.

D2 xanasının qiyməti =LEN(C1)-6 funksiyasının nəticəsinə bərabərdir. Belə ki, =LEN(C1) funksiyası C1 xanasındaki simvolların sayını tapır. Onda =LEN(C1)-6=10-6=4.

D3 xanasının qiyməti =COUNTIF(A1:C3,">3") funksiyasının qiymətinə bərabərdir. Bu funksiya A1:C3 diapozonunda 3-dən böyük ədədlərin sayını tapır: 2.

=SUM(C1:D3,A1:B2)=2+6+4+2+3+4+1=22.

Doğru cavab: 22.

A variantı 36 sayılı test tapşırığı

B variantı 22 sayılı test tapşırığı

C variantı 22 sayılı test tapşırığı

D variantı 38 sayılı test tapşırığı

Şablon əsasında yeni təqdimat yaratmaq üçün hansı tabdan istifadə etmək lazımdır (PowerPoint 2019)?

A) Home (Главная/Еv)

B) Design (Дизайн/Тərtibat)

- C) Insert (Вставка/Əlavə et)
 D) File (Файл/Fayl)
 E) Draw (Рисование/Çək)

İzah: Şablon əsasında yeni təqdimat faylı yaratmaq üçün File (Файл/Fayl) menyusunun New (Создать/Үeni) əmrindən istifadə olunur.

Doğru cavab: File (Файл/Fayl).

A variantı 37 sayılı test tapşırığı

B variantı 25 sayılı test tapşırığı

C variantı 39 sayılı test tapşırığı

D variantı 36 sayılı test tapşırığı

Şəbəkə protokolu *deyil*:

- A) SMTP B) POP3 C) FTP
 D) TCP/IP E) ISDN

İzah: FTP – faylların ötürülməsi protokolu, POP3 – elektron poçtun qəbul edilməsi protokolu, TCP/IP – İnternetin baza protokolu, SMTP – elektron poçtun göndərilməsi protokoludur. ISDN isə protokol deyil.

Doğru cavab: ISDN.

A variantı 38 sayılı test tapşırığı

B variantı 40 sayılı test tapşırığı

C variantı 33 sayılı test tapşırığı

D variantı 29 sayılı test tapşırığı

Hansı əməliyyatların köməyiylə aşkarlanmış orfoqrafik səhvləri düzəltmək olar (Word 2019)?

1. Review (Рецензирование/İcmal)/Proofing (Правописание/Үazı Qaydaları)/Spelling & Grammar (Правописание и Грамматика/Orfoqrafiya və Qrammatika) düyməsini sıxmaqla
 2. View (Вид/Görünüş)/Show (Показать/Göstər)/Spelling & Grammar (Правописание и Грамматика/Orfoqrafiya və Qrammatika) düyməsini sıxmaqla
 3. F7 düyməsini sıxmaqla
 4. Shift+F7 düymələr kombinasiyasını sıxmaqla
 5. Orfoqrafik səhv kimi işarələnmiş sözün üzərində sağ düyməni sıxmaqla açılan menyü siyahısından müvafiq əmri seçməklə
 6. Orfoqrafik səhv kimi işarələnmiş sözün üzərində sol düyməni 2 dəfə sıxmaqla açılan menyü siyahısından müvafiq əmri seçməklə
- A) 2, 3, 6 B) 1, 3, 5 C) 1, 2, 3
 D) 1, 4, 5 E) 4, 5, 6

İzah: Məndə orfoqrafik cəhətdən səhv hesab edilən sözlərin altında qırmızı dalğalı xətt göstərilir. Word 2019 proqramı orfoqrafiyanı yoxlayarkən mənə təhlili aparmır. Odur ki, müəyyən xüsusi və ya texniki terminlər lüğətdə olmadığı üçün mətn prosessoru onları da səhv sözlər kimi işarələyir (altında qırmızı dalğalı xətt çəkir). Belə hallarda həmin sözləri istifadəçi lüğətinə əlavə etmək olar. Gələcəkdə bu cür sözləri bütün məndə nəzərə almamaq (yoxlamaq, ötürmək) üçün xüsusi olaraq qeyd etmək imkanı da var. Belə düzəlişləri həyata keçirmək üçün Review (Рецензирование/İcmal)/Proofing (Правописание/Үazı Qaydaları)/Spelling & Grammar (Правописание и Грамматика/Orfoqrafiya və Qrammatika) düyməsini sıxmaq, klaviaturadan F7 düyməsini sıxmaq və ya orfoqrafik səhv kimi işarələnmiş sözün üzərində sağ düyməni sıxmaqla açılan menyü siyahısından müvafiq əmri seçmək mümkündür.

Doğru cavab: 1, 3, 5.

A variantı 39 sayılı test tapşırığı

B variantı 34 sayılı test tapşırığı

C variantı 29 sayılı test tapşırığı

D variantı 32 sayılı test tapşırığı

Onluq say sistemində verilmiş $2^3 + 8^2 + 7 \cdot 8^3$ ifadəsinin qiymətini onaltılıq say sistemində göstərin.

- A) 1448 B) D48 C) 2288 D) E48 E) 8414

İzah: Onluq say sistemində verilmiş $2^3+8^2+7*8^3$ ifadəsində toplananları 16-nın qüvvəti şəklində göstərib sadələşdirsək, $2^3+2^6+7*2^9=2^3+2^2*2^4+7*2*(2^4)^2=8*16^0+4*16^1+14*16^2$ alınar. Bu isə 16-lıq say sistemindəki ədədin açıq yazılış formasıdır. Bu yazılışa əsasən axtarılan ədəd E48 olar.

Doğru cavab: E48.

A variantı 40 sayılı test tapşırığı

B variantı 23 sayılı test tapşırığı

C variantı 24 sayılı test tapşırığı

D variantı 25 sayılı test tapşırığı

Uyğunluğu müəyyən edin (Excel 2019):

1. A4:D10 diapazonundakı xana sayı
 2. C2:F19 diapazonundakı sətir sayı
 3. B3:E10 diapazonundakı sütun sayı
- a. 18
b. 28
c. 24
d. 4
e. 3

A) 1 – b; 2 – e; 3 – d

B) 1 – b; 2 – a; 3 – d

C) 1 – c; 2 – a; 3 – d

D) 1 – a; 2 – c; 3 – e

E) 1 – b; 2 – e; 3 – c

İzah:

1. A4:D10 diapazonundakı xana sayını tapmaq üçün sütun və sətirlərin sayını tapıb, bir – birinə vurmaq lazımdır.

Sütun sayı 4 (A, B, C, D), sətir sayı 7 (10-4+1) olduğundan, xana sayı $4*7=28$ olacaq.

2. C2:F19 diapazonundakı sətir sayı $19-2+1=18$ - ə bərabərdir.

3. B3:E10 diapazonundakı sütun sayı 4 (B, C, D, E) - ə bərabərdir.

Doğru cavab: 1 – b; 2 – a; 3 – d.

A variantı 41 sayılı test tapşırığı

B variantı 41 sayılı test tapşırığı

C variantı 44 sayılı test tapşırığı

D variantı 44 sayılı test tapşırığı

Lent tablalarını seçin (Word 2019):

1. Paragraph (Абзац/Abzas)
2. Outlining (Структуры/Struktur)
3. Arrange (Упорядочить/Nizamla)
4. Page Setup (Параметры Страницы/Səhifə Parametrləri)
5. Draw (Рисование/Çək)
6. Proofing (Правописание/Yazı qaydaları)
7. Equation (Уравнение/Tənlük)

İzah: Word 2019 mətn prosessorunun pəncərəsində yerləşən lent tablalarına Outlining (Структуры/Struktur), Draw (Рисование/Çək), Equation (Уравнение/Tənlük) aiddir. Paragraph (Абзац/Abzas), Arrange (Упорядочить/Nizamla), Page Setup (Параметры Страницы/Səhifə Parametrləri), Proofing (Правописание/Yazı qaydaları) isə lent qruplarına aiddir.

Doğru cavab: 2, 5, 7.

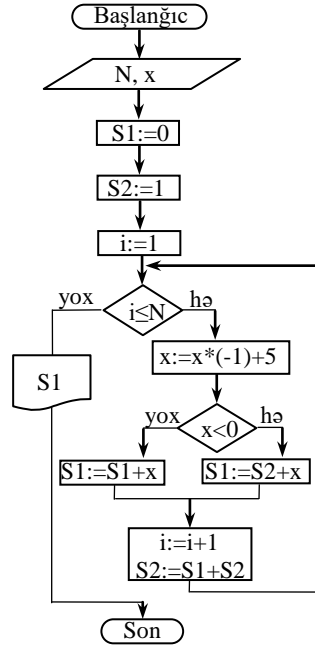
A variantı 42 sayılı test tapşırığı

B variantı 42 sayılı test tapşırığı

C variantı 43 sayılı test tapşırığı

D variantı 41 sayılı test tapşırığı

$N=5$ və $x=2$ olduqda alqoritmin icrası nəticəsində S1 dəyişəninə qiyməti neçə olar?

İzah:

Verilmiş blok – sxem dövri algoritmin blok – sxemidir. Göründüyü kimi, dövr dəyişəni i 1 – dən 5 - ə qədər (5 də daxil olmaqla) dəyişir. Dövrün hər bir iterasiyasında i , x , $S1$ və $S2$ dəyişənlərinin qiymətləri cədvəldə göstərilib:

i	x	$S1$	$S2$
1	$-2+5=3$	$0+3=3$	$3+1=4$
2	$-3+5=2$	$3+2=5$	$5+4=9$
3	$-2+5=3$	$5+3=8$	$8+9=17$
4	$-3+5=2$	$8+2=10$	$10+17=27$
5	$-2+5=3$	$10+3=13$	$13+27=40$

Beləliklə, $S1$ dəyişəninin 13 qiyməti çap olunacaq.

Doğru cavab: 13.

A variantı 43 sayılı test tapşırığı**B variantı 44 sayılı test tapşırığı****C variantı 41 sayılı test tapşırığı****D variantı 43 sayılı test tapşırığı**

1024x1024 pikseldən ibarət qrafik təsvir ötürülmə sürəti 512 Kbit/san olan şəbəkə ilə 16 saniyəyə ötürülsə, bu qrafik təsvirin palitrasındakı müxtəlif rəng çalarlarının maksimal sayını müəyyən edin.

İzah: Məlumdur ki, rabitə kanalının sürətinin faylın ötürülmə müddətinə hasili ötürülən faylın həcminə bərabərdir. Yəni, qrafik faylın həcmi $512 \cdot 16 \text{ Kbit} = 512 \cdot 1024 \cdot 16 \text{ bit}$ olar. Eyni zamanda qrafik faylın həcmi təsvirdəki piksellərin sayının rəng dərinliyinə hasili ilə də tapılır. Yəni, $1024 \cdot 1024 \cdot n \text{ bit}$ (burada, n – rəng dərinliyidir) rabitə kanalı ilə ötürülən faylın həcmidir. Buradan, $512 \cdot 1024 \cdot 16 = 1024 \cdot 1024 \cdot n$, $n=8$ alırıq. Bu halda palitradakı rənglərin maksimal sayı $2^8=256$ olacaq.

Doğru cavab: 256.

A variantı 44 sayılı test tapşırığı**B variantı 43 sayılı test tapşırığı****C variantı 42 sayılı test tapşırığı****D variantı 42 sayılı test tapşırığı**

Fon şəklinin İş masasında yerləşdirilməsi rejimlərini seçin (Windows 11).

1. Center (По центру/Mərkəzləşdir)
2. List (Список/Siyahı)

3. Details (Таблица/Тəfərrüatlar)
4. Stretch (Растянуть/Uzat)
5. Content (Содержимое/Məzmun)
6. Tile (Замостить/Plitələ)
7. Span (Расширение/Genişləndir)

İzah: Windows 11 əməliyyat sistemində arxa plana təsvirləri **Fill** (Заполнение/Doldur), **Fit** (По размеру/Uyğunlaşdır), **Stretch** (Растянуть/Uzat), **Tile** (Замостить/Plitələ), **Center** (По центру/Mərkəzləşdir), **Span** (Расширение/Genişləndir) kimi rejimlərlə İş masasında yerləşdirilə bilər:

Doğru cavab: 1, 4, 6, 7.

A variantı 45 saylı test tapşırığı

B variantı 45 saylı test tapşırığı

C variantı 45 saylı test tapşırığı

D variantı 45 saylı test tapşırığı

Uyğunluğu müəyyən edin (Access 2019):

1. Sorğular
2. Cədvəllər
3. Formalar
 - a. verilənlərin bazaya daxil edilməsi və onlara baxılması üçün doldurulan blanklardır.
 - b. verilənlər bazasının əsas obyektidir və bazada verilənləri saxlayır.
 - c. mürəkkəb proqram əməliyyatlarını yerinə yetirir.
 - d. verilənləri seçməyə və emal etməyə xidmət edir.
 - e. əmrlər qrupunu avtomatik yerinə yetirir.

İzah:

1. Sorğular –verilənləri seçməyə və emal etməyə xidmət edir.
2. Cədvəllər – verilənlər bazasının əsas obyektidir və bazada verilənləri saxlayır.
3. Formalar –verilənlərin bazaya daxil edilməsi və onlara baxılması üçün doldurulan blanklardır.

Doğru cavab: 1 – d, 2 – b, 3 – a.

Məntiqi təfəkkürü yoxlayan test tapşırıqları

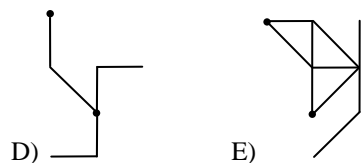
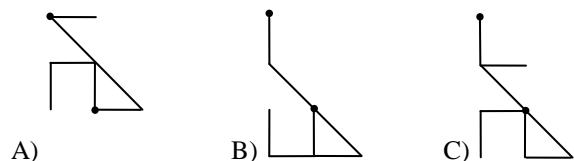
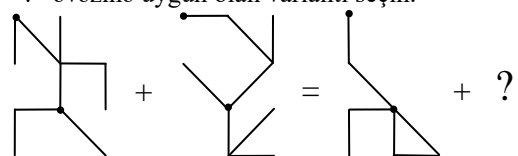
A variantı 46 saylı test tapşırığı

B variantı 66 saylı test tapşırığı

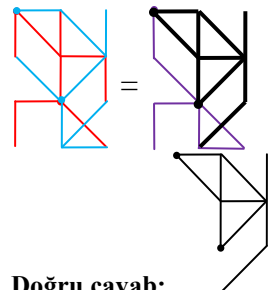
C variantı 51 saylı test tapşırığı

D variantı 75 saylı test tapşırığı

“?” əvəzinə uyğun olan variantı seçin.

İzah:

Doğru cavab:

- A variantı 47 saylı test tapşırığı**
B variantı 77 saylı test tapşırığı
C variantı 55 saylı test tapşırığı
D variantı 51 saylı test tapşırığı

Bəzək əşyaları (qol saati, bilərzik, boyunbağı, üzük, medalyon) vitrinin aşağıdan yuxarıya nömrələnmiş 5 rəfinə yerləşdirilib. Hər bəzək əşyasından 2 ədəd var — biri gümüşdən, digəri isə qızıldan. Bu 10 bəzək əşyasının yerləşdirilməsi ilə əlaqədar aşağıdakılar məlumdur.

1. Hər rəfə 2 bəzək əşyası yerləşdirilib. Qızıl bəzək əşyaları rəfin sağ, gümüş bəzək əşyaları isə sol tərəfinə yerləşdirilib.

2. 2 eyni bəzək əşyası eyni rəfə qoyulmayıb, onların arasında ən azı bir rəf var.

3. Qızıl boyunbağı 1-ci, qızıl medalyon isə 4-cü rəfdədir.

4. Gümüş medalyon və qızıl qol saati eyni rəfdədir.

5. Gümüş üzüklə qızıl bilərzik eyni rəfdədir.

2-ci rəfin sol tərəfində hansı bəzək əşyası var?

- A) boyunbağı B) üzük C) bilərzik
D) qol saati E) medalyon

İzah: Sağda qızıllar, solda gümüşlər. 3-cü şərtə görə sağdan: 1-ci boyunbağı, 4-cü rəfdə medalyondur. 4-cü şərtə görə gümüş medalyon ilə qızıl qol saati eyni rəfdədir. Qızıl medalyon ilə gümüş medalyon eyni rəfdə ola bilməz. Ondan 1 rəf üstə və 1 rəf altı da ola bilməz. Gümüş medalyon 1-ci və ya 2-ci rəfdədir. 1-ci rəfdə gümüş medalyon olsa, onda o, qızıl boyunbağı ilə eyni rəfdə olar. Ancaq gümüş medalyon qızıl qol saati eyni rəfdə olduğuna görə demək 2-ci rəfdədir. Beləliklə altdan 2-ci rəfin sol tərəfində medalyon olur.

Bəzək əşyaları	Əşyaların rəflər üzrə yerləşməsi										
	I		II		III		IV		V		
	G	Q	G	Q	G	Q	G	Q	G	Q	
Qol saati				+						+	
Bilərzik	+					+					
Boyunbağı		+					+				
Üzük					+						+
Medalyon			+					+			

Doğru cavab: medalyon

- A variantı 48 saylı test tapşırığı**
B variantı 48 saylı test tapşırığı
C variantı 47 saylı test tapşırığı
D variantı 63 saylı test tapşırığı

Eyni hərflərin eyni rəqəmlərə, fərqli hərflərin isə fərqli rəqəmlərə uyğun olduğunu bilərək, “?” əvəzinə yazılmalı ədədi müəyyən edin.

$$\begin{array}{r|l} K2BD & KL \\ - DL2 & SE \\ \hline DDD & B = ? \\ - 2LK & \\ \hline DL & \end{array}$$

- A) 8 B) 6 C) 3 D) 4 E) 5

İzah: Tapşırıqdakı 2-ci “çıxma” əməlinə diqqət yetirilsə, məlum olar ki, D-nin yerinə ya 2, ya da 3 yazılmalıdır.

$$\begin{array}{r|l} K2B2 & KL \\ - 2L2 & SE \\ \hline 222 & B = ? \\ - 2LK & \\ \hline 2L & \end{array} \quad \begin{array}{r|l} \cancel{K2B2} & \cancel{KL} \\ - \cancel{2L2} & \cancel{SE} \\ \hline \cancel{222} & \cancel{B = ?} \\ - \cancel{2LK} & \\ \hline \cancel{2L} & \end{array}$$

Yəni, $D \neq 2$. Əks halda $L=0$, $K=2$ və $D=K$ olardı. Bu da şərtə ziddir.

$$\begin{array}{r|l} K2B3 & KL \\ - 3L2 & SE \\ \hline 333 & B = ? \\ - 2LK & \\ \hline 3L & \end{array} \quad \begin{array}{r|l} K2B3 & KL \\ - 3L2 & SE \\ \hline 333 & B = ? \\ - 2LK & \\ \hline 3L & \end{array} \quad \begin{array}{r|l} 4253 & 49 \\ - 392 & 86 \\ \hline 333 & B = 5 \\ - 294 & \\ \hline 39 & \end{array}$$

$D=3$, $B=5$, $L=9$, $K=4$, $S=8$, $E=6$.

Doğru cavab: 5.

A variantı 49 saylı test tapşırığı

B variantı 51 saylı test tapşırığı

C variantı 70 saylı test tapşırığı

D variantı 70 saylı test tapşırığı

$X > 0$ olduğunu bilərək, “?” əvəzinə uyğun ədədi müəyyən edin.

$$(5a) \bullet (8b) = a^2 + b^2 + 7$$

$$X \bullet 56 = 137$$

$X = ?$

A) 15 B) 9 C) 65 D) 45 E) 81

İzah: $X \bullet 56 = 137$ $(5 \times X/5) \bullet 8 \times 7 = (X^2/25) + 7^2 + 7 = (X^2/25) + 56 = 137$ $(X^2/25) = 81$ $X^2 = 81 \times 25$ $X = 45$.

Doğru cavab: 45.

A variantı 50 saylı test tapşırığı

B variantı 69 saylı test tapşırığı

C variantı 60 saylı test tapşırığı

D variantı 64 saylı test tapşırığı

Ədəd sırasının birinci həddi 6, ikincisi 10-dur. Üçüncüdən başlayaraq hər bir ədəd özündən əvvəlki iki ədədin cəminin yarısına bərabərdir. Sıranın ən kiçik tam olmayan ədədini müəyyən edin.

A) 3,5 B) 8,25 C) 0,5 D) 7,5 E) 8,5

İzah:

Ədəd sırası:

3-cü hədd $(6+10)/2=8$;

4-cü hədd $(10+8)/2=9$;

5-ci hədd $(8+9)/8,5$;

6-cı hədd $(9+8,5)/8,75$;

7-ci hədd $(8,5+8,75)/8,625$; ...

Doğru cavab:8,5.

- A variantı 51 saylı test tapşırığı**
B variantı 79 saylı test tapşırığı
C variantı 83 saylı test tapşırığı
D variantı 62 saylı test tapşırığı

Aysu, Bikə və Cəmilə qutulara bayram sovqatı yığırlar. Hər qutunun yığılmasına Aysu Bikədən 2 dəfə az, Bikə Cəmilədən 2 dəfə az vaxt sərf edir. Aysu və Bikənin hərəsinə 60, Cəmiləyə isə 30 qutu yığmaq tapşırıldı. Aysu öz işini 3 saata bitirdi və Bikəyə işini tamamlamağa kömək etdi. Aysu və Bikə işlərini bitirdikləri vaxt Cəmilənin neçə qutusu hazır deyildi?

- A) 8 B) 3 C) 6 D) 10 E) 5

İzah:

Aysu 1 saata 20 (60/3), Bikə 10 (20/2), Cəmilə isə 5 (10/2) qutu hazırlayır.

3 saat ərzində Aysu 60, Bikə 30, Cəmilə isə 15 qutu hazırladı.

3 saatdan sonra Aysu Cəmilə ilə birlikdə 1 saat ərzində Cəmilənin qalan 30 qutusunu da hazırladılar. Sonuncu 1 saat ərsində Cəmilə daha 5 qutu hazırladı. Aysu və Bikə işlərini bitirdikləri vaxt Cəmilənin $30 - (15 + 5) = 10$ qutusu hazır deyildi.

Doğru cavab:10.

- A variantı 52 saylı test tapşırığı
 B variantı 63 saylı test tapşırığı
 C variantı 76 saylı test tapşırığı
 D variantı 66 saylı test tapşırığı

Qanunauyğunluğu müəyyən edin və “?” əvəzinə uyğun olan variantı seçin.

0+3+4+0 4+0+3 0+4+3+0 ?

A) 4+3+5+0 B) 5+0+3+4 C) 4+3+0+5
 D) 4+0+3+5 E) 5+3+0+4

İzah:

Hər bir şəkilin aşağı hissəsində həmin şəkildəki fiqurların tərəflərinin sayı fiqurların böyükdən kiçiyə sırasına uyğun yazılıb.

I şəkil	Dairə	Üçbucaq	Kvadrat	Dairə
Tərəf sayı	0	3	4	0

II şəkil	Kvadrat	Dairə	Üçbucaq	
Tərəf sayı	4	0	3	

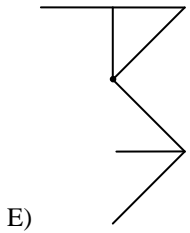
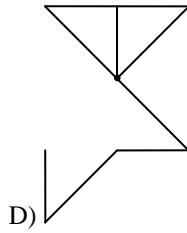
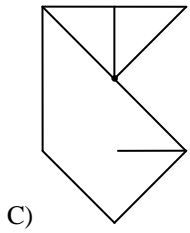
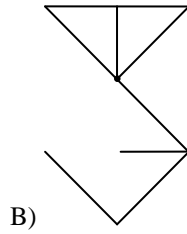
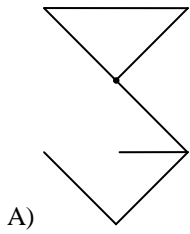
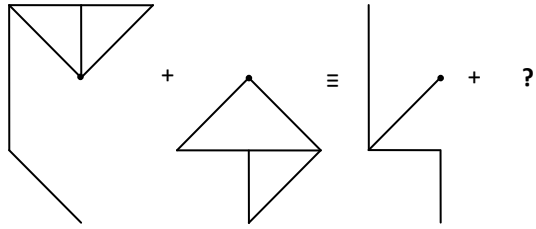
III şəkil	Dairə	Kvadrat	Üçbucaq	Dairə
Tərəf sayı	0	4	3	0

IV şəkil	Beşbucaqlı	Dairə	Üçbucaq	Düzbucaqlı
Tərəf sayı	5	0	3	4

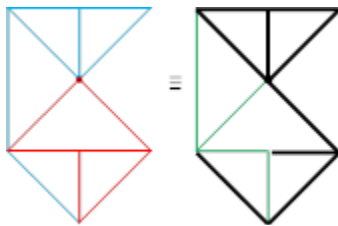
Doğru cavab: 5+0+3+4 .

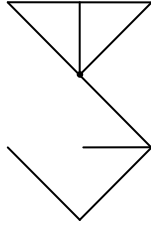
- A variantı 53 saylı test tapşırığı
- B variantı 70 saylı test tapşırığı
- C variantı 81 saylı test tapşırığı
- D variantı 47 saylı test tapşırığı

“?” işarəsinin yerinə uyğun gələn variantı müəyyən edin.

İzah:

Doğru cavab:

A variantı 54 sayılı test tapşırığı

B variantı 50 sayılı test tapşırığı

C variantı 82 sayılı test tapşırığı

D variantı 77 sayılı test tapşırığı

Xanalarla 1, 2, 3 və 4 ədədlərini elə yerləşdirin ki, qonşu xanalaradakı ədədlər arasında “<” (kiçikdir) və “>” (böyükdür) işarələri varsa, onların tələblərinə riayət etməklə həmin ədədlər hər bir sətirdə və hər bir sütunda yalnız bir dəfə istifadə olunsun.

Xanalarda verilmiş hərflərə uyğun rəqəmləri müəyyən edərək aşağıdakı münasibətlərdən doğru olanlarını seçin.

1		a	
b			
	c		
	<		d

1. $(a-b) \times c \times d < 2$

2. $a-b+c+d=6$

3. $a+b-c/d < 5$

4. $(a+b)/(c/d)=4/3$

5. $(a/b)/(c-d) < 1$

6. $a \times b / (c+d) > 3$

A) 2, 3, 5

B) 1, 2, 3

C) 4, 5, 6

D) 2, 4, 6

E) 1, 5, 6

İzah:

1		a	
b			
2	c		
3	<	4	d

1		4	
4			
2	c		
3	<	4	d

1		4	
4		3	
2	c	1	
3	<	4	d

1	2	4	3
4	1	3	2
2	3	1	4
3	<	4	2

a=4, b=4, c=3 və d=1.

Doğru cavab: 1, 5, 6.

1. $(a-b) \times c \times d = (4-4) \times 3 \times 1 = 0$,

2. $a-b+c+d = 4-4+3+1 = 4$

3. $a+b-c/d = 4+4-3/1 = 5$

$0 < 2$ Şərtə uyğundur.

$4 \neq 6$ Şərtə uyğun deyil.

$5 = 5$ Şərtə uyğun deyil.

4. $(a+b)/(c/d) = (4+4)/(3/1) = 8/3$

$8/3 \neq 4/3$ Şərtə uyğun deyil.

5. $(a/b)/(c-d) = (4/4)/(3-1) = 1/2$

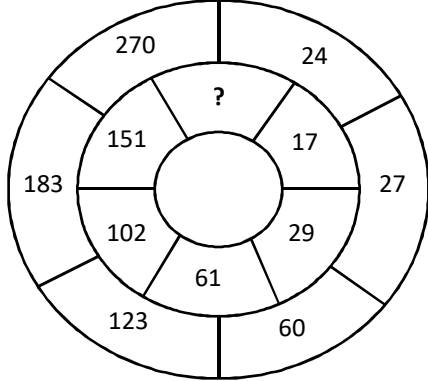
$1/2 < 1$ Şərtə uyğundur.

6. $a \times b/(c+d) = 4 \times 4/(3+1) = 4$ $4 > 3$

Şərtə uyğundur.

- A variantı 55 saylı test tapşırığı
B variantı 74 saylı test tapşırığı
C variantı 46 saylı test tapşırığı
D variantı 76 saylı test tapşırığı

Qanunauyğunluğu taparaq “?” işarəsinin yerinə uyğun gələn ədədi müəyyən edin.

- A) 85 B) 60 C) 98 D) 55 E) 45

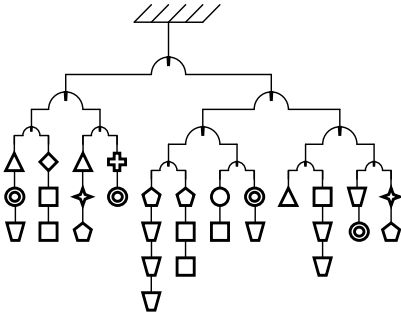
İzah:

$$\begin{aligned}(24+27)/3 &= 17 \\ (27+60)/3 &= 29 \\ (60+123)/3 &= 61 \\ (123+183)/3 &= 102 \\ (183+270)/3 &= 151 \\ ? &= (270+24)/3 = 98\end{aligned}$$

Doğru cavab: 98

- A variantı 56 saylı test tapşırığı
 B variantı 56 saylı test tapşırığı
 C variantı 68 saylı test tapşırığı
 D variantı 84 saylı test tapşırığı

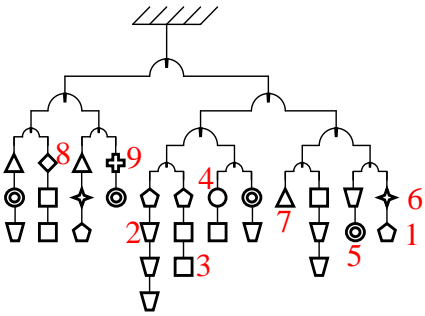
Fərqli fiqurların çəkiliəri fərqli bərrəqəmli ədədlərə uyğundur. Tərəzi elementlərinin və əsqı vasitələrinin çəkisi nəzərə alınmır. “?” yerinə hansı ədəd yazılmalıdır?

$$\blacklozenge - \odot + \circ + \blacklozenge - \oplus = ?$$

- A) 5 B) 1 C) 3 D) 4 E) 2

İzah:

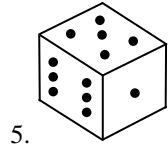
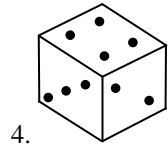
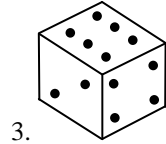
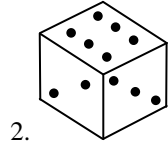
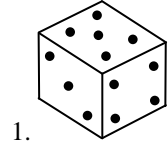
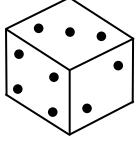
$$\blacklozenge - \odot + \circ + \blacklozenge - \oplus = ?$$

$$6-5+4+8-9=4$$

Doğru cavab:4

- A variantı 57 saylı test tapşırığı
 B variantı 62 saylı test tapşırığı
 C variantı 84 saylı test tapşırığı
 D variantı 78 saylı test tapşırığı

Verilmiş kubun ixtiyari çevrilməsi nəticəsində alınə bilən variantları seçin (kubun üzlərindəki təsvirlər fərqlidir).

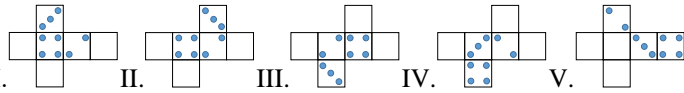

- A) 3 və 5
 D) 2 və 5

- B) 1 və 2
 E) 1 və 4

- C) 3 və 4

İzah:

Şərtə verilən kubun açılışları belədir: I.

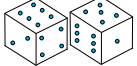
1 nömrəli kub: — I açılışa əsasən uyğun deyil.

2 nömrəli kub: — II açılışa əsasən uyğun deyil.

3 nömrəli kub: — III açılışa əsasən **uyğundur**.

4 nömrəli kub: — IV açılışa əsasən uyğun deyil.

5 nömrəli kub: — V açılışa əsasən **uyğundur**.

Doğru cavab: 3 və 4

- A variantı 58 sayılı test tapşırığı**
B variantı 65 sayılı test tapşırığı
C variantı 73 sayılı test tapşırığı
D variantı 61 sayılı test tapşırığı

Cədvəl cütliyündə ikitərəfli oxdan sağdakı işarələr soldakı hərfəri şifrləyib. Şifrləmə müəyyən qanunauyğunluğa əsaslanıb. Şəkil cütliyündəki eyni işarələr eyni hərfəri, fərqli işarələr isə fərqli hərfəri şifrləyib (Eyni işarələr fərqli cütliklərdəki fərqli hərfəri və fərqli işarələr fərqli cütliklərdəki eyni hərfəri şifrləyə bilər). Hər bir cütlikdəki işarələrin şifrlədiyi hərfəri taparaq cütliklər üzrə uyğunluq qurun.

B	A	C	K
A	B	C	E
E	C	F	D

 \leftrightarrow

△	☠	🔒	🔓
👁	✓	☠	①
✓	👁	☠	△

1.

J	C	E	K
F	A	D	K
C	E	J	E

 \leftrightarrow

✓	①	🔓	①
🔓	✓	①	△
👁	🔒	☠	△

2.

K	J	C	D
A	J	C	A
D	L	K	B

 \leftrightarrow

🔒	☠	①	🔓
①	👁	△	🔒
✓	👁	△	✓

3.

Cədvəl cütlikləri	Uyğun şifrlər
1.	a. 👁↔B
2.	b. 🔓↔J
3.	c. ①↔K
	d. ✓↔C
	e. ☠↔K

- A) 1 – a, c; 2 – b, d; 3 – c B) 1 – b, c; 2 – a, b; 3 – c
C) 1 – a; 2 – d; 3 – b, c, d D) 1 – a, d; 2 – b, d; 3 – e
E) 1 – b, c; 2 – b, e; 3 – d

İzah:

Cədvəl cütliyündə ikitərəfli oxdan soldakı 1 və 2-ci sətirin hərfərini uyğun olaraq 2 və 3-cü sətirə, 3-cü sətirdəkilərini 1-ci sətirə keçirdikdə alınan vəziyyətdə hərfələrin yerləri onların şifrlərinə uyğun olur.

I cütlik

E	C	F	D
B	A	C	K
A	B	C	E

 \leftrightarrow

△	☠	🔒	🔓
👁	✓	☠	①
✓	👁	☠	△

$E \leftrightarrow \Delta, C = \text{☠}, F = \text{🔒}, D = \text{🔓}, B = \text{👁}, A = \text{✓}, K = \text{①}$

II cütlik

C	E	J	E
J	C	E	K
F	A	D	K

 \leftrightarrow

✓	①	🔓	①
🔓	✓	①	△
👁	🔒	☠	△

$C \leftrightarrow \text{✓}, E = \text{①}, J = \text{🔓}, K = \text{△}, F = \text{👁}, A = \text{🔒}, D = \text{①}$

III cütlik

D	L	K	B
K	J	C	D
A	J	C	A

 \leftrightarrow

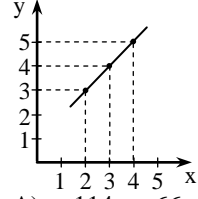
🔒	☠	①	🔓
①	👁	△	🔒
✓	👁	△	✓

$D \leftrightarrow \text{🔒}, L = \text{☠}, K = \text{①}, B = \text{🔓}, J = \text{👁}, C = \text{△}, A = \text{✓}$

Doğru cavab: 1 – a, c; 2 – b, d; 3 – c

- A variantı 60 saylı test tapşırığı**
B variantı 82 saylı test tapşırığı
C variantı 66 saylı test tapşırığı
D variantı 60 saylı test tapşırığı

Qrafikin düz xətt olduğunu bilərək, “?” əvəzinə uyğun variantı seçin.

$$x=112 \Rightarrow y=?$$
$$y=67 \Rightarrow x=?$$

- A) $y=114; x=66$ B) $y=111; x=66$
C) $y=113; x=68$ D) $y=113; x=66$
E) $y=121; x=96$

İzah: Qrafik $y=x+1$ düsturuna tabedir.
X=112 olanda $y=113$, $y=67$ olanda $x=66$ olur.
Doğru cavab: $y=113; x=66$

- A variantı 61 saylı test tapşırığı**
B variantı 76 saylı test tapşırığı
C variantı 72 saylı test tapşırığı
D variantı 46 saylı test tapşırığı

Rəşadın pulu Turaldakından 8 manat çox idi. Rəşad Turala 6 manat bağışladı. Kimdə digərindən və neçə manat çox pul oldu?

- A) Rəşadın, 2 manat B) Turalın, 4 manat
C) Turalın, 7 manat D) Turalın, 2 manat
E) Rəşadın, 4 manat

İzah: Rəşadın malik olduğu ilk məbləğ R, Turalın malik olduğu ilk məbləğ T kimi işarə olunsa şərtə görə qurulan tənlik $R=T+8$ olar. Rəşad Turala 6 manat bağışladıqdan sonra Rəşadda $(R-6)$ manat, Turalda isə $(T+6)$ manat olar. Onda Rəşadın pulunun sonrakı miqdarı $(R-6=T+8-6=T+2)$ manat, Turalın pulunun sonrakı miqdarı $(T+6)$ manat olar. Məlum olur ki, Turalın pulunun sonrakı miqdarı Rəşadın pulunun sonrakı miqdarından $(T+6)-(T+2)=4$ manat çox oldu.

Doğru cavab: Turalın, 4 manat.

- A variantı 62 saylı test tapşırığı**
B variantı 81 saylı test tapşırığı
C variantı 58 saylı test tapşırığı
D variantı 81 saylı test tapşırığı

Aşağıdakı cədvəldə A, B, C, D, E hərflərinin yerinə 12, 13, 14, 17, 18 ədədləri elə yazılmalıdır ki, ardıcıl ədədlər qonşu (biri digərinin birbaşa altında və ya yanında) olmasın. $A + B + C$ cəmi ən çox neçə ola bilər?

15	B	A
C		16
D	E	11

- A) 44 B) 43 C) 48 D) 49 E) 45

İzah: A, B və C hərflərinin 14, 17 və 18 ədədlərinə bərabər olsaydı, $A + B + C$ cəmi digər mümkün cəmlərdən böyük olardı. Lakin bu halda 14 ədədinin B və C hərflərinin yerinə yazılması şərtə görə mümkün deyil (ardıcıl ədədlər, yəni 14 və 15 qonşu olmamalıdır). A hərfinin yerinə 14, B və C hərflərinin yerinə isə 17 və 18 yazsaq, D və E-nin yerinə 12 və 13 yazılmalıdır. 12 və 13 ədədlərinin ardıcıl olması tapşırığın şərtini pozur. Deməli, A, B və C hərfləri arasında 14 yoxdur. A, B və C hərflərinin yerinə 13, 17 və 18 ədədləri yazılsa, $A + B + C$ cəmi digər mümkün cəmlərdən böyük olar. Onda D-nin yerinə 12, E-nin yerinə 14 yazılmalıdır.

15	B	A
C		16
12	14	11

15	13	A
C		16
12	14	11

15	B	13
C		16
12	14	11

15	13	18
17		16
12	14	11

15	13	17
18		16
12	14	11

15	18	13
17		16
12	14	11

15	17	13
18		16
12	14	11

1. $A + B + C = 13 + 17 + 18 = 48$

Doğru cavab: 48.

- A variantı 63 saylı test tapşırığı**
B variantı 49 saylı test tapşırığı
C variantı 74 saylı test tapşırığı
D variantı 67 saylı test tapşırığı

Verilən nümunədəki sözlər arasındakı məntiqi əlaqəyə əsasən “?” işarəsinin əvəzinə uyğun cavab variantını müəyyən edin.

zənn (təxmin) güman

izah (?) şərh

- A) öyrətmə B) bilik C) tədris
D) təfsir E) təlqin

İzah: Təxmin, güman və zənn yaxınmənalı sözlərdir. Təfsir, izah və şərh də yaxınmənalı sözlərdir.

Doğru cavab: təfsir

- A variantı 64 saylı test tapşırığı**
B variantı 58 saylı test tapşırığı
C variantı 53 saylı test tapşırığı
D variantı 72 saylı test tapşırığı

“Son dövrlər kinosevərlərin ən çox maraq göstərdiyi filmlər, əsasən, komediya və qorxu janrlarına aiddir”
cümləsinə əsasən mühakimələrdən hansı mütləq doğrudur?

- A) Qorxu və komediya filmlərinə hər zaman gözləniləndən artıq maraq göstərilir.
B) İnsanlar yalnız komediya və qorxu filmlərinə baxmağı üstün tuturlar.
C) Qorxu və komediya filmləri başqa filmlərdən daha populyardır.
D) Son dövrlər başqa janrlara aid filmlər az çəkilir.
E) Kinoteatrlarda yalnız qorxu və komediya filmləri nümayiş etdirilir.

İzah:

Doğru cavab: Qorxu və komediya filmləri başqa filmlərdən daha populyardır.

- A variantı 65 saylı test tapşırığı**
B variantı 52 saylı test tapşırığı
C variantı 75 saylı test tapşırığı
D variantı 79 saylı test tapşırığı

Hərflərinin sırası pozulmuş beş sözdən dördü arasında məntiqi əlaqə vardır. Fərqli sözü seçin.

- A) a q r ğ u b a B) ə t k ə l r n ə k ə C) r a v a a c n
D) ğ a t s ı a b E) o l o e k a y g i

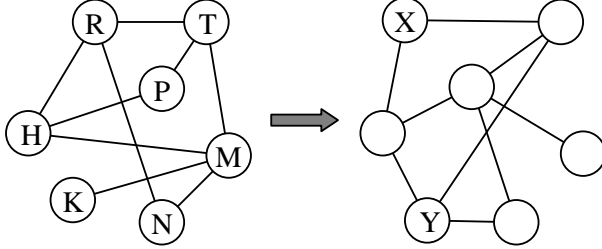
İzah: Sözlərin pozulmuş sırasını bərpa etdikdə e k o l o g i y a , k ə r t ə n k ə l ə , q u r b a ğ a , t ı s b a ğ a , c a n a v a r alınır. Bu sözlərdən 4-ü heyvan adlarını bildirir. Fərqli söz ekologiyadır.

Doğru cavab: o l o e k a y g i

- A variantı 66 saylı test tapşırığı**
B variantı 78 saylı test tapşırığı
C variantı 79 saylı test tapşırığı
D variantı 54 saylı test tapşırığı

Şəkilə hər biri bağlar vasitəsi ilə digər bir və ya bir neçə halqa ilə əlaqələnən 7 halqalı fiqur verilmişdir. Soldakı fiqur deformasiyaya uğrayaraq sağdakı şəkllə düşmüşdür (halqalar bir-birinə nəzərən yerini dəyişmiş, bağlar qırılmamışdır).

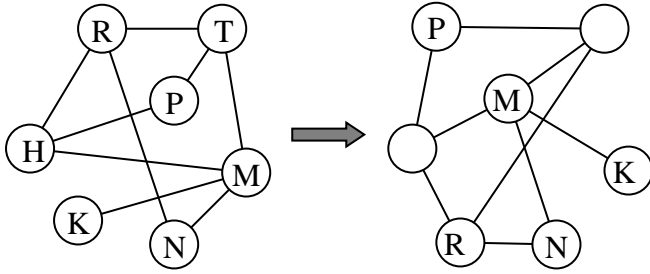
X və Y ilə hansı halqalar işarələnib (müvafiq ardıcılıqla)?

X; Y = ?

- A) N; H B) N; R C) P; R D) P; T E) T; R

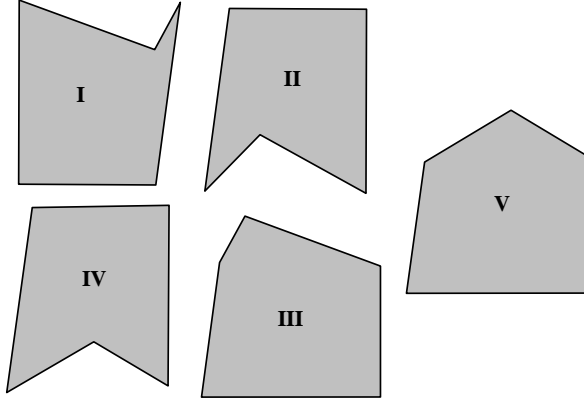
İzah:

Doğru cavab: P; R

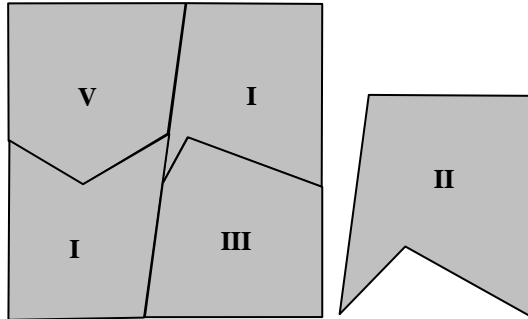
- A variantı 67 saylı test tapşırığı
B variantı 47 saylı test tapşırığı
C variantı 50 saylı test tapşırığı
D variantı 65 saylı test tapşırığı

67. Nömrələnmiş hissələrin dördünün birləşməsindən kvadrat alınır. Hansı hissə artıqdır?

- A) II B) V C) III D) IV E) I

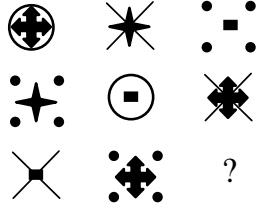
İzah:

Doğru cavab: II.

- A variantı 68 saylı test tapşırığı
B variantı 80 saylı test tapşırığı
C variantı 77 saylı test tapşırığı
D variantı 69 saylı test tapşırığı

Qanunauyğunluğu müəyyən edin və “?” əvəzinə uyğun olan variantı seçin.

- A) B) C) D) E)

İzah: Hər bir sətirdə və ya hər bir sütunda kiçik dairələrdən ibarət dördlük, kiçik düzbucaqlı, dördguşəli ulduz və s. təkrarlanmır.

Doğru cavab:

- A variantı 69 saylı test tapşırığı**
B variantı 67 saylı test tapşırığı
C variantı 78 saylı test tapşırığı
D variantı 52 saylı test tapşırığı

Qanunauyğunluğu müəyyən edin və “?” əvəzinə uyğun variantı seçin.

15	(34)	44
9	(92)	98
15	(28)	38
6	(24)	28
3	(?)	20

A) 11 B) 64 C) 18 D) 21 E) 9

İzah:

$$(44/2-15/3) \times 2 = (22-5) \times 2 = 34$$

$$(98/2-9/3) \times 2 = (49-3) \times 2 = 92$$

$$(38/2-15/3) \times 2 = (19-5) \times 2 = 28$$

$$(28/2-6/3) \times 2 = (14-2) \times 2 = 24$$

$$(20/2-3/3) \times 2 = (10-1) \times 2 = 18 \quad ?=18.$$

Doğru cavab: 18

- A variantı 70 sayılı test tapşırığı**
B variantı 53 sayılı test tapşırığı
C variantı 67 sayılı test tapşırığı
D variantı 82 sayılı test tapşırığı

Sərhəd zastavasının rəhbərliyi ərazidə hərbi tapşırığı yerinə yetirmək üçün 5 əsgərdən – Q, A, L, İ, B-dən və 4 zabıtdən – O, R, D, U-dan ibarət və nömrələri 1, 2 və 3 olan üç qrup formalaşdırmağı qərara aldı. Qrupların tərkibi barədə aşağıdakı şərtlər var:

- Hər qrupda ən azı 1 zabıt və ən azı 1 əsgər olmalıdır;
 - İki qrupun hər birində 2, bir qrupda isə 5 nəfər olmalıdır;
 - Əgər O A ilə bir qrupa düşərsə, onda İ Q ilə bir qrupda olmalıdır.
 - Əgər L Q ilə bir qrupa düşərsə, onda R İ ilə bir qrupda olmamalıdır.
 - B-nin daxil olacağı qrupda 1 zabıt olmalıdır.
 - O-nun daxil olacağı qrupda adam sayı digər qruplardan çox olmalıdır.
 - D-nin daxil olacağı qrupun nömrəsi U-nun düşəcəyi qrupun nömrəsindən böyük olmalıdır.
- Hərbçilərin təyin olunduqları qruplar üzrə siyahıları hansı cavab variantındakı kimi ola bilər?

- A) Qrup №1 – D, O, A, İ, Q; Qrup №2 – R, L;
Qrup №3 – U, B
B) Qrup №1 – O, R, A, Q, L; Qrup №2 – U, İ;
Qrup №3 – D, B
C) Qrup №1 – U, B; Qrup №2 – O, D, L, Q, İ;
Qrup №3 – R, A
D) Qrup №1 – R, O, A, L; Qrup №2 – U, İ, Q;
Qrup №3 – D, B
E) Qrup №1 – O, U, A, L, B; Qrup №2 – D, İ;
Qrup №3 – R, Q

İzah:

“İki qrupun hər birində 2, bir qrupda isə 5 nəfər olmalıdır” mülahizəsinə əsasən, “Qrup №1 – R, O, A, L; Qrup №2 – U, İ, Q; Qrup №3 – D, B” mövcud ola bilməz (2-ci qrupda 3 nəfər var).

“Əgər O A ilə bir qrupa düşərsə, onda İ Q ilə bir qrupda olmalıdır” mülahizəsinə əsasən, “Qrup №1 – O, U, A, L, B Qrup №2 – D, İ; Qrup №3 – R, Q” mövcud ola bilməz (O və A-nın bir qrupda olmasına baxmayaraq İ və Q fərqli qruplardadır)ş

“D-nin daxil olacağı qrupun nömrəsi U-nun düşəcəyi qrupun nömrəsindən böyük olmalıdır” mülahizəsinə əsasən, “Qrup №1 – D, O, A, İ, Q; Qrup №2 – R, L; Qrup №3 – U, B” mövcud ola bilməz (D-nin qrupunun nömrəsi 1, U-nun qrupunun nömrəsi 3-dür (1<3)).

“Əgər O A ilə bir qrupa düşərsə, onda İ Q ilə bir qrupda olmalıdır” mülahizəsinə əsasən, “Qrup №1 – O, R, A, Q, L; Qrup №2 – U, İ; Qrup №3 – D, B” mövcud ola bilməz (O və A-nın eyni qrupa düşməsinə baxmayaraq, İ Q ilə bir qrupda deyil)

“Qrup №1 – U, B; Qrup №2 – O, D, L, Q, İ; Qrup №3 – R, A” şərtləri pozmur.

Doğru cavab: Qrup №1 – U, B; Qrup №2 – O, D, L, Q, İ; Qrup №3 – R, A

- A variantı 71 saylı test tapşırığı**
B variantı 68 saylı test tapşırığı
C variantı 71 saylı test tapşırığı
D variantı 83 saylı test tapşırığı

Qırmızı və sarı rəngli karandaşlar, sarı karandaşların bir-birinin qonşuluğunda saylarının 3-dən artıq, qırmızı karandaşların bir-birinin qonşuluğunda saylarının 4-dən artıq olmaması şərti ilə düzülürsə, bu karandaşların birlikdə sayı ən çoxu neçə olmalıdır ki, mümkün düzülmə variantlarının sayı ikirəqəmli ədədə bərabər olsun?
A) 10 B) 7 C) 9 D) 6 E) 8

İzah: 1¹bir s 1bir q 2¹bir s 1iki s 1bir q 1iki q 3²bir s 1iki s 1üç s 2bir q 1iki q 1üç q

4⁴bir s 2iki s 1üç s 4bir q 2iki q 1üç q 1dörd q 5⁸bir s 4iki s 2üç s 7bir q 4iki q 2üç q 1dörd q

6¹⁴bir s 8iki s 4üç s 14bir q 7iki q 4üç q 2dörd q 7²⁷bir s 14iki s 8üç s 26bir q 14iki q 7üç q 4dörd q

6 karandaşın mümkün düzülmə variantlarının sayı $14+8+4+14+7+4+2=53$.

7 karandaşın mümkün düzülmə variantlarının sayı $27+14+8+26+14+7+4=100$

Düzülmə variantlarının sayına şərtə qoyulan tələbdə onun ikirəqəmli ədədə bərabər olması bildirildiyindən doğru cavabın 6-ya bərabər olması aydınlaşır.

Doğru cavab: 6

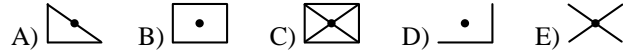
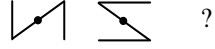
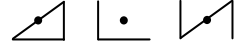
A variantı 72 saylı test tapşırığı

B variantı 84 saylı test tapşırığı

C variantı 62 saylı test tapşırığı

D variantı 55 saylı test tapşırığı

Qanunauyğunluğu müəyyən edin və “?” əvəzinə uyğun olan variantı seçin.

İzah: Hər bir sətirin soldan 1-ci xanasındakı 2-ci xanasındakının üzərinə qoyulduqda, üst-üstə düşən xətlər silinir və bu vəziyyət sətirin 3-cü xanasında əks olunur.

Doğru cavab:

- A variantı 73 saylı test tapşırığı
- B variantı 59 saylı test tapşırığı
- C variantı 52 saylı test tapşırığı
- D variantı 50 saylı test tapşırığı

Qanunauyğunluğu müəyyən edin və “?” əvəzinə uyğun olan variantı seçin.

- A)
- B)
- C)
- D)
- E)

İzah: Fiqur cütlüyünün solundakı saat əqrəbinin hərəkəti istiqamətdə 90^0 dönür.

Doğru cavab:

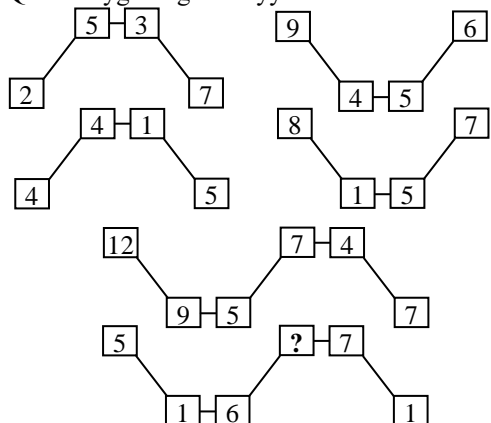
A variantı 74 saylı test tapşırığı

B variantı 61 saylı test tapşırığı

C variantı 59 saylı test tapşırığı

D variantı 73 saylı test tapşırığı

Qanunauyğunluğu müəyyən edin və “?” əvəzinə uyğun variantı seçin.

A) 3

B) 9

C) 4

D) 2

E) 8

İzah:

$2^2+7^2=53$

$9^2-6^2=45$

$4^2+5^2=41$

$8^2-7^2=15$

$12^2-7^2=95$

$5^2+7^2=74$

$5^2-?^2=16$

$?=3$

$6^2+1^2=?7=37$

$?=3$

Doğru cavab: 3

- A variantı 75 saylı test tapşırığı**
B variantı 60 saylı test tapşırığı
C variantı 48 saylı test tapşırığı
D variantı 48 saylı test tapşırığı

Aşağıdakı şərtləri ödəyən iki tam ədədin cəmini tapın:

1. ədədlərin hər ikisi 1-dən böyük 60-dan kiçikdir;
 2. ədədlərin hər ikisi 3-ə qalıqsız bölünür;
 3. ədədlərin hər ikisi tək ədəddir;
 4. hər iki ədədin rəqəmlərinin cəmi 4-dən böyük, 8-dən kiçikdir;
 5. hər iki ədədin rəqəmlərinin hasili 8-dən kiçik, 4-dən böyükdür.
- A) 66 B) 54 C) 74 D) 80 E) 56

İzah:

3-ə qalıqsız bölünən və 1-dən böyük, 60-dan kiçik olan tək ədədlər aşağıdakılardır:

3 9 15 21 27 33 39 45 51 57.

Rəqəmlərinin cəmi 4-dən böyük, 8-dən kiçik olan ədədlər aşağıdakılardır:

15 33 51.

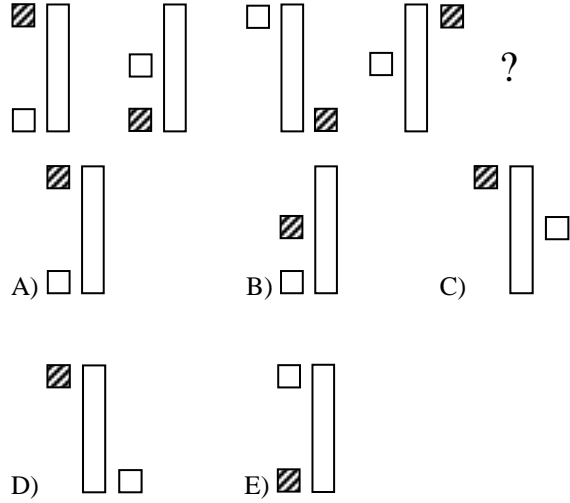
Rəqəmlərinin hasili 8-dən kiçik, 4-dən böyük olan ədədlər aşağıdakılardır:

15 51. $15 \cdot 51 = 66$

Doğru cavab: 66

- A variantı 76 saylı test tapşırığı
 B variantı 57 saylı test tapşırığı
 C variantı 65 saylı test tapşırığı
 D variantı 49 saylı test tapşırığı

Qanunauyğunluğu müəyyən edin və “?” əvəzinə uyğun olan variantı seçin.

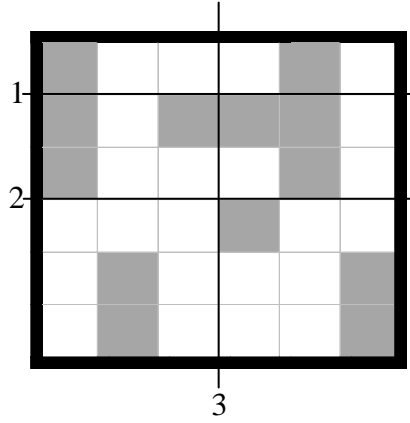

İzah: Ştrixlənmiş kvadrat sütun üzrə yuxarıdan aşağıya düşür, sütunun sağına keçir, sütunun yuxarisına qalxır və sütunun soluna keçərək ilkin vəziyyətinə qaydır. Ağ kvadrat isə əvvəlcə sütunun ortasına kimi qalxır, sonra hərəkətini davam etdirərək düzbucaqlının yuxarı sərhədinə çatır, düzbucaqlının ortasına enir və nəhayət ilkin vəziyyətə qaydır.

Doğru cavab:

- A variantı 77 saylı test tapşırığı**
B variantı 73 saylı test tapşırığı
C variantı 61 saylı test tapşırığı
D variantı 74 saylı test tapşırığı

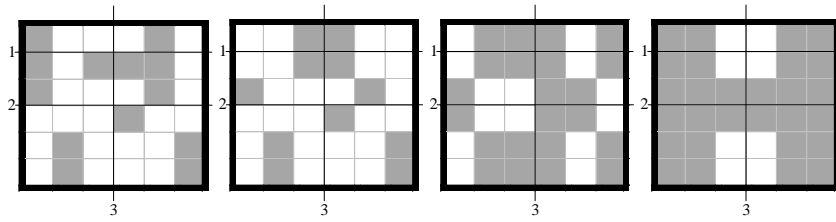
Verilən şəkil xətt üzrə qatlandıqda üst-üstə düşən rəngsiz xanalar rənglənmiş, rəngli xanalar rəngsizləşir və xanalarından biri rənglənmiş, digəri isə rənglənməmiş olduqda rəngsiz xana da rənglənir.

Şəkil əvvəlcə 1-ci düz xətt üzrə qatlanıb açılır, ardınca 2-ci düz xətt üzrə, daha sonra 3-cü düz xətt üzrə qatlanıb açıldıqdan sonra rənglənmiş xanaların sayını müəyyən edin.

- A) 26 B) 23 C) 25 D) 24 E) 28

İzah:

Doğru cavab:28.

- A variantı 78 saylı test tapşırığı**
B variantı 72 saylı test tapşırığı
C variantı 80 saylı test tapşırığı
D variantı 58 saylı test tapşırığı

Qanunauyğunluğu müəyyən edin və “?” əvəzinə uyğun olan variantı seçin.

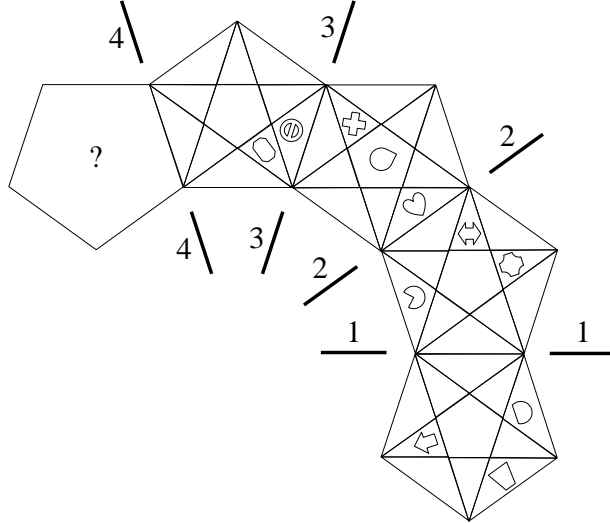
- A) B) C)
D) E)

İzah: Sıra üzrə soldan sağa hər addımda komplektin aşağı sağ tərəfindəki element böyüyərək mərkəzə keçir, aşağı soldakı və yuxarı soldakı fiqurlar yerlərini diaqonal üzrə dəyişir, yuxarı sağdakı fiqur yuxarı sola keçir və nəhayət, mərkəzdəki fiqur kiçilərək aşağı sola keçir.

Doğru cavab:

- A variantı 79 saylı test tapşırığı
 B variantı 55 saylı test tapşırığı
 C variantı 54 saylı test tapşırığı
 D variantı 57 saylı test tapşırığı

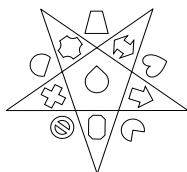
Şəkil əvvəlcə 1 – 1, sonra 2 – 2, ardınca 3 – 3 və nəhayət, 4 – 4 xətləri üzrə qatlanır. “?” işarəsinin yerində alınan vəziyyəti müəyyən edin.

- A) A) B)
- C) C) D)
- E) E)

İzah:

Fiqurlar simmetriya xətlərinə (1 – 1, 2 – 2, 3 – 3 və 4 – 4) nəzərən simmetrik çevrilərək “?” işarəsi olan yerlərə yığılır.

Doğru cavab:

- A variantı 80 saylı test tapşırığı**
- B variantı 71 saylı test tapşırığı**
- C variantı 57 saylı test tapşırığı**
- D variantı 80 saylı test tapşırığı**

Hərflərinin sırası pozulmuş beş sözdən dördü arasında məntiqi əlaqə vardır. Fərqli sözü seçin.

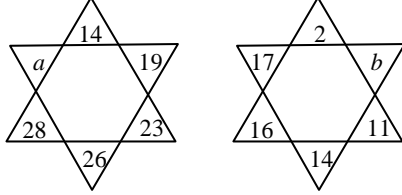
- A) retrokad
- B) ekvatorska
- C) tarist
- D) taışçına
- E) ərçicütəm

İzah: Sözlərin pozulmuş sırasını bərpa etdikdə ekskavator, tərcüməçi, artist, inşaatçı, redaktor alınır. Bu sözlərdən 4-ü insanların peşələrinə aiddir. Fərqli söz ekskavatorudur.

Doğru cavab: ekvatorska

- A variantı 81 saylı test tapşırığı**
B variantı 75 saylı test tapşırığı
C variantı 63 saylı test tapşırığı
D variantı 53 saylı test tapşırığı

Qanunauyğunluğu taparaq “?” əvəzinə uyğun olan variantı seçin.

$a - b = ?$

- A) 22 B) 23 C) 25 D) 21 E) 24

İzah:

$14+5=19$

$19+4=23$

$23+3=26$

$26+2=28$

$28+1=a=29$

$2+5=b=7$

$7+4=11$

$11+3=14$

$14+2=16$

$16+1=17$

$a-b=29-7=22.$

Doğru cavab: 22.

- A variantı 82 saylı test tapşırığı**
B variantı 46 saylı test tapşırığı
C variantı 49 saylı test tapşırığı
D variantı 68 saylı test tapşırığı

Banu, Əsmər, Heydər, Murad və Sima üzgüçülük yarışına qatılmışlar. Yarışın nəticələri ilə əlaqədar aşağıdakı məlumatlar var:

- ◆ Finişə Simanın bilavasitə ardınca Murad, Banudan bilavasitə əvvəl Heydər çatıb.
- ◆ Əsmər finişə qadınların birindən tez, digərindən gec çatıb.

Verilən məlumatlar aşağıdakılardan hansını müəyyənləşdirmək üçün kifayət *deyil*?

- A) Əsmərin ilk üçlükdə olduğunu
- B) Banunun yarışı neçənci başa vurduğunu
- C) Finişə çatma siyahısında qadınların yerlərini göstərən ədədlərin cəmini
- D) Simanın sonuncu olmadığını
- E) Yarışı ikinci və dördüncü başa vuranların eyni cinsə aid olduqlarını

İzah:

1	2	3	4	5
Sima	Murad	Əsmər	Heydər	Banu
Heydər	Banu	Əsmər	Sima	Murad

Banunun yarışı neçənci başa vurmasını müəyyənləşdirmək mümkün deyil (həm 2-ci, həm də 5-ci ola bilər).

Finişə çatma siyahısında qadınların yerlərini göstərən ədədlərin cəmi — 9-dur ($1+3+5=9$ və ya $2+3+4=9$).

Yarışı ikinci və dördüncü başa vuranların fərqli cinslərə aid olduğu birmənalıdır.

Əsmərin ilk üçlükdə olduğu birmənalıdır.

Simanın sonuncu olmadığı birmənalıdır.

Doğru cavab: Banunun yarışı neçənci başa vurduğunu.

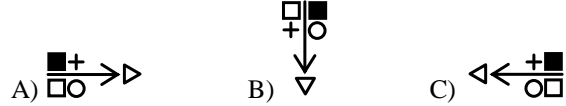
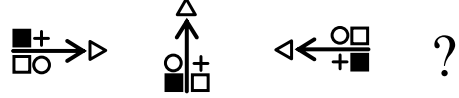
A variantı 83 saylı test tapşırığı

B variantı 64 saylı test tapşırığı

C variantı 69 saylı test tapşırığı

D variantı 71 saylı test tapşırığı

Qanunauyğunluğu müəyyən edin və “?” əvəzinə uyğun olan variantı seçin.

İzah: Sıra üzrə soldan sağa hər addımda komplekt dairə ilə “+” işarəsinin yerlərini qarşılıqlı dəyişərək saat əqrəbi hərəkətinin əksi istiqamətdə 90^0 dönür.

Doğru cavab:

- A variantı 84 saylı test tapşırığı
 B variantı 54 saylı test tapşırığı
 C variantı 56 saylı test tapşırığı
 D variantı 56 saylı test tapşırığı

Qanunauyğunluğu müəyyən edin və “?” əvəzinə uyğun variantı seçin.

$$23 \square 10 = 6$$

$$38 \blacktriangle 29 = 9$$

$$27 \bullet 9 = 3$$

$$(65 \square 53 + 52 \blacktriangle 51) \bullet 5 = 4 \bullet (3 \blacktriangle 2)$$

$$((0 \bullet 1) \square 1) \blacktriangle 1 = 0$$

$$34 \square 11 = 13 \blacktriangle 4 = 36 \bullet 4$$

$$23 \blacktriangle 15 + 4 \bullet 2 = 12 \square 34$$

$$((18 \square 14) \blacktriangle 2) \bullet 6 = ?$$

- A) 4 B) 2 C) 1 D) 3 E) 5

İzah:

$$23 \square 10 = (2+3) + (1+0) = 6$$

$$38 \blacktriangle 29 = 38 - 29 = 9$$

$$27 \bullet 9 = 27 / 9 = 3$$

$$(65 \square 53 + 52 \blacktriangle 51) \bullet 5 = ((6+5+5+3) + (52-51)) / 5 = 4$$

$$4 \bullet (3 \blacktriangle 2) = 4 / (3-2) = 4$$

$$((0 \bullet 1) \square 1) \blacktriangle 1 = ((0/1) + 1) - 1 = 0$$

$$34 \square 11 = 3+4+1+1=9$$

$$13 \blacktriangle 4 = 13-4=9$$

$$36 \bullet 4 = 36/4=9.$$

$$23 \blacktriangle 15 + 4 \bullet 2 = 12 \square 34$$

$$23 - 15 + 4 / 2 = 10$$

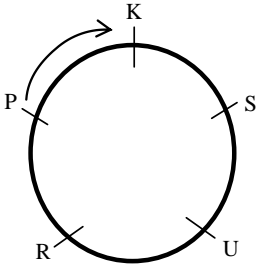
$$12 \square 34 = 1+2+3+4=10$$

$$((18 \square 14) \blacktriangle 2) \bullet 6 = ?$$

$$? = ((18 \square 14) \blacktriangle 2) \bullet 6 = ((1+8+1+4) - 2) / 6 = 2.$$

Doğru cavab:2

- A variantı 85 saylı test tapşırığı
 B variantı 86 saylı test tapşırığı
 C variantı 87 saylı test tapşırığı
 D variantı 87 saylı test tapşırığı

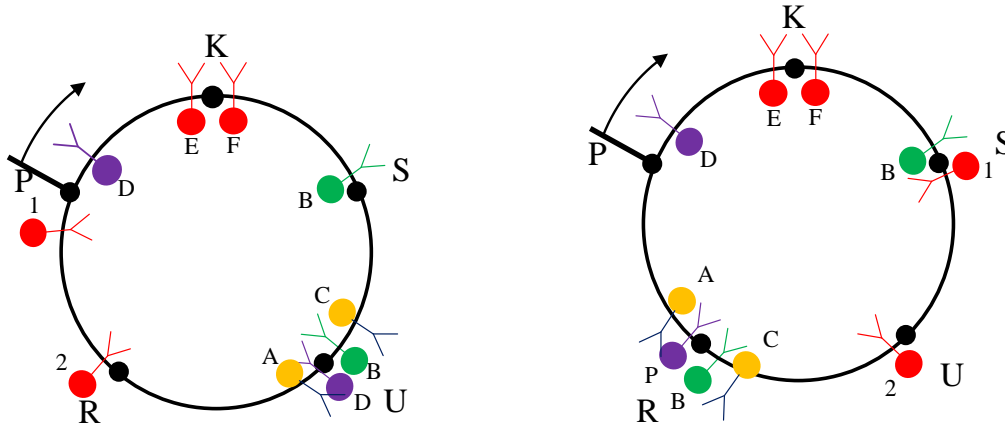
Şəkiləki kimi 5 dayanacaqılı bir marşrut üzrə verilən ox istiqamətində dairəvi hərəkət edən mikroavtobus P dayanacağından hərəkətə başlamış və marşrutu P dayanacağında tamamlamışdır. Mikroavtobus bu dövrdə yalnız A, B, C, D, E və F sərnişinlərini daşımışdır. Sadalanan şəxslərin hansı dayanacaqda mikroavtobusa minmələri və harada enmələri barədə aşağıdakılar məlumdur:

- D mikroavtobusa ilk olaraq, P dayanacağında minmiş və o, B ilə eyni dayanacaqda enmişdir;
- K dayanacağında E və F minmiş və biri digərindən bir dayanacaq sonra olmaqla enmişlər;
- B sərnişini S dayanacağında minmişdir;
- A və C-nin mindiyi dayanacaqda yalnız iki nəfər enmişdir.

Aşağıdakılardan hansı mütləq doğrudur?

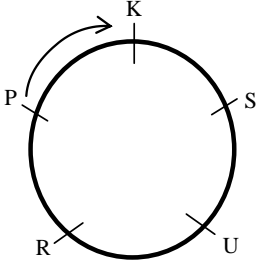
- A) Əgər ən çox yolda olan E olubsa, ən az yolda olan B olub.
- B) Əgər S dayanacağında enən olmayıbsa, P dayanacağında da enən olmayıb.
- C) Əgər B U dayanacağında enibsə, R dayanacağında üç nəfər enib.
- D) Əgər D R dayanacağında enibsə, P dayanacağında iki nəfər enib.
- E) Əgər F ilə B mikroavtobusda birlikdə yol getməyiblərsə, E S dayanacağında enib.

İzah:

Doğru cavab: Əgər D R dayanacağında enibsə, P dayanacağında iki nəfər enib.

- A variantı 86 sayılı test tapşırığı
 B variantı 85 sayılı test tapşırığı
 C variantı 85 sayılı test tapşırığı
 D variantı 86 sayılı test tapşırığı

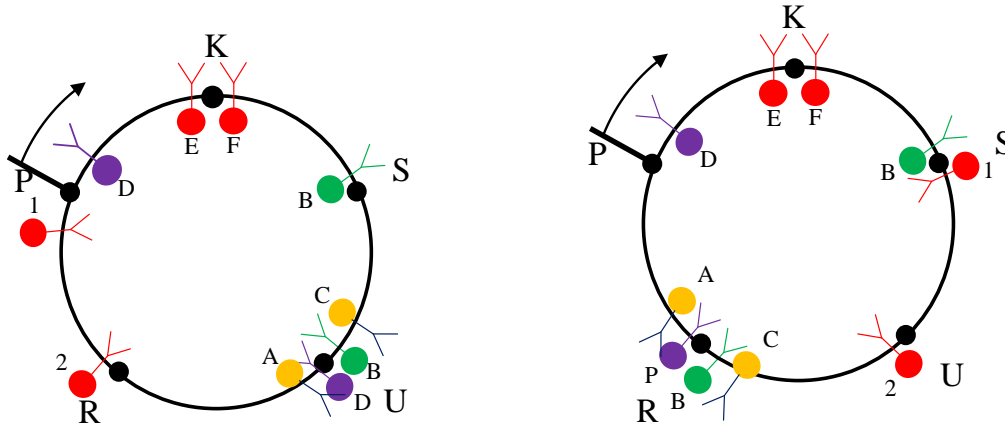
Şəkiləki kimi 5 dayanacaqqlı bir marşrut üzrə verilən ox istiqamətində dairəvi hərəkət edən mikroavtobus P dayanacağından hərəkətə başlamış və marşrutu P dayanacağında tamamlamışdır. Mikroavtobus bu dövrdə yalnız A, B, C, D, E və F sərnəşinlərini daşımışdır. Sadalanan şəxslərin hansı dayanacaqda mikroavtobusa minmələri və harada enmələri barədə aşağıdakılar məlumdur:

- D mikroavtobusa ilk olaraq, P dayanacağında minmiş və o, B ilə eyni dayanacaqda enmişdir;
- K dayanacağında E və F minmiş və biri digərindən bir dayanacaq sonra olmaqla enmişlər;
- B sərnəşini S dayanacağında minmişdir;
- A və C-nin mindiyi dayanacaqda yalnız iki nəfər enmişdir.

Verilənlərə əsasən aşağıdakı suallardan hansının(ların) cavabını tapmaq olur?

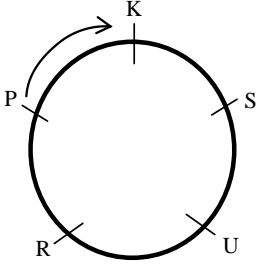
- I. Ən çox yolda olan kim olub?
 - II. Mikroavtobusu sonuncu tərək edən kim(lər) olub?
 - III. Hansı dayanacaqda minən olmayıb?
- A) yalnız II-nin B) yalnız III-nün
 C) yalnız I-nin D) II və III-nün E) heç birinin

İzah:

Doğru cavab: heç birinin

- A variantı 87 sayılı test tapşırığı
 B variantı 87 sayılı test tapşırığı
 C variantı 86 sayılı test tapşırığı
 D variantı 85 sayılı test tapşırığı

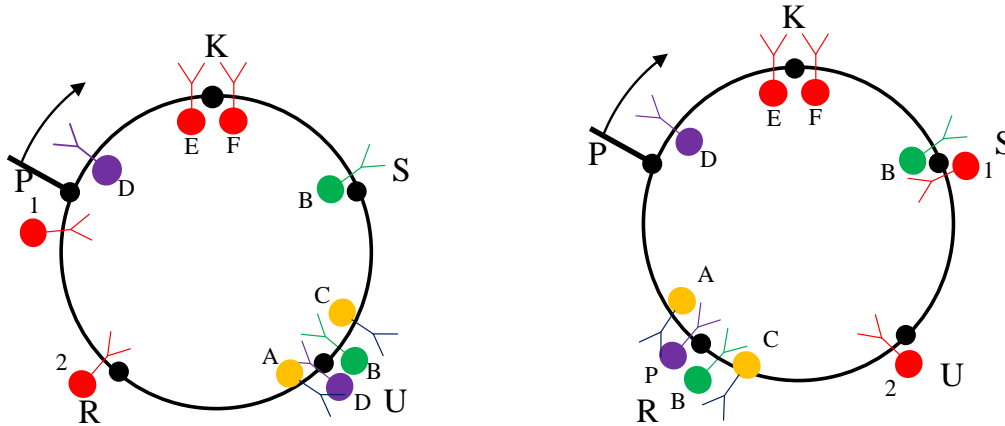
Şəkiləki kimi 5 dayanacağı bir marşrut üzrə verilən ox istiqamətində dairəvi hərəkət edən mikroavtobus P dayanacağından hərəkətə başlamış və marşrutu P dayanacağında tamamlamışdır. Mikroavtobus bu dövrdə yalnız A, B, C, D, E və F sənişinlərini daşımışdır. Sadalanan şəxslərin hansı dayanacaqda mikroavtobusa minmələri və harada enmələri barədə aşağıdakılar məlumdur:

- D mikroavtobusa ilk olaraq, P dayanacağında minmiş və o, B ilə eyni dayanacaqda enmişdir;
- K dayanacağında E və F minmiş və biri digərindən bir dayanacaq sonra olmaqla enmişlər;
- B sənişini S dayanacağında minmişdir;
- A və C-nin mindiyi dayanacaqda yalnız iki nəfər enmişdir.

Əgər F ilə C rastlaşmayıbsa, aşağıdakılardan hansı məntiqi nəticə olaraq alınır (mütləq doğrudur)?

- A) Mikroavtobusda ən qısa məsafə yol gedən F olub.
- B) Hər dayanacaqda enənlərin sayı iki sənişindən çox olmayıb.
- C) Mikroavtobusdan birgə enənlər fərqli dayanacaqlarda miniblər.
- D) F E-dən çox yol qət edib.
- E) K dayanacağından S dayanacağına gedənə qədər mikroavtobusda olan sənişin sayı S dayanacağından U dayanacağına gedənə qədər orada olan sənişin sayından çox olub.

İzah:

Doğru cavab: Hər dayanacaqda enənlərin sayı iki sənişindən çox olmayıb.

- A variantı 88 saylı test tapşırığı**
B variantı 88 saylı test tapşırığı
C variantı 88 saylı test tapşırığı
D variantı 88 saylı test tapşırığı

Eyni hərflərin eyni ədədlərə uyğun olduğunu bilərək, cədvəldəki məlumatlara əsasən tapşırığı yerinə yetirin.

100-dən kiçik natural ədədlər:		
A, B, D, E, F, K, L, N, R, T, V, Z		
7-yə qalıqsız bölünməyənlər:	4-ə nisbəti tək ədəd olmayanlar:	
A, B, D, E, K, L, R, T, V, Z	A, B, D, E, F, K, N, R, T, Z	
İkirəqəmlilər:	Kvadrat kökü tam ədəd olanlar:	Kub kökü tam ədəd olmayanlar:
B, D, E, F, K, V, Z	A, F, K, Z, L, R, V, T	F, L, N, R, V

TARAN sözündəki hərflərə uyğun olan ədədlərin cəmini tapın.

- A) 21 B) 11 C) 16 D) 26 E) 19

İzah:

Hərflər	100-dən kiçik natural ədədlər							
	Biorəqəmlilər				İkirəqəmlilər			
	1	4	7	9	27	36	49	64
B								
D								
E								
F								
K								
V								
Z								
A								
N								
R								
T								
L								

$$T+A+R+A+N=1+1+9+1+7=19$$

Doğru cavab: 19

- A variantı 89 sayılı test tapşırığı**
B variantı 89 sayılı test tapşırığı
C variantı 89 sayılı test tapşırığı
D variantı 89 sayılı test tapşırığı

Eyni hərflərin eyni ədədlərə uyğun olduğunu bilərək, cədvəldəki məlumatlara əsasən tapşırığı yerinə yetirin.

100-dən kiçik natural ədədlər:		
A, B, D, E, F, K, L, N, R, T, V, Z		
7-yə qalıqsız bölünməyənlər: A, B, D, E, K, L, R, T, V, Z	4-ə nisbəti tək ədəd olmayanlar: A, B, D, E, F, K, N, R, T, Z	
İkirəqəmlilər: B, D, E, F, K, V, Z	Kvadrat kökü tam ədəd olanlar: A, F, K, Z, L, R, V, T	Kub kökü tam ədəd olmayanlar: F, L, N, R, V

ZAVAL sözündəki hərflərə uyğun olan ədədlərin cəmini tapın.

- A) 106 B) 97 C) 91 D) 69 E) 111

İzah:

Hərflər	100-dən kiçik natural ədədlər							
	Biorrəqəmlilər				İkirəqəmlilər			
	1	4	7	9	27	36	49	64
B								
D								
E								
F								
K								
V								
Z								
A								
N								
R								
T								
L								

$$Z+A+V+A+L=64+1+36+1+4=106.$$

Doğru cavab: 106.

- A variantı 90 saylı test tapşırığı**
B variantı 90 saylı test tapşırığı
C variantı 90 saylı test tapşırığı
D variantı 90 saylı test tapşırığı

Eyni hərflərin eyni ədədlərə uyğun olduğunu bilərək, cədvəldəki məlumatlara əsasən tapşırığı yerinə yetirin.

100-dən kiçik natural ədədlər:		
A, B, D, E, F, K, L, N, R, T, V, Z		
7-yə qalıqsız bölünməyənlər:	4-ə nisbəti tək ədəd olmayanlar:	
A, B, D, E, K, L, R, T, V, Z	A, B, D, E, F, K, N, R, T, Z	
İkirəqəmlilər:	Kvadrat kökü tam ədəd olanlar:	Kub kökü tam ədəd olmayanlar:
B, D, E, F, K, V, Z	A, F, K, Z, L, R, V, T	F, L, N, R, V

ANA sözündəki hərflərə uyğun olan ədədlərin cəmini tapın.

- A) 18 B) 6 C) 15 D) 11 E) 9

İzah:

Hərflər	100-dən kiçik natural ədədlər							
	Biorəqəmlilər				İkirəqəmlilər			
	1	4	7	9	27	36	49	64
B								
D								
E								
F								
K								
V								
Z								
A								
N								
R								
T								
L								

$$A+N+A=1+7+1=9$$

Doğru cavab: 9.

- A variantı 91 saylı test tapşırığı**
B variantı 91 saylı test tapşırığı
C variantı 91 saylı test tapşırığı
D variantı 91 saylı test tapşırığı

Hansı 3 söz yaxın mənalıdır?

1. cüzi
2. arıq
3. cılız
4. ac
5. sısqə

İzah: Arıq, cılız və sısqə sözləri yaxın mənalıdır

Doğru cavab: 2, 3, 5

A variantı 92 saylı test tapşırığı

B variantı 93 saylı test tapşırığı

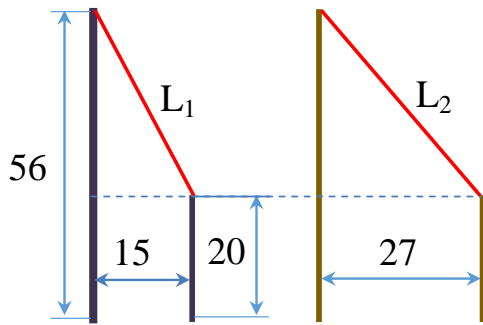
C variantı 92 saylı test tapşırığı

D variantı 93 saylı test tapşırığı

Düzbucaqlı üçbucaqda hipotenuzun uzunluğunun kvadratı katetlərin (bir-birinə perpendikulyar olan tərəflərin) uzunluqlarının kvadratları cəminə bərabərdir.

56 m hündürlüyü olan dirəyin ucundan 20 metr hündürlüyü olan dirəyin ucuna məftil çəkilib. Dirəklər arasında məsafə 15 metrdir. Əgər dirəklər arasında məsafə 12 metr daha çox olarsa, məftilin uzunluğu neçə metr artırılmalıdır?

İzah:

Birinci məftilin uzunluğu L_1 -dir. $L_1^2 = (56-20)^2 + 15^2 = 1296 + 225 = 1521$, $L_1 = 39$ metr

İkinci məftilin uzunluğu L_2 -dir. $L_2^2 = (56-20)^2 + 27^2 = 1296 + 729 = 2025$, $L_2 = 45$ metr

Məftilin uzunluğu neçə $L_2 - L_1 = 45 - 39 = 6$ metr artırılmalıdır.

Doğru cavab: 6

- A variantı 93 saylı test tapşırığı**
B variantı 92 saylı test tapşırığı
C variantı 93 saylı test tapşırığı
D variantı 92 saylı test tapşırığı

III kurs tələbələrinin sayının I kurs tələbələrinin sayına nisbəti 5:6, I kurs tələbələrinin sayının II kurs tələbələrinin sayına nisbəti isə 5:4 kimidir. Bu üç kursda təhsil alanların cəmi sayı 100-dən çox deyilsə, I, II və III kursda ümumilikdə neçə tələbə təhsil alır?

İzah:

I kurs tələbələrinin sayı M, II kurs tələbələrinin sayı N, III kurs tələbələrinin sayı K ilə işarə olunsa, onların saylarının bir-birinə münasibəti $K/M=5/6$ və $M/N=5/4$ kimidir. $K=5M/6$ və $N=4M/5$

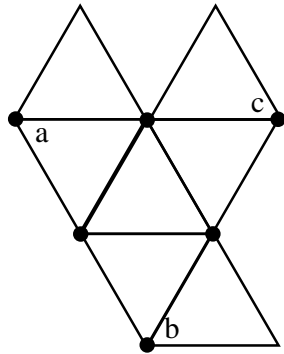
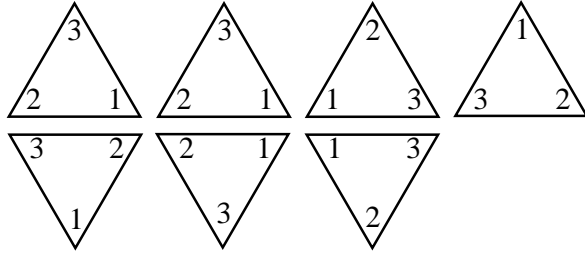
I, II və III kursda ümumilikdə $M+N+K=M+4M/5+5M/6=(30+24+25)M/30 =79M/30$ tələbə təhsil alır

I, II və III kursda ümumilikdə təhsil alan tələbələrin sayının 100-dən çox olmaması üçün I kursda 30, II kursda 24, III kursda 25 tələbə təhsil almalıdır. $30+24+25=79$.

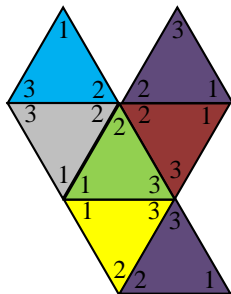
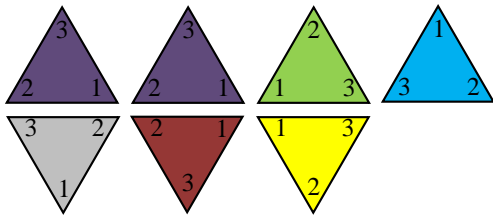
Doğru cavab: 79

- A variantı 94 saylı test tapşırığı
- B variantı 94 saylı test tapşırığı
- C variantı 94 saylı test tapşırığı
- D variantı 94 saylı test tapşırığı

7 fiquru *fırlatmamaq* şərti ilə verilmiş şəkildəki formada elə yığın ki, müxtəlif fiqurlara aid qonşu rəqəmlər eyni olsun. Şəkilə göstərilən hərflərin yerlərinə düşəcək rəqəmləri həmin hərflərin *abc* ardıcılığına uyğun düzün.

İzah:

Doğru cavab: 321

- A variantı 95 saylı test tapşırığı**
B variantı 95 saylı test tapşırığı
C variantı 95 saylı test tapşırığı
D variantı 95 saylı test tapşırığı

A, B, C, D, E, F, G, H məktəbin IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI sinif şagirdləridir. Onlar Azərbaycan, rus və ingilis bölmələrində təhsil alırlar.

- H IV sinifdə, Azərbaycan bölməsində oxuyur;
- X sinifdə oxuyan şagird və VI sinif şagirdi olan A ingilis bölməsində təhsil alırlar;
- VII sinifdə oxuyan şagird və XI sinif şagirdi olan D Azərbaycan bölməsində təhsil alırlar;
- Rus bölməsində təhsil alan üç nəfərdən biri V sinif şagirdi olan F-dir;
- G ingilis bölməsində oxuyur.

Mətnə əsasən aşağıdakı 5 mülahizənin doğruluğuna dair uyğunluğu müəyyən edin:

1. Mütləq doğrudur.
2. Mütləq səhvdir.
3. Doğru və ya səhv olmasını müəyyən etmək mümkün deyil.

- a. G X sinifdə oxuyur.
- b. B rus bölməsində təhsil alır.
- c. IX sinifdə oxuyan rus bölməsində təhsil alır.
- d. C ingilis bölməsində oxuyur.
- e. B VIII sinifdə oxuyur.

İzah:

Siniflər	Şagirdlər								Bölmə		
	A	B	C	D	E	F	G	H	Azərbaycan	rus	ingilis
IV								+	+		
V						+				+	
VI	+										+
VII									+		
VIII										+	
IX										+	
X							+				+
XI				+					+		

Tapşırığı həll etdikdən sonra G-nin X sinif şagirdi olduğu, IX sinif şagirdinin rus bölməsində təhsil aldığı, C-nin ingilis bölməsində oxumadığı aşkarlanır. B-nin rus bölməsində təhsil alıb-almamasını, B-nin VIII sinifdə oxuyub-oxumadığını müəyyənləşdirmək mümkün deyil.

Doğru cavab: 1 – a, c; 2 – d; 3 – b, e

Русский язык

*Прслушайте текст и
выполните задания 1 – 5.*

- В последнее время наша жизнь наполнена устройствами, которые всего несколько лет назад были невообразимы. Мы читали о них в научно-фантастических романах, но никогда не думали, что станем их владельцами.
- Да, как те роботы, которые пылесосят ваш дом, или свет, активирующийся с помощью голоса – мы называем многие из этих вещей «умными технологиями».
- В то время как они могут помочь нам с небольшими домашними работами, некоторые люди задаются вопросом, могут ли они помочь в борьбе с изменением климата.
- Да, например, умные дома, регулирующие температуру, – это шаг в правильном направлении. Использование искусственного интеллекта для определения нахождения людей в доме и оптимального времени для включения отопления – это один из способов ограничить расточительное использование ресурсов.
- Проблема возникает из-за происхождения энергии, которая питает эти домашние системы. Если это ископаемое топливо, то его выкапывание и сжигание приводит к выбросам углекислого газа.
- Я полагаю, именно поэтому многие люди пытаются найти возобновлённые виды энергии, чтобы уменьшить углеродный след в природе.
- Да, люди ищут способы использовать больше возобновляемых источников энергии, но есть также некоторые проблемы с этой формой производства энергии.
- Например, многие из этих технологий зависят от определённых погодных условий, которые влияют на уровень производства энергии.
- И это означает, что спрос не всегда соответствует предложению возобновляемых источников энергии. С другой стороны, когда солнце и ветер производят энергию, мы можем быть не в состоянии использовать эту энергию, и по этой причине она тратится впустую.
- Люди пытаются найти решения для создания устройств хранения возобновляемой энергии, которые сделали бы подачу энергии постоянной.
- В последнее время учёные привлекают интеллектуальные технологии для решения проблемы с помощью возобновляемых источников.

A variantı 1 saylı test tapşırığı**B variantı 1 saylı test tapşırığı****C variantı 1 saylı test tapşırığı****D variantı 1 saylı test tapşırığı**

Что приводит к выбросам углекислого газа?

- A) Сжигание ископаемого топлива.
- B) Уменьшение углеродного следа.
- C) Форма производства энергии.
- D) Разработка интеллектуальных технологий.
- E) Использование искусственного интеллекта.

İzah: *Test tapşırığında karbon qazının ətrafa tullanması səbəbi soruşulur. Bəndlərdə verilən “Уменьшение углеродного следа” (Karbon izinin azaldılması), “Форма производства энергии” (Enerjinin istehsal forması), “Разработка интеллектуальных технологий” (İntellektual texnologiyaların hazırlanması), “Использование искусственного интеллекта” (Süni intellektin istifadə olunması) kimi fikirlər verilən sualın cavabı ola bilməz. “Сжигание ископаемого топлива” (Yer altından çıxan yanacaqın yandırılması) bəndi doğru cavab hesab edilir. Beləliklə, doğru cavab “Сжигание ископаемого топлива” ifadəsinin verildiyi bənddir.*

A variantı 2 saylı test tapşırığı**B variantı 2 saylı test tapşırığı****C variantı 2 saylı test tapşırığı****D variantı 2 saylı test tapşırığı**

С какой целью учёные используют интеллектуальные технологии?

- A) Для решения проблемы хранения возобновляемой энергии.
- B) Для создания эффективных моделей пылесосов.

- C) Для оптимизации погодных условий.
- D) Для растрачивания энергии впустую.
- E) Для понижения уровня производства энергии.

İzah: *Test tapşırığında alimlər intellektual texnologiyalardan hansı məqsədlə istifadə edikləri soruşulur. Bəndlərdə verilən “Для создания эффективных моделей пылесосов” (Tozsooranların effektiv modellərinin yaradılması üçün), “Для оптимизации погодных условий” (hava şəraitinin optimallaşdırılması üçün), “Для растрачивания энергии впустую” (Enerjinin əbəs yerə sərf edilməsi üçün), “Для понижения уровня производства энергии” (Enerjinin istehsal səviyyəsinin azalması üçün) fikirlər intellektual texnologiyaların istifadə məqsədi ola bilməz. Sualın cavabı dialoqun son iki replikasında “– Люди пытаются найти решения для создания устройств хранения возобновляемой энергии, которые сделали бы подачу энергии постоянной. – В последнее время учёные привлекают интеллектуальные технологии для решения проблемы с помощью возобновляемых источников” (İnsanlar yenilənən enerjinin saxlanma qurğularının yaradılma həllinin axtarışındadırlar. – Son zamanlar alimlər bu problemlərin həlli üçün intellektual texnologiyaları cəlb edir) verilib. Beləliklə, doğru cavab “Для решения проблемы хранения возобновляемой энергии” fikrinin verildiyi bənddir.*

- A variantı 3 saylı test tapşırığı**
- B variantı 3 saylı test tapşırığı**
- C variantı 3 saylı test tapşırığı**
- D variantı 3 saylı test tapşırığı**

Выберите верное утверждение по тексту.

- A) «Умные дома» могут регулировать температуру.
- B) Энергия не может возобновляться.
- C) Определённые погодные условия не влияют на уровень производства энергии.
- D) Роботы не используются при выполнении домашней работы.
- E) Солнце и ветер не могут производить энергию.

İzah: *Yuxarıda verilmiş bu test tapşırığı dialoqa əsasən doğru fikrin müəyyən edilməsini tələb edir. Bəndlərdə göstərilən fikirlər “Энергия не может возобновляться” (Enerji yenilənə bilmir); “Определённые погодные условия не влияют на уровень производства энергии” (Müəyyən hava şəraiti enerjinin istehsal səviyyəsinə təsir etmir); “Роботы не используются при выполнении домашней работы” (Ev işlərinin yerinə yetirilməsində robotlardan istifadə olunmur); “Солнце и ветер не могут производить энергию” (Günəş və külək enerjini yarada bilmir); yanlışdır. Dialoqda “ağıllı evlər” temperaturu tənzimliyə bilir («Умные дома» могут регулировать температуру) fikri qeyd olunub. Beləliklə, doğru cavab “«Умные дома» могут регулировать температуру” fikrinin verildiyi bənddir.*

- A variantı 4 saylı test tapşırığı**
- B variantı 4 saylı test tapşırığı**
- C variantı 4 saylı test tapşırığı**
- D variantı 4 saylı test tapşırığı**

Дополните предложение.

Устройства хранения возобновляемой энергии могут позволить

- A) сделать подачу энергии постоянной
- B) уменьшить скорость подачи энергии
- C) повлиять на температуру дома
- D) повысить производительность технологий
- E) бороться с погодными условиями

İzah: *Bu test tapşırığında cümlənin mətnə əsasən tamamlanması tələb olunur. Verilmiş bəndlərdə fikirlər “уменьшить скорость подачи энергии” (enerjinin verilmə sürətini azaltmaq), “повлиять на температуру дома” (evin temperaturuna təsir etmək), “повысить производительность технологий” (texnologiyaların səmərəliliyini yüksəltmək) və “бороться с погодными условиями” (hava şəraiti ilə mübarizə etmək) yenilənən enerjinin saxlama qurğuları üçün imkan vermir və məntiqli deyil. “Устройства хранения возобновляемой энергии могут позволить ... ” cümləsini mətnə əsasən “сделать подачу энергии постоянной” (enerjinin verilməsini mütəmadi etmək) cümləsi ilə tamamlamaq məntiqlidir. Dialoqun “Люди пытаются найти решения для создания устройств хранения возобновляемой энергии, которые сделали бы подачу энергии постоянной” – cümləsindən bu aydın olur. Bu səbəbdən “сделать подачу энергии постоянной” olan bənd doğru cavabdır.*

A variantı 5 saylı test tapşırığı

B variantı 5 saylı test tapşırığı

C variantı 5 saylı test tapşırığı

D variantı 5 saylı test tapşırığı

На какой вопрос *нет* ответа в тексте?

- A) В какой стране люди впервые использовали «умные технологии» в своих домах?
- B) Что является одним из способов ограничения расточительного использования ресурсов?
- C) Можно ли при помощи голоса активировать свет?
- D) В каких романах мы читали о невообразимых устройствах?
- E) Почему люди пытаются найти возобновлённые виды энергии?

İzah: *Bu test tapşırığı dialoqa əsasən hansı sualın cavabının dialoqda qeyd olunmadığı soruşulur. “Что является одним из способов ограничения расточительного использования ресурсов” sualının cavabı dialoqun bu hissəsindədir “– Да, например, умные дома, регулирующие температуру, – это шаг в правильном направлении. Использование искусственного интеллекта для определения нахождения людей в доме и оптимального времени для включения отопления – это один из способов ограничить расточительное использование ресурсов”; “Можно ли при помощи голоса активировать свет?” sualının cavabı dialoqun ikinci replikasında “– Да, как те роботы, которые пылесосят ваш дом, или свет, активирующийся с помощью голоса – мы называем многие из этих вещей «умными технологиями» verilmişdir. “В каких романах мы читали о невообразимых устройствах?” sualının cavabı dialoqun birinci replikasında verilmişdir: “– Мы читали о них в научно-фантастических романах, но никогда не думали, что станем их владельцами” və “Почему люди пытаются найти возобновлённые виды энергии?” sualının cavabı dialoqun sonunda verilmişdir: “– Люди пытаются найти решения для создания устройств хранения возобновляемой энергии, которые сделали бы подачу энергии постоянной”. Dialoqda “В какой стране люди впервые использовали «умные технологии» в своих домах?” – hansı ölkədə insanlar öz evlərində “ağıllı texnologiyaları” ilk dəfə istifadə ediblər sualının cavabı dialoqda verilmir. Beləliklə, doğru cavab “В какой стране люди впервые использовали «умные технологии» в своих домах?” sualın verildiyi bəndir.*

**Прочитайте текст и
выполните задания 6 – 10.**

Вертолёт – это летательный аппарат, который в отличие от самолётов обладает способностью совершать взлёт и посадку по вертикали, перемещаться в любом направлении. Когда же появились первые вертолёты?

Мечта подниматься вертикально в небо, как птицы, появилась у людей давно. В 80-х годах XV века Леонардо да Винчи изготовил чертёж спиральной «воздушной винт-машины» и нарисовал изображение летательного аппарата. В 1745 году Михаил Ломоносов создал и самостоятельно испытал модель летательного аппарата. Однако до XIX века такие конструкции оставались неспособными к реальному полёту.

Конструкции, напоминающие современные вертолёты, начали появляться в начале XX века. Первая французская модель летательного аппарата смогла подняться на несколько метров, но оставалась крайне нестабильной.

Первый вертолёт в мире, способный к управляемому полёту, был создан русским инженером Игорем Сикорским в 1939 году в США. Он разработал не только успешную модель VS-300, но и лично принял участие в её испытательном полёте. Эта модель стала образцом для всех последующих вертолётов.

У вертолёта есть несколько важных частей. Самая главная – это «несущий винт» на верхней части, который крутится и поднимает вертолёт вверх. Ещё есть «хвостовой винт», который помогает держать вертолёт прямо и не позволяет ему крутиться вокруг себя. Корпус вертолёта называется фюзеляжем, в передней части которого находится место для пилота и приборы для управления. Также есть место для пассажиров или груза. К нижней части вертолёта прикреплено шасси, с помощью которого он приземляется. Двигатель вертолёта даёт энергию винтам. Без двигателя винты не смогут вращаться, и вертолёт не сможет взлететь.

Сегодня вертолёты продолжают развиваться и производятся в разных формах и размерах. Используются новые материалы и **внедряются** автоматические системы управления.

Появление вертолётов открыло новую эру в авиации, позволило выполнять задачи, недоступные для самолётов: спасательные операции, разведку, доставку грузов в труднодоступные места.

A variantı 6 saylı test tapşırığı

B variantı 6 saylı test tapşırığı

C variantı 6 saylı test tapşırığı

D variantı 6 saylı test tapşırığı

Выберите правильный вариант ответа (один из предложенных), согласно тексту.

6.1. В XVIII веке М.Ломоносов создал модель летательного аппарата.

A) Верно

B) Неверно

İzah: Mətnə əsasən XIII əsrdə M.Lomonosov uçuş aparatının modelini yaratmışdır. **Bu fikir doğrudur.**

6.2. Сикорский лично участвовал в испытании своей модели вертолёта.

A) Верно

B) Неверно

İzah: Sikorskiy öz helikopter modelinin sınaqmasında şəxsən iştirak etmişdir. Mətnə əsasən **bu fikir doğrudur.**

6.3. При создании современных вертолётов используются автоматические системы управления.

A) Верно

B) Неверно

İzah: Müasir helikopterlərin yaradılmasında avtomatlaşdırılmış idarə etmə sistemləri istifadə olunur. **Bu fikir doğrudur.**

6.4. Французская модель вертолёта стала образцом для всех последующих вертолётов.

A) Верно

B) Неверно

İzah: Helikopterin fransız modeli sonrakı bütün helikopterlər üçün nümunə olmuşdur. **Bu fikir yanlışdır.**

A variantı 7 saylı test tapşırığı

B variantı 7 saylı test tapşırığı

C variantı 8 saylı test tapşırığı

D variantı 8 saylı test tapşırığı

Выделенное в тексте слово «внедряются» означает

A) вменяются B) воспринимаются

C) применяются D) возникают E) исчезают

İzah: Seçilmiş “внедряются” sözünün mətnə əsasən mənasını təyin etmək lazımdır. Məndə həmin söz “**tətbiq olunur**” mənasında işlənir və verilmiş bəndlərə əsasən “применяются” bəndi doğru cavab hesab edilir. Digər bəndlərdəkilər: вменяются – müdaxilə edirlər, воспринимаются – mənimsənilir, возникают – peyda olurlar, исчезают – yox olmaq mənalərini verir. Beləliklə, “**применяются**” fikrinin qeyd olunduğu bənd **doğru cavab** hesab olunur.

A variantı 8 saylı test tapşırığı

B variantı 9 saylı test tapşırığı

C variantı 7 saylı test tapşırığı

D variantı 7 saylı test tapşırığı

Укажите верное утверждение по тексту.

A) До XIX века были уже созданы модели вертолётов, способные к реальному полёту.

B) В начале XX века появились конструкции, напоминающие современные вертолёты.

C) Приборы для управления находятся в задней части фюзеляжа.

D) Леонардо да Винчи создал вертолёт, который смог подняться в воздух.

E) Вертолёт может совершать посадку только по горизонтали.

İzah: Bu test tapşırığında verilmiş fikirlərdən hansının doğru olduğu soruşulur. Bəndlərdə verilən fikirlər:

- “До XIX века были уже созданы модели вертолётов, способные к реальному полёту” (XIX əsrə qədər real uçuş edə bilən modellər artıq yaradılmışdır) – yanlış fikirdir, məndə XIX əsrə qədər icad olan modellər real uçuşa yararlı deyildilər (Однако до XIX века такие конструкции оставались неспособными к реальному полёту);

- “Приборы для управления находятся в задней части фюзеляжа” (İdarə etmə cihazları füzelyajın arxa hissəsində yerləşir) – yanlış fikirdir, məndə idarə etmə cihazları füzelyajın ön hissəsində yerləşdiyi qeyd olunur

(Корпус вертолётa называется фюзеляжем, в передней части которого находится место для пилота и приборы для управления).

- “Леонардо да Винчи создал вертолёт, который смог подняться в воздух” (Leonardo da Vinçi havaya qalxa bilən helikopter yaratmışdır) – yanlış fikirdir, mətndə Leonardo da Vinçinin sadəcə uçuş aparatının çertyojunu çəkmişdir (В 80-х годах XV века Леонардо да Винчи изготовил чертёж спиральной «воздушной винт-машины» и нарисовал изображение летательного аппарата).

- “Вертолёт может совершать посадку только по горизонтали” (Helikopter təkcə horizontal eniş edə bilir) – yanlış fikirdir, mətnə əsasən helikopter həm horizontal, həm də vertikal eniş edə bilir (Вертолёт – это летательный аппарат, который в отличие от самолётов обладает способностью совершать взлёт и посадку по вертикали...). *Mətnə əsasən, XX əsrin əvvəlində müasir helikopterlərə bənzər konstruksiyalar yaradılmışdır (Конструкции, напоминающие современные вертолёты, начали появляться в начале XX века.). Beləliklə, “В начале XX века появились конструкции, напоминающие современные вертолёты” bəndində qeyd olunan fikir doğru cavabdır.*

A variantı 9 saylı test tapşırığı

B variantı 8 saylı test tapşırığı

C variantı 9 saylı test tapşırığı

D variantı 9 saylı test tapşırığı

Для чего нужен «хвостовой винт»?

1. поднимает вертолёт вверх
2. не позволяет вертолёту крутиться вокруг себя
3. помогает вертолёту приземлиться
4. держит вертолёт прямо
5. даёт энергию двигателю

A) 1, 5 B) 3, 5 C) 1, 2, 3 D) 1, 4, 5 E) 2, 4

İzah: Bu qapalı tipli test tapşırığında “quyruq vinti”nin nə üçün lazım olduğu soruşulur. Burada 5 fikir verilmişdir. Mətnə əsasən, “quyruq vitni” helikopterə öz ətrafında fırlanmağa imkan vermir və onu düz saxlayır. Digər bəndlərdə verilən fikirlər “quyruq vinti”nin xüsusiyyətlərinə aid deyil. Doğru cavab 2 və 4-cü bəndlərdir.

A variantı 10 saylı test tapşırığı

B variantı 10 saylı test tapşırığı

C variantı 10 saylı test tapşırığı

D variantı 10 saylı test tapşırığı

На какие из перечисленных вопросов есть ответы в тексте?

1. Чем отличается вертолёт от самолёта?
2. Когда появился чертёж «воздушной винт-машины»?
3. Из какого материала изготавливается фюзеляж вертолётa?
4. Сколько весит современный вертолёт?
5. Какие важные части есть у вертолётa?

İzah: Bu açıq tipli test tapşırığında verilmiş suallardan hansılarına mətndə cavab olduğu soruşulur. Mətnə əsasən, “Чем отличается вертолёт от самолётa?” (Helikopter təyyarədən nə ilə fərqlənir), “Когда появился чертёж «воздушной винт-машины?»” (“Hava-vint maşının” çertyoji nə vaxt yaranıb?), “Какие важные части есть у вертолётa? (Helikopterlərin hansı vacib hissələri var?) suallarının cavabı mətndə müvafiq olaraq “Вертолёт – это летательный аппарат, который в отличие от самолётa обладает способностью совершать взлёт и посадку по вертикали, перемещаться в любом направлении”, “В 80-х годах XV века Леонардо да Винчи изготовил чертёж спиральной «воздушной винт-машины» и нарисовал изображение летательного аппарата” və “У вертолётa есть несколько важных частей...” verilmişdir. Lakin, “Из какого материала изготавливается фюзеляж вертолётa?” (Helikopterin füzelyajı hansı materialdan hazırlanmışdır?) və “Сколько весит современный вертолёт?” (Müasir helikopterin nə qədər çəkisi var?) suallarının cavabı mətndə verilməmişdir. Beləliklə, 1, 2 və 5-ci bəndlərdə qeyd olunan fikirlər doğru cavablardır.

Прочитайте текст и выполните задания 11 – 15.

Лягресс – контактная спортивная игра, которая появилась среди американских индейцев. Команды в то время состояли из нескольких сотен человек, а размер поля для игры составлял от нескольких сотен

метров до нескольких километров. Она имела две очень важные цели. Первой целью была тренировка воинов для сражений. Игра развивала у них дисциплину, стратегию и **выносливость**. Второй целью игры было разрешение конфликтов между племенами. В Канаде игра распространилась уже в начале XV века.

Игра проводится между двумя командами с использованием небольшого резинового мяча и клюшки с длинной рукояткой, называемой стик. Верхняя часть клюшки заплетена сеткой, с помощью которого ловят и удерживают мяч. Часто льякросс считают жёстким контактным спортом, однако травмы в нём встречаются гораздо реже, чем в американском футболе. Главная задача – при помощи клюшки забросить мяч в ворота соперника. В игре различают четыре позиции игроков: полузащитник, атакующий, защитник, вратарь. Побеждает тот, кто забьёт больше голов в ворота противника.

Постепенно льякросс стал популярен и в Европе. А на профессиональном уровне эту игру стали проводить в 1867 году, когда один канадский стоматолог создал в Монреале первый клуб льякросса. После этого часто проводились международные соревнования по этому виду спорта. За всю историю этого вида спорта льякросс два раза включался в перечень олимпийских дисциплин – в 1904 и 1908 годах, и оба раза медали получали команды спортсменов из Канады.

В Канаде игра является национальным летним видом спорта, а в США есть лига по льякроссу, и данный вид спорта имеет даже национальный статус. Небольшие сообщества льякросса уже долгое время существуют в Англии и Австралии. Затем начали появляться и другие национальные ассоциации льякросса, которые теперь существуют во многих европейских странах, в Новой Зеландии, Японии, Южной Корее. Все они объединены в международную федерацию льякросса, за исключением Индии и Китая.

A variantı 11 saylı test tapşırığı

B variantı 11 saylı test tapşırığı

C variantı 11 saylı test tapşırığı

D variantı 11 saylı test tapşırığı

Выберите правильный вариант ответа (один из предложенных), согласно тексту.

11.1. В игре используются два резиновых мяча.

A) Верно B) Неверно

İzah: Oyunda iki rezin top istifadə olunur. Mətnə əsasən **bu fikir yanlışdır.**

11.2. Япония входит в международную федерацию игры льякросс.

A) Верно B) Неверно

İzah: Yaponiya Lyakros oyununun beynəlxalq federasiyasına daxildir. Mətnə əsasən **bu fikir doğrudur.**

11.3. Игра льякросс дважды входила в список олимпийских дисциплин.

A) Верно B) Неверно

İzah: Lyakros oyunu iki dəfə Olimpiya fənlərinə daxil edilmişdir. Mətnə əsasən **bu fikir doğrudur.**

11.4. В игре льякросс участвуют три команды.

A) Верно B) Неверно

İzah: Lyakros oyununda üç komanda iştirak edir. Mətnə əsasən **bu fikir yanlışdır.**

A variantı 12 saylı test tapşırığı

B variantı 12 saylı test tapşırığı

C variantı 12 saylı test tapşırığı

D variantı 12 saylı test tapşırığı

Дополните предложение словами из текста.

Игра стала распространяться на профессиональном уровне после

- A) объединения стран в международную федерацию
- B) включения в перечень олимпийских игр
- C) завоевания медали спортсменами из Канады
- D) создания первого клуба льякросса
- E) появления лиги по льякроссу в США

İzah: Bu test tapşırığında cümlənin mətnə əsasən tamamlanması tələb olunur. Mətnə verilmiş "Постепенно льякросс стал популярен и в Европе. А на профессиональном уровне эту игру стали проводить в 1867 году, когда один канадский стоматолог создал в Монреале первый клуб льякросса" cümləsindən bəlli olur

ki, oyun peşəkar səviyyədə ilk lyakros klubunun yaranması sonra yayılmışdır. Beləliklə, “создания первого клуба льякросса” fikrinin verildiyi bənd **doğru cavab** sayılır.

A variantı 13 saylı test tapşırığı

B variantı 13 saylı test tapşırığı

C variantı 13 saylı test tapşırığı

D variantı 13 saylı test tapşırığı

На какой вопрос можно найти ответ в тексте?

A) В какой стране проводились соревнования по льякросу в прошлом году?

B) Какие племенные конфликты решались посредством игры?

C) Кто из канадских спортсменов получил медаль в 1908 году?

D) Сколько позиций игроков различают в игре льякросс?

E) Почему Индия и Китай не включены в международную федерацию льякросса?

İzah: Bu test tapşırığında verilmiş suallardan hansının cavabı məndə əks olunduğu soruşulur. Mətnə əsasən, “В какой стране проводились соревнования по льякросу в прошлом году?” (Keçən il hansı ölkədə lyakros üzrə yarışlar keçirilmişdir), “Какие племенные конфликты решались посредством игры?” (Hansı qəbil mübahisələri oyun vasitəsi ilə həll olunurdu?); “Кто из канадских спортсменов получил медаль в 1908 году?” (1908-ci ildə Kanada idmançılarından hansı medal əldə etmişdir) və “Почему Индия и Китай не включены в международную федерацию льякросса?” (Niyə Hindistan və Çin lyakros beynəlxalq federasiyasına daxil deyil) sualların cavabı məndə verilməmişdir. “Сколько позиций игроков различают в игре льякросс?” (Lyakros oyununda oyunçuları neçə pozisiyası ayırd olunur?) sualına mətnin “В игре различают четыре позиции игроков: полузащитник, атакующий, защитник, вратарь.” hissəsində cavab tapmaq olar. Beləliklə, “Сколько позиций игроков различают в игре льякросс?” sualın verildiyi bənd **doğru cavab** sayılır.

A variantı 14 saylı test tapşırığı

B variantı 14 saylı test tapşırığı

C variantı 14 saylı test tapşırığı

D variantı 14 saylı test tapşırığı

Выделенное в тексте слово «выносливость» можно заменить словом:

A) стойкость B) хитрость C) грубость

D) жестокость E) слабость

İzah: Seçilmiş “выносливость” sözünün mətnə əsasən mənasını təyin etmək lazımdır. Məndə həmin söz “məhkəmlilik, dözümlülük” mənasında işlənir və verilmiş bəndlərə əsasən “стойкость” (məhkəmlilik, dözümlülük) bəndi doğru cavab hesab edilir. Digər bəndlərdəkilər: хитрость – hiyləgərlik, грубость – kobudluq, жестокость – qəddarlıq, слабость – zəiflik mənalарını verir. Beləliklə, “стойкость” fikrinin qeyd olunduğu bənd **doğru cavab** hesab olunur.

A variantı 15 saylı test tapşırığı

B variantı 15 saylı test tapşırığı

C variantı 15 saylı test tapşırığı

D variantı 15 saylı test tapşırığı

Какие утверждения соответствуют содержанию текста?

1. Впервые игра появилась среди американских индейцев.

2. Национальные ассоциации льякросса имеются только в Новой Зеландии и Японии.

3. В американском футболе травмы встречаются гораздо чаще, чем в игре льякросс.

4. Льякросс является национальным зимним видом спорта Канады.

5. Размер поля для льякросса изначально составлял всего несколько десятков метров.

İzah: Bu test tapşırığında verilmiş fikirlərin hansılarının cavabının məndə əks olunduğu soruşulur. “Национальные ассоциации льякросса имеются только в Новой Зеландии и Японии” (Lyakrosun Milli Assosiasiyası təkcə Yeni Zenlandiya və Yaponiyada var); “Льякросс является национальным зимним видом спорта Канады” (Lyakros Kanadanın milli qış idman növüdür) və “Размер поля для льякросса изначально составлял всего несколько десятков метров” (Əvvəldən lyakros üçün meydanın ölçüsü cəmi bir neçə onluq təşkil edirdi) olan bəndlər yanlışıdır. Amma “Впервые игра появилась среди американских индейцев” (İlk dəfə oyun amerika hindlilərin arasında yaranmışdır) və “В американском футболе травмы встречаются

гораздо чаще, чем в игре лякросс” (Amerika futbolunda zədələlər daga tez-tez baş verir, nəinki lyakros oyununda) *verilən fikirlər mətnə verilmişdir. Beləliklə, “Впервые игра появилась среди американских индейцев və “В американском футболе травмы встречаются гораздо чаще, чем в игре лякросс” fikirləri olan bəndlər doğru cavab hesab edilir.*

A variantı 16 saylı test tapşırığı

B variantı 18 saylı test tapşırığı

C variantı 16 saylı test tapşırığı

D variantı 20 saylı test tapşırığı

В каком предложении выделенное слово использовано в прямом значении?

A) Шуша является *колыбелью* азербайджанской национальной музыки.

B) Его *каменное* выражение лица запомнилось мне надолго.

C) Товары в детском магазине были очень *дорогими*.

D) *Бархатный* голос певца очаровал весь зал.

E) В нашем коллективе царила *железная* дисциплина.

İzah: *Bu test tapşırığı leksik bilikləri yoxlayır. Burada verilmiş cümlələrin hansında seçilmiş söz həqiqi mənada işlədildiyini müəyyənləşdirmək tələb olunur. Verilmiş cümlələrdə “Шуша является колыбелью азербайджанской национальной музыки” (Şuşa Azərbaycan Milli musiqisinin beşiyidir); “Его каменное выражение лица запомнилось мне надолго” (Onun üzünün daş ifadəsi yaddaşıma həkk olundu); “Бархатный голос певца очаровал весь зал” (Müğənninin məxməri səsi bütün zalı heyran etdi); “В нашем коллективе царила железная дисциплина” (Bizim kollektivimizdə dəmir nizam-intizam hökm sürürdü) müvafiq olaraq “колыбелью”, “каменное”; “бархатный” və “железная” sözləri məcazi mənada işlənmişdir. Amma, “Товары в детском магазине были очень дорогие” (Uşaq dükənində mallar çox baha idi) cümləsində “дорогими” sözü həqiqi mənada işlədilmişdir. Beləliklə, doğru cavab “Товары в детском магазине были очень дорогие” qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 17 saylı test tapşırığı

B variantı 20 saylı test tapşırığı

C variantı 18 saylı test tapşırığı

D variantı 16 saylı test tapşırığı

Составьте текст.

1. Этот язык привлекает внимание многих иностранных лингвистов.

2. Русский язык является одним из самых богатых языков мира.

3. Они в своих научных трудах отмечают богатство и выразительность русского языка.

4. Он имеет огромный словарный запас, располагает различными выразительными средствами.

A) 2, 4, 1, 3 B) 1, 4, 3, 2 C) 4, 3, 1, 2

D) 2, 4, 3, 1 E) 4, 3, 2, 1

İzah: *Bu test tapşırığında mətnin tərkib hissələri arasındakı məntiqi ardıcılığı müəyyən etmək tələb olunur. Verilmiş cümlələrə nəzər saldıqda “Русский язык является одним из самых богатых языков мира” cümləsinin birinci işlənilməsi məqsəduyğun sayılır. Daha sonra “Он имеет огромный словарный запас, располагает различными выразительными средствами”, “Этот язык привлекает внимание многих иностранных лингвистов” və “Они в своих научных трудах отмечают богатство и выразительность русского языка” cümlələrin verilməsi düzgün olardı. Beləliklə, test tapşırığının doğru cavabı « 2, 4, 1, 3 » ardıcılığı olan bənddir.*

A variantı 18 saylı test tapşırığı

B variantı 19 saylı test tapşırığı

C variantı 19 saylı test tapşırığı

D variantı 18 saylı test tapşırığı

Укажите *ошибку* в толковании слова.

A) Куплет – строфа песни, лирического стихотворения.

B) Оазис – место в пустыне с растительностью и водой.

C) Суверенитет – полная независимость государства в его внутренней и внешней политике.

D) Трубоч – музыкант, играющий на трубе.

Е) Абонент – документ, предоставляющий право пользования чем-нибудь.

İzah: *Bu test tapşırığında hansı sözün mənasının düzgün izah olunmaması müəyyənləşdirilməsi tələb olunur. “Абонент” sözünün mənası nəinsə istifadəsinə icazəsi olan şəxsdir, lakin burada onun izahı nəinsə istifadəsinə icazə verilən sənəd kimi verilmişdir. Həmin sözün izahı burada yalnızdır. Beləliklə, “Абонент – документ, предоставляющий право пользования чем-нибудь” fikri olan bənd **doğru cavab** sayılır.*

A variantı 19 sayılı test tapşırığı

B variantı 17 sayılı test tapşırığı

C variantı 20 sayılı test tapşırığı

D variantı 17 sayılı test tapşırığı

Выберите верный ответ.

вспомнить о сверстник.., стоять в очередь...

A) е, е B) и, е C) и, и D) е, и E) и, ь

İzah: *Bu test tapşırığı qrammatik bilikləri yoxlayır. Verilmiş sözlərdə buraxılan hal şəkilçilərini düzgün seçmək tələb olunur. «вспомнить о сверстник.., стоять в очередь...» hər iki isim çıxışlıq halda işlənmişdir, qaydaya uyğun olaraq həmin halın şəkilçiləri müvafiq olaraq “е, и” olmalıdır. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** “е, и” olan bənddir.*

A variantı 20 sayılı test tapşırığı

B variantı 16 sayılı test tapşırığı

C variantı 17 sayılı test tapşırığı

D variantı 19 sayılı test tapşırığı

Укажите речевую **ошибку**.

A) На соревнованиях выиграла группа спортсменов.

B) Оба вазы были изготовлены из хрустала.

C) В принятии данного решения участвовали все.

D) У него были серьезные проблемы со здоровьем.

E) В больнице работает опытный персонал.

İzah: *Bu test tapşırığında nitq səhvini müəyyən etmək tələb olunur. “Оба вазы были изготовлены из хрустала” cümləsi leksik baxımdan səhvdir. “Оба” sayı burada səhvən işlədilib, çünki həmin say kişi və orta cinsdə olan isimlərlə istifadə olunmalıdır. “Ваза” ismi isə qadın cinsinə aiddir və burada “Обе” sayının işlədilməsi düzgün olardı. “Оба вазы были изготовлены из хрустала” fikri olan bənd **doğru cavab** sayılır.*

Deutsch

Hören Sie den Dialog und antworten Sie auf die Fragen 1 – 5.

Anna: Guten Tag Ben, wie war dein Sommerurlaub?

Ben: Hallo Anna, der Urlaub war traumhaft. Die Sonne hat fast immer geschienen und es hat kaum geregnet. Manchmal war es ein bisschen heiß.

Anna: Ja, der Sommer war schön sonnig. Mein Garten ist durch die große Hitze fast kaputtgegangen. Ich musste ihn jeden Tag gießen, sonst wären die Blumen und das Gemüse vertrocknet.

Ben: Verstehel! Daran habe ich gar nicht gedacht. Glaubst du, dass die heißen Sommer der letzten Jahre Auswirkungen des Klimawandels sind?

Anna: Ja, ich denke schon. Wir wissen doch schon lange von der Erderwärmung und jetzt sehen wir die Folgen: Unwetter, Hochwasser, Dürren und Waldbrände.

Ben: Ich glaube nicht, dass es sich dabei um die Folgen des Klimawandels handelt. Es hat schon immer Klimaänderungen gegeben. Besonders heiße Sommer oder extrem kalte Winter sind nichts Neues.

Anna: Das ist nicht die ganze Wahrheit. Die Erde wird heißer und das Eis an den Bergen und an den Polen schmilzt. Wenn wir nichts gegen den Klimawandel machen, dauert es nur noch wenige Jahrzehnte, bis der Meeresspiegel so hoch wird, dass ganze Städte unter Wasser stehen.

Ben: Du hast ja recht. In den nächsten Jahren wird sich das Klima sicher stark verändern. Aber was können wir dagegen tun? Tragen nicht die großen Firmen die meiste Verantwortung?

Anna: Natürlich verändert sich die Industrie stark, aber auch jede einzelne Person kann etwas tun. Wenn wir alle weniger Energie verbrauchen, sinken natürlich auch die gesamten CO₂-Emissionen. Wir können außerdem Strom aus erneuerbaren Energien wie Wind- oder Sonnenenergie nutzen.

Ben: Ich verstehe, wie du es siehst, aber ist das nicht zu wenig, um etwas zu ändern?

Anna: Überhaupt nicht! Wenn wir alle zusammenarbeiten, können wir viel erreichen.

A variantı 1 sayılı test tapşırığı

B variantı 1 sayılı test tapşırığı

C variantı 1 sayılı test tapşırığı

D variantı 1 sayılı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort dem Dialog entsprechend aus.

Wie beschreibt Anna den Sommer in ihrem Garten?

- A) Es hat viel geregnet und die Blumen im Garten wuchsen schnell.
- B) Sie konnte im Garten nicht arbeiten, weil der Sommer kalt war.
- C) Der Sommer war normal und sie hat die Pflanzen selten gegossen.
- D) Sie musste täglich den Garten gießen, weil der Sommer sehr heiß war.
- E) Sie hat die Pflanzen im Garten nicht gepflegt, aber alles blieb grün, weil es kühl war.

İzah: *Bu test tapşırığında dialoqa əsasən verilmiş sualın doğru cavabının müəyyən edilməsi tələb olunur. Sualda Annanın yayı öz bağında necə təsvir etdiyi soruşulur. Anna bu haqda bildirir ki, hər gün bağı sulamalı olurdu, əks halda güllər və tərəvəzlər quruyub məhv olardı. Beləliklə, tapşırıqda verilmiş “Wie beschreibt Anna den Sommer in ihrem Garten?” sualının doğru cavabı “Sie musste täglich den Garten gießen, weil der Sommer sehr heiß war“ fikrinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 2 sayılı test tapşırığı

B variantı 2 sayılı test tapşırığı

C variantı 2 sayılı test tapşırığı

D variantı 2 sayılı test tapşırığı

Welche Frage beantwortet der Dialog?

- A) Welche Folgen des Klimawandels nennt Anna konkret?
- B) Welche Rolle spielen Unternehmen beim Klimaschutz?
- C) Warum findet Ben die Hitze manchmal unangenehm?
- D) Wie lange hat Annas Sommerurlaub gedauert?

E) Welche Länder leiden am stärksten unter Klimaänderungen?

İzah: Bu test tapşırığında verilmiş suallardan hansının mətnə cavablandırıldığı soruşulur. Ben Annadan soruşur ki, son illərin isti keçməsinin səbəbi kimi iqlim dəyişikliyi hesab edirmi. Anna da cavabında qeyd edir ki, bizə yer kürəsinin istiləşməsinə artıq məlumdur və iqlim dəyişikliyi nətəcələri kimi qasırğa, daşqın, quraqlıq və meşə yağınlıqlarını göstərir. Buna əsasən də **“Welche Folgen des Klimawandels nennt Anna konkret?”** (Anna iqlim dəyişikliyi konkret hansı nəticələrini deyir?) sualının **doğru cavabını** mətnə əsasən müəyyən etmək olar.

A variantı 3 saylı test tapşırığı

B variantı 3 saylı test tapşırığı

C variantı 3 saylı test tapşırığı

D variantı 3 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort dem Text entsprechend aus.

Woran glaubt Ben in Bezug auf Klimaänderungen?

- A) Dass es immer schon Klimaänderungen gegeben hat.
- B) Dass sie Auswirkungen nur auf die Industrie hatten.
- C) Dass nur einzelne Personen für den Klimawandel verantwortlich sind.
- D) Dass sie wenigen Einfluss auf die Menschen haben.
- E) Dass sie in Jahrzehnten unwichtig werden.

İzah: Bu test tapşırığında dialoqa əsasən verilmiş sualın doğru cavabının müəyyən edilməsi tələb olunur. Sualda Benin iqlim dəyişikliyi ilə əlaqədar nəyə inandığı soruşulur. Dialoqda Anna qasırğa, daşqın, quraqlıq və meşə yağınlıqlarını iqlim dəyişikliyi nətəcəsi kimi gördüyünü qeyd edir və Ben Annanın bu fikrinin əksinə çıxaraq bu haqda bildirir ki, iqlim dəyişiklikləri hər zaman olub, yeni bir şey deyil. Beləliklə, tapşırıda verilmiş **“Woran glaubt Ben in Bezug auf Klimaänderungen?”** sualının **doğru cavabı** **“Dass es immer schon Klimaänderungen gegeben hat”** (Iqlim dəyişiklikləri hər zaman olub) fikrinin qeyd olunduğu bənddir.

A variantı 4 saylı test tapşırığı

B variantı 4 saylı test tapşırığı

C variantı 4 saylı test tapşırığı

D variantı 4 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Aussage laut Dialog aus.

- A) Anna lehnt erneuerbare Energie ab.
- B) Anna glaubt, der Klimawandel kann keine Folgen haben.
- C) Ben denkt, der Meeresspiegel sinkt allmählich.
- D) Ben will den Sommer im Ausland verbringen.
- E) Anna meint, jeder kann beim Klimaschutz helfen.

İzah: Bu tapşırıda verilmiş fikirlər arasından dialoqa əsasən doğru fikri seçmək tələb olunur. Dialoqda Anna hər bir şəxsin iqlim üçün nəşə edə biləcəyini vurğulayır və nələrin edilməsini də (daha az enerji istehlak etməyi, bərpa oluna bilən enerjidan istifadəni) qeyd edir. Beləliklə, **“Anna meint, jeder kann beim Klimaschutz helfen”** (Anna fikirləşir ki, hər kəs iqlimin qorunmasına kömək edə bilər) fikrinin qeyd olunduğu bənd tapşırığın **doğru cavabıdır**.

A variantı 5 saylı test tapşırığı

B variantı 5 saylı test tapşırığı

C variantı 5 saylı test tapşırığı

D variantı 5 saylı test tapşırığı

Ergänzen Sie den Satz dem Dialog entsprechend.

Anna denkt, dass wir alle gemeinsam gegen den Klimawandel

- A) mehr Energie verbrauchen
- B) nichts tun können
- C) keine Änderungen machen
- D) viel erreichen können
- E) keine Lösung haben

İzah: Bu test tapşırığında verilmiş cümləni dialoqa əsasən düzgün tamamlamaq tələb olunur. Dialoqda Anna qeyd edir ki, biz birlikdə işləsək, çoxlu nailiyyətlər əldə edə bilərik. Tapşırıda verilmiş **“Anna denkt, dass wir alle gemeinsam gegen den Klimawandel”** (Anna düşünür ki, hamımız birgə iqlim dəyişikliyinə qarşı)

cümləsini **“viel erreichen können“** (çox şeyə nail ola bilərik) qeyd olunan bənd mətnə əsasən **doğru** tamamlayır.

**Lesen Sie den Text und antworten
Sie auf die Fragen 6 – 10.**

Es ist allgemein bekannt: Wir produzieren exzessiv viel Müll, insbesondere Plastikmüll. In Deutschland beträgt die jährliche Menge etwa 76 Kilogramm pro Person. Im letzten Jahr hat Deutschland über eine Million Tonnen Plastikmüll in andere Länder verschickt. Das ist mehr als in jedem anderen Land der EU. Dabei könnte man die Plastikverpackung oft ganz einfach weglassen: zum Beispiel bei Gurken, Bananen oder Äpfeln.

In einer deutschen Schule haben die Schüler vor kurzem an einem Müllprojekt teilgenommen. Die Kinder diskutierten darüber, wie man Müll reduzieren kann. Sie besuchten einen Markt und kauften nur unverpackte Früchte. Anschließend besuchten sie einen Laden, der kaum Plastik verwendet. Dort füllten die Kinder Nüsse, Haferflocken und Reis einfach in Papiertüten und Gläser.

Solche Projekte findet man beeindruckend, denn sie vermitteln den Kindern die Erkenntnis: Ohne Plastik geht es auch! Auf diese Weise schützen wir nicht nur die Umwelt, sondern auch unsere eigene Gesundheit. Tonnenweise landet Plastikmüll in den Meeren und wird zu Mikroplastik. Eine Umweltstudie der Vereinten Nationen (VN) hat gezeigt: Es gibt heute in den Meeren sechsmal mehr Plastik als Plankton. Das meiste davon kommt von Einwegverpackungen wegschmeißen. Die Vögel und Fische fressen das und wir essen dann die Fische voller Plastik.

Das muss nicht sein. Wir können auch unsere Großeltern nach Tipps fragen, die noch in einer Zeit ohne so viel Plastik aufgewachsen sind. Sie haben gute Ratschläge: Obst und Gemüse in feuchte Tücher einwickeln, um es frisch zu halten, unterwegs stets Papiertüten und eine Tasche dabei haben und vor allem Dinge kaufen, die wiederverwendbar sind.

Es gibt aber jetzt viele Menschen, die mit ihren Familien seit vielen Jahren nach diesen Prinzipien „gesundes Leben“ leben. Sie kaufen direkt vom Bauernhof oder in Unverpackt-Läden und produzieren kaum Plastikmüll. Sie nutzen alte Hausmittel wie Soda, überlegen genau, was sie kaufen.

A variantı 6 saylı test tapşırığı

B variantı 6 saylı test tapşırığı

C variantı 6 saylı test tapşırığı

D variantı 6 saylı test tapşırığı

Sind die folgenden Aussagen dem Text entsprechend richtig oder falsch? Wählen Sie.

6.1. Die Studie der Vereinten Nationen zeigt, dass der Plastikverbrauch stark gesunken ist.

A) Richtig B) Falsch

İzah: Bu fikirdə bildirilir ki, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının araşdırmasına əsasən plastikdən istifadə böyük ölçüdə azalıb. Mətnə isə BMT-nin araşdırmasında qeyd olunur ki, dənizlərdəki plastik tullantılar planktondan altı dəfə çoxdur. BMT-nin araşdırması plastikdən istifadənin azalmasını yox, dənizlərə tökülən plastik tullantıları araşdırır. Beləliklə də verilmiş bu fikir mətnə əsasən **yanlışdır**.

6.2. Im vergangenen Jahr wurde von Deutschland mehr als eine Million Tonnen Plastikmüll in andere Länder weggeschickt.

A) Richtig B) Falsch

İzah: Bu fikirdə bildirilir ki, keçən il Almaniyə tərəfindən başqa ölkələrə bir milyon tondan çox plastik tullantı göndərilib. Mətnə həqiqətən də ötən il Almaniyənin başqa ölkələrə bir milyon tondan çox plastik tullantı göndərdiyi qeyd olunur. Beləliklə də verilmiş bu fikir mətnə əsasən **doğrudur**.

6.3. In dem Projekt lernten die Kinder die Müllreduzierung.

A) Richtig B) Falsch

İzah: Bu fikirdə bildirilir ki, proyektə uşaqlar zibilin azaldılmasını öyrənirdilər. Mətnə uşaqların zibilin azaldılması haqqında müzakirələr apardığını və onların plastik istifadə etməyən dükanlara getdiyini, orada aldığıları məhsulları yalnız kağız paketlərə və yaxud şüşə qablara yığıqları bildirilir. Beləliklə də verilmiş bu fikir mətnə əsasən **doğrudur**.

6.4. In allen Märkten von Deutschland verkauft man nur die Früchte mit Verpackung.

A) Richtig B) Falsch

İzah: Bu fikirdə bildirilir ki, Almaniyanın bütün bazarlarında meyvələr yalnız qablaşdırmalarda satılır. Məndə isə meyvələri və ərzaqları qablaşdırılmamış vəziyyətdə satan dükanların olduğu haqqında da məlumat verilir. Beləliklə də verilmiş bu fikir mətnə əsasən **yanlıştır**.

A variantı 7 sayılı test tapşırığı

B variantı 8 sayılı test tapşırığı

C variantı 8 sayılı test tapşırığı

D variantı 7 sayılı test tapşırığı

Welche der folgenden Fragen wird im Text beantwortet?

- A) Seit wann hat man begonnen, das Plastik in Deutschland herzustellen?
- B) Von wem wurde das Projekt für die Schüler in Deutschland angeboten?
- C) Wieso möchte Deutschland an Müllprojekten nicht teilnehmen?
- D) Welche Ratschläge haben die Großeltern, um die Gemüse frisch zu halten?
- E) Warum fressen manche Fische Nüsse lieber als Mikroplastik?

İzah: Bu test tapşırığında verilmiş suallardan hansının mətnə cavablandırıldığı soruşulur. Məndən gösətirilir ki, nənə və babalarımızın meyvə və tərəvəzləri təzə saxlamaq üçün nəm dəsmalların arasında saxlamağı və yenidən istifadə edilə bilən kağız paketlərin və ya çantalardan istifadəsinə dair tövsiyələrinin olduğu göstərilir. Buna əsasən də **“Welche Ratschläge haben die Großeltern, um die Gemüse frisch zu halten?”** sualının **doğru cavabını** mətnə əsasən müəyyən etmək olur.

A variantı 8 sayılı test tapşırığı

B variantı 9 sayılı test tapşırığı

C variantı 7 sayılı test tapşırığı

D variantı 9 sayılı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort dem Text entsprechend aus.

Warum findet man Müllprojekt großartig?

- A) An solchen Projekten lernen die Kinder, welche Fische man fangen kann.
- B) Denn die Kinder haben darüber Ahnung, wie man Plastikmüll ins Ausland verschickt.
- C) Denn die Kinder lernen damit, dass es auch ohne Plastik geht.
- D) An diesen Projekten wird den Kindern gezeigt, warum Plastik für die Umwelt nützlich ist.
- E) Solche Projekte bringen den Kindern bei, wie die Plastikverpackungen unser Leben vereinfachen.

İzah: Bu tapşırıda mətnə əsasən verilmiş sualın doğru cavabını müəyyən etmək tələb olunur. Bu sualda zibilə aid projektin nəyə görə möhtəşəm olduğu soruşulur. Məndən aydın olur ki, belə projelərdə iştirak edən alman məktəbliləri plastik olmadan da yaşmağın mümkün olduğunu öyrənirlər. Mətnə əsasən tapşırığın **doğru cavabı** **“Denn die Kinder lernen damit, dass es auch ohne Plastik geht”** fikrinin qeyd olunduğu bənddir.

A variantı 9 sayılı test tapşırığı

B variantı 7 sayılı test tapşırığı

C variantı 9 sayılı test tapşırığı

D variantı 8 sayılı test tapşırığı

Ergänzen Sie den Satz.

Die Menschen, die direkt vom Bauernhof kaufen,

- A) arbeiten gern an den Müllprojekten
- B) verschmutzen ihre Umgebung
- C) leben nach dem Prinzip „gesundes Leben“
- D) möchten gerne auf dem Land leben
- E) machen jeden Tag Sport

İzah: Bu test tapşırığında mətnə əsasən cümləni tamamlamaq tələb olunur. Mətnin sonuncu abzasında „sağlam həyat“ prinsipləri ilə yaşayan ailələrin olduğu göstərilir. Onlar bir başa kənd həyətlərindən və ya qablaşdırılmamış satış həyata keçirən dükanlarda alış-veriş edir və bununla da plastik tullantı yaratmırlar. Bununla əlaqədar olaraq, tapşırığın **doğru cavabı** **„leben nach dem Prinzip “gesundes Leben“** fikrinin qeyd olunduğu bənddir.

A variantı 10 sayılı test tapşırığı**B variantı 10 sayılı test tapşırığı****C variantı 10 sayılı test tapşırığı****D variantı 10 sayılı test tapşırığı**

Welche Aussagen sind dem Text entsprechend richtig?

1. Die Anzahl der Unverpackt-Läden hat deutlich zugenommen.
2. Der Plastikmüll in Deutschland ist weniger als in jedem anderen Land der EU.
3. In den letzten Jahren kaufen Menschen keine Verpackungen mit Plastik.
4. Nach der Untersuchung der Vereinten Nationen gibt es in Meeren mehr Plastik als Plankton.
5. Es gibt jetzt auch die Menschen, die alte Hausmittel verwenden.

İzah: *Açıq-seçim tipli bu test tapşırığında mətnə əsasən doğru fikirlərin seçilməsi tələb olunur. Bu tapşırıda yalnız iki fikir (4,5) mətnə əsasən doğrudur. Mətdən də aydın olur ki, bu 2 fikir „4. Nach der Untersuchung der Vereinten Nationen gibt es in Meeren mehr Plastik als Plankton“ (Birləşmiş Millətlər Təşkilatının araşdırmasına əsasən dənizlərdə planktondan daha çox plastik var) və „5. Es gibt jetzt auch die Menschen, die alte Hausmittel verwenden“ (İndi köhnə məşət vasitələrindən istifadə edən insanlar da var) mətnə əsasən doğrudur.*

Lesen Sie den Text und antworten**Sie auf die Fragen 11 – 15.**

I Gummibärchen ist eine Art der Süßigkeit und besonders bei den Kindern sehr beliebt. Und Haribo ist eine davon. Haribo wurde 1920 von dem Vater des Firmenleiters Hans Riegel gegründet. Dieses Unternehmen ist eine Familienfirma und aus diesem Grund fühlt sich Hans Riegel immer verantwortlich. Deshalb ist er jedoch immer dabei, wenn der Werbefilm für den Fruchtgummihersteller gedreht wird, obwohl er täglich viel zu tun hat. Seit der Gründung von Haribo ist die Firma in Familienhand. Mehrere Generationen arbeiten hier Seite an Seite.

II Sie sind die heimlichen Riesen der deutschen Wirtschaft. Die Familienfirmen bilden 80 Prozent aller Unternehmen des Landes, erarbeiten zwei Drittel des deutschen Bruttosozialproduktes und beschäftigen 65 Prozent aller Arbeitnehmer. Sie sind bereits über hundert Jahre vorhanden und werden von Generation zu Generation weitergegeben.

III Familienunternehmen sind außerdem besonders erfolgreich. Das liegt daran, dass die meistens auf der Börse nicht vertreten werden. Kurz gesagt: Hier entscheidet die Familie und nicht nur das kurzfristige Gewinnstreben der Aktionäre. Privatunternehmen wie Aldi und Rewe können auf diese Weise viel schneller und flexibler arbeiten. Aber auch die großen Aktiengesellschaften wie Tengelmann, Henkel, Dr.Oetker und der Otto-Versand schneiden laut dem Börsenindex Gex deutlich besser ab, als Unternehmen, die nicht in Familienhand sind.

IV Die Begründung liegt nahe: “Wenn eine Familie hinter ihrem Unternehmen steht, dann bleibt sie viel länger bei der Stange als der externe Investor”, erklärt Andreas Rams von der Unternehmensberatung Price Waterhouse Coopers. Von der Existenz des Unternehmens hängt auch die Familie ab. Deshalb gehen Chefs von Familienunternehmen oft weniger Risiken ein und planen langfristiger. Das sorgt für Stabilität und Vertrauen bei den Kunden und Aktionären, aber vor allem auch bei den eigenen Mitarbeitern. Hinzu kommt die familiäre Arbeitsatmosphäre. Die Kollegen können viel mitentscheiden und entwickeln.

A variantı 11 sayılı test tapşırığı**B variantı 11 sayılı test tapşırığı****C variantı 11 sayılı test tapşırığı****D variantı 11 sayılı test tapşırığı**

Welche Aussagen sind nach dem Text entsprechend richtig oder falsch? Wählen Sie.

11.1. Gummibärchen ist die Lieblingssüßigkeit von Kindern.

- A) Richtig B) Falsch

İzah: *Tapşırıda bildirilir ki, kiçik ayı formasında olan şiriniyyatlar var və bunlar uşaqlar arasında çox sevilir. Mətdə verilən bu fikir tapşırıda verilmiş fikirlə üst-üstə düşür. Buna əsasən də verilmiş fikir mətnə əsasən doğrudur.*

11.2. Hans Riegel trägt Verantwortung, weil er der Leiter des Unternehmens Haribo ist.

- A) Richtig B) Falsch

İzah: Bu fikirdə bildirilir ki, Hans Rigel Haribo şirkətinin rəhbəri olduğu üçün məsuliyyət onun üzərindədir. Mətnə də göstərilir ki, Haribo ailə şirkəti olduğu üçün Hans Rigel həmişə özünü məsuliyyətli hiss edir. Buna görə də verilmiş bu fikir mətnə əsasən **doğrudur**.

11.3. Haribo wurde von dem Opa von Hans Riegel gegründet.

- A) Richtig B) Falsch

İzah: Bu fikirdə bildirilir ki, Haribo şirkəti Hans Rigelin babası tərəfindən əsası qoyulub. Mətnə isə göstərilir ki, Haribo Hans Rigelin atası tərəfindən yaradılıb. Buna görə də verilmiş bu fikir mətnə əsasən **yanlışdır**.

11.4. Familienunternehmen sind besonders erfolgreich, weil sie immer auf der Börse vertreten werden.

- A) Richtig B) Falsch

İzah: Bu fikirdə bildirilir ki, ailə şirkətləri hər zaman birjada təmsil olunduqlarına görə xüsusən uğur qazanırlar. Mətnə isə bu fikrin əksi göstərilir, ailə şirkətləri birjalarda təmsil olunmur və bütün məsələlərdə ailə özü qərar verir. Buna görə də verilmiş bu fikir mətnə əsasən **yanlışdır**.

A variantı 12 sayılı test tapşırığı

B variantı 14 sayılı test tapşırığı

C variantı 12 sayılı test tapşırığı

D variantı 13 sayılı test tapşırığı

Mit welchem Satz kann der 2. Absatz des Textes beginnen?

- A) Die Familienfirmen haben schon ihre Wirtschaftskraft verloren.
 B) In der Wirtschaft sieht man keine Entwicklung der Aktiengesellschaften.
 C) In Deutschland gibt es viele Familienunternehmen.
 D) Gummibärchen werden nur im Inland verkauft.
 E) Die Leiter haben bestimmte Strategien im Verhalten mit Kunden entwickelt.

İzah: Verilmiş tapşırığa əsasən müəyyən etmək lazımdır ki, mətndəki 2-ci abzas verilmiş fikirlərdən hansı ilə başlaya bilər. Mətnin 2-ci abzasında verilmiş "Sie sind die heimlichen Riesen der deutschen Wirtschaft. Die Familienfirmen bilden 80 Prozent aller Unternehmen des Landes ..." fikirlərinə diqqət yetirdikdə aydın olur ki, "Sie" (onlar) əvəzliyi özündən əvvəlki cümlədə cəm formada işlənmiş ismi əzəv edir və növbəti cümlədəki "Die Familienfirmen" (ailə firmaları) da özündən əvvəlki fikirlərin ardıcılığını davam etdirir. Buna istinad edərək və abzasın mənasına uyğun olaraq qeyd edə bilərik ki, mətnin 2-ci abzasına uyğun gələn **doğru cavab „In Deutschland gibt es viele Familienunternehmen“** fikrinin qeyd olunduğu bənddir.

A variantı 13 sayılı test tapşırığı

B variantı 13 sayılı test tapşırığı

C variantı 14 sayılı test tapşırığı

D variantı 14 sayılı test tapşırığı

Ergänzen Sie den Satz dem Text entsprechend.

Die deutschen Unternehmen, die in Familienhand sind,

- A) werden jetzt nicht mehr von Generation zu Generation weitergegeben
 B) spielen eine wichtige Rolle in der deutschen Wirtschaft
 C) haben eine große Konkurrenz zwischen den Geschwistern
 D) beschäftigen sich meistens mit der Herstellung von Gummibärchen
 E) werden vom Staat gegründet und wesentlich unterstützt

İzah: Bu test tapşırığında mətnə əsasən cümləni tamamlamaq tələb olunur. Mətni oxuyarkən məlum olur ki, ailə əlində cəmləşən alman şirkətləri alman iqtisadiyyatında böyük rol oynayırlar. Bununla əlaqədar olaraq, tapşırığın **doğru cavabı "spielen eine wichtige Rolle in der deutschen Wirtschaft"** fikrinin qeyd olunduğu bənddir.

A variantı 14 sayılı test tapşırığı

B variantı 12 sayılı test tapşırığı

C variantı 13 sayılı test tapşırığı

D variantı 12 sayılı test tapşırığı

Was ist Haribo?

- A) Eine Firma, die Hunderte von Werbefilmen pro Jahr produziert
 B) Ein neuer Chef, der nicht ausreichend Erfahrungen hat
 C) Ein neues Unternehmen, das bis jetzt unbekannt ist

- D) Eine Firma, die Hans Riegel im nächsten Jahr gründen will
 E) Ein Unternehmen, das schon lange von einer Familie geleitet wird

İzah: Bu tapşırıqda mətnə əsasən verilmiş sualın doğru cavabını müəyyən etmək tələb olunur. Bu sualda Haribonun nə olduğu soruşulur. Buna əsasən də tapşırığın **doğru cavabı “Ein Unternehmen, das schon lange von einer Familie geleitet wird“** (Uzun müddət bir ailə tərəfindən idarə olunan şirkət) fikrinin qeyd olunduğu bənddir.

- A variantı 15 sayılı test tapşırığı**
B variantı 15 sayılı test tapşırığı
C variantı 15 sayılı test tapşırığı
D variantı 15 sayılı test tapşırığı

Wählen Sie die richtigen Aussagen dem Text entsprechend.

1. Die Familienunternehmen in Deutschland existieren schon mehr als hundert Jahre.
2. Die allen Familienunternehmen von Deutschland entstanden im Jahre 1920.
3. Die Aktiengesellschaften werden nur von einer Familie geleitet.
4. Die Familienunternehmen bilden achtzig Prozent der allen deutschen Unternehmen.
5. Die Familienunternehmen planen kurzfristiger als Aktiengesellschaften.

İzah: Açıq tipli bu test tapşırığında mətnə əsasən doğru fikirlərin seçilməsi tələb olunur. Bu tapşırıqda yalnız iki fikir (1, 4) mətnə əsasən doğrudur. Məndən də aydın olur ki, məhz bu 2 fikir **“1. Die Familienunternehmen in Deutschland existieren schon mehr als hundert Jahre“** (Almaniyadakı ailə şirkətləri yüz ildən də artıqdır ki, mövcudurlar) və **“4. Die Familienunternehmen bilden achtzig Prozent der allen deutschen Unternehmen“** (Ailə şirkətləri Almaniya şirkətlərinin səksən faizini təşkil edirlər) mətnə əsasən doğrudur.

- A variantı 16 sayılı test tapşırığı**
B variantı 19 sayılı test tapşırığı
C variantı 20 sayılı test tapşırığı
D variantı 19 sayılı test tapşırığı

Wählen Sie die entsprechenden Präpositionen aus.

Das Frühstück begann ... 08.30 Uhr und dauerte ... 09.00 Uhr.

- A) vom – auf B) ab – zum C) um – bis
 D) im – um E) am – beim

İzah: Verilmiş test tapşırığında vaxtla bağlı işlədilən düzgün sözlərlərini müəyyən etmək tələb olunur. Bu tapşırıqda verilmiş **“Das Frühstück begann ... 08.30 Uhr und dauerte ... 09.00 Uhr”** cümləsində səhər yeməyinin saat 08.30-da başladığı və 09.00-a qədər davam etdiyi məlum olur. Verilmiş bəndlər arasından yalnız **„um – bis“** qeyd olunan bənd test tapşırığının **doğru cavabıdır**. Digər bəndlərdə verilən sözlər fərqli mənalara ifadə etdiyi üçün uyğun gəlmir.

- A variantı 17 sayılı test tapşırığı**
B variantı 16 sayılı test tapşırığı
C variantı 18 sayılı test tapşırığı
D variantı 20 sayılı test tapşırığı

Ergänzen Sie den Satz logisch.

Ich wollte die gebrochenen Stühle und Tische reparieren. Ich ging in die Werkstatt und holte

- A) Hefte, Bücher und Bleistifte
 B) Hammer, Nägel und Säge
 C) Tische, Stühle und Schränke
 D) Butter, Salz und Milch
 E) Messer, Teller und Gabeln

İzah: Bu test tapşırığında verilmiş nəqli cümləni məntiqi olaraq düzgün tamamlamaq tələb olunur. Tapşırıqda verilmiş **“Ich wollte die gebrochenen Stühle und Tische reparieren. Ich ging in die Werkstatt und holte”** (Mən qırılmış stul və stolları təmir etmək istəyirdim. Emalaxanaya getdim və ...) fikrindən aydın olur ki, təmir üçün müvafiq alətlər götürmək lazımdır. Buna əsasən cümləni məntiqi olaraq verilmiş bəndlər arasından yalnız **“Hammer, Nägel und Säge”** (çəkic, mismar və mişar) bəndi düzgün tamamladığı üçün test tapşırığının **doğru cavabıdır**.

A variantı 18 sayılı test tapşırığı**B variantı 18 sayılı test tapşırığı****C variantı 19 sayılı test tapşırığı****D variantı 16 sayılı test tapşırığı**

Wählen Sie die richtige Antwort aus.

Jetzt habe ich schon wieder Schnupfen, denn ich ... mich bei meinem Neffen

- A) haben, steckte an B) hatte, ansteckt
C) habe, angesteckt D) hat, steckt an
E) hattet, ansteckte

İzah: *Bu test tapşırığı Perfekt (keçmiş) zaman formasındadır. Perfekt zaman forması „sein/haben + Partizip II“ qaydasına əsasən düzəlir. Tapşırıqda verilmiş „sich anstecken“ (yoluxmaq) qayıdış feilinin Partizip II forması „angesteckt“ olur. Qrammatik qaydaya əsasən qayıdış feilləri ilə Perfekt zaman formasında cümlələr qurmaq üçün „haben“ köməkçi feili istifadə olunur. Beləliklə, **“habe, angesteckt”** qeyd olunan bənd tapşırığın **doğru cavabıdır.***

A variantı 19 sayılı test tapşırığı**B variantı 17 sayılı test tapşırığı****C variantı 16 sayılı test tapşırığı****D variantı 17 sayılı test tapşırığı**

Wählen Sie die richtige Antwort aus.

Sag mir mal, bringst du die Urlaubsfotos heute mit ... ?

- A) oder noch nicht sie sind fertig
B) oder noch fertig nicht sie sind
C) oder sind fertig noch nicht sie
D) oder sind sie noch nicht fertig
E) oder sie noch nicht fertig sind

İzah: *Verilmiş bu test tapşırığında sual cümləsini düzgün tamamlayan bəndi seçmək tələb olunur. Qrammatik qaydaya əsasən alman dilində sual cümlələri sual əvəzlilikləri, intonasiya və ya feili cümlənin əvvəlində işlətmək yolu ilə düzəldilir. Bu tapşırıqda da feili cümlənin əvvəlində işlətməklə sual cümləsi düzəldilib. Bildiyimiz kimi, “und, aber, oder” kimi bağlayıcılarından sonra düzgün söz sırası gəlir, yəni söz sırası dəyişmir. Bu tapşırıqda da sual cümləsinin düzəldilməsi qaydasına əsasən əvvəlcə feil, sonra mübtəda və daha sonra isə digər cümlə üzvləri gəlməlidir. Beləliklə, tapşırığın **doğru cavab** kimi **“oder sind sie noch nicht fertig”** qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 20 sayılı test tapşırığı**B variantı 20 sayılı test tapşırığı****C variantı 17 sayılı test tapşırığı****D variantı 18 sayılı test tapşırığı**

Wählen Sie die entsprechenden Pronomen aus.

... Eltern beschlossen, mich mit ... Schwester nach Gändschä zu schicken.

- A) Meine – meinem B) Meines – mein
C) Meiner – meinen D) Meinen – meiner
E) Meine – meiner

İzah: *Verilmiş test tapşırığında qrammatik qaydalara əsasən “mein” yiyəlik əvəzliyinin düzgün işlənməsini seçmək tələb olunur. Test tapşırığında verilmiş “Eltern” sözü bildiyimiz kimi, hər zaman cəmdə olur və cümlədə ismin Nominativ (adlıq), qadın cinsli “Schwester” sözü isə ismin Dativ (yönlük) halında işlənmişdir. Qrammatik qaydaya əsasən cəm isimlər Nominativ halda cəm artikli “die” ilə işləndiyi üçün “mein” əvəzliyi –e və “mit” sözünü ismin Dativ halını tələb etdiyi üçün qadın cinsli isimlər yiyəlik əvəzlilikləri işləndikdə –er şəkilçisi qəbul edirlər. Beləliklə, tapşırığın **doğru cavabı “Meine – meiner”** qeyd olunan bənddir.*

Le français

Écoutez le dialogue et faites les exercices de 1 à 5.

Julie – Franchement, Paris, ça fait craindre de plus en plus.

Max – Tu trouves ? Je ne vois pas en quoi.

Julie – C'est parce que tu habites dans le seizième... Non, ça devient impossible. C'est la deuxième fois cette année que je me fais agresser.

Max – On t'a agressée ? Quand ?

Julie – Hier soir, deux types. Ils m'ont demandé une cigarette et quand je leur ai dit que je ne fumais pas, ils m'ont demandé de l'argent. J'ai refusé et il y en avait un qui a commencé à fouiller dans mes poches, l'autre m'a pris le bras...

Max – Tu as réussi à t'enfuir ?

Julie – J'ai eu de la chance, une voiture de la brigade anti-criminalité passait juste à ce moment et s'est arrêtée.

Max – Tu as eu vraiment beaucoup de chance.

Julie – Oui et non, ils m'ont demandé d'aller porter plainte, ce que j'ai fait... Mais j'en peux plus de cette ambiance.

Max – Tu comptes déménager ?

Julie – Si tu crois que j'ai les moyens de m'installer dans le seizième...

Max – Non, ce n'est pas ce que je voulais dire.

Julie – Excuse-moi, je suis un peu sur les nerfs. Je réfléchis, je vais peut-être essayer de trouver quelque chose en banlieue.

Max – Et ton travail ?

Julie – Bon, je travaille à la maison la plupart du temps, je n'ai plus besoin d'être sur Paris tous les jours.

A variantı 1 saylı test tapşırığı

B variantı 1 saylı test tapşırığı

C variantı 1 saylı test tapşırığı

D variantı 1 saylı test tapşırığı

Trouvez la bonne réponse à la question donnée.

Qu'est-ce que les agresseurs ont demandé à la femme sauf la cigarette ?

- A) de ne pas porter plainte au commissariat de police
- B) de les suivre sans crier
- C) de donner sa montre en or
- D) de quitter Paris le plus vite possible
- E) de donner de l'argent

İzah: Bu test tapşırığında dialoqda təcavüzkarların qadından siqaretdən başqa nə tələb etdikləri soruşulur. Dialoqda verilmiş «*quand je leur ai dit que je ne fumais pas, ils m'ont demandé de l'argent*» cümləsində onların pul tələb etdikləri qeyd olunur, beləliklə, «*de donner de l'argent*» bəndi **doğru** cavabdır.

A variantı 2 saylı test tapşırığı

B variantı 2 saylı test tapşırığı

C variantı 2 saylı test tapşırığı

D variantı 2 saylı test tapşırığı

Complétez la phrase d'après le dialogue écouté.

La femme a eu de la chance ...

- A) parce qu'elle avait un ballon à gaz sur elle
- B) parce qu'elle a vite appelé son mari qui travaillait à côté
- C) parce qu'il y avait des gens sur la place
- D) parce qu'un des proches de la femme a vu les agresseurs et l'a aidée
- E) parce qu'une voiture de la brigade anti-criminalité passait par là

İzah: Bu test tapşırığında verilmiş cümləni dialoqa əsasən tamamlamaq tələb olunur. Bu cümlə dialoqda belə tamamlanır : «*J'ai eu de la chance, une voiture de la brigade anti-criminalité passait juste à ce moment.*» Beləliklə, «*parce qu'une voiture de la brigade anti-criminalité passait par là*» bəndi **doğru** cavabdır.

A variantı 3 saylı test tapşırığı**B variantı 3 saylı test tapşırığı****C variantı 3 saylı test tapşırığı****D variantı 3 saylı test tapşırığı**

Choisissez la bonne série d'après le dialogue écouté.

- A) C'est déjà la troisième fois que la femme se fait agresser à Paris.
- B) La femme est à l'aise dans la capitale.
- C) La femme a besoin d'aller chaque jour à Paris.
- D) Elle n'a pas assez de moyens pour s'installer dans le seizième arrondissement.
- E) La femme a permis de chercher ses poches.

İzah: Bu test tapşırığında dialoqa əsasən düzgün cavabı seçmək tələb olunur. Dialoqda qadının on altıncı ərazidə yaşaması üçün kifayət qədər vəsaiti olmadığı qeyd olunur. Bu fikri növbəti cümlədə görmək mümkündür: «*Si tu crois que j'ai les moyens de m'installer dans le seizième...*». Burada feil təsdiqdə verilməsinə baxmayaraq ironiya xarakteri daşıyır və «*Sən düşünürsən ki, mənim 6-cı ərazidə yaşamaq üçün vəsaitim var !*» mənasını daşıyır. Beləliklə, «**Elle n'a pas assez de moyens pour s'installer dans le seizième arrondissement**» bəndi **doğru** cavabdır.

A variantı 4 saylı test tapşırığı**B variantı 4 saylı test tapşırığı****C variantı 4 saylı test tapşırığı****D variantı 4 saylı test tapşırığı**

Quelle question a une réponse dans le dialogue ?

- A) Dans quel arrondissement a eu lieu cette attaque ?
- B) Les policiers ont-ils arrêté les agresseurs ?
- C) Quelle est la profession de la femme agressée ?
- D) Quelle est la relation entre Julie et Max ?
- E) Où est-ce que la femme travaille la plupart du temps ?

İzah: Bu test tapşırığında verilmiş suallardan hansının cavabı dialoqda əks olunduğu soruşulur. Dialoqda qadının daha çox evdə vaxt keçirdiyi qeyd olunur və bu fikir növbəti cümlədə öz əksini tapır: «*..., je travaille à la maison la plupart du temps ...*». Beləliklə, «**Où est-ce que la femme travaille la plupart du temps?**» sualı **doğru** cavabdır.

A variantı 5 saylı test tapşırığı**B variantı 5 saylı test tapşırığı****C variantı 5 saylı test tapşırığı****D variantı 5 saylı test tapşırığı**

Quel est le sujet principal du dialogue écouté ?

- A) Organisation du travail à distance dans le seizième arrondissement de Paris.
- B) Travail insatisfaisant des agents de police parisiens.
- C) Déménagement de Julie dans la banlieue de Paris.
- D) L'insécurité dans certains arrondissements de Paris.
- E) Mécontentement concernant l'adaptation de Julie en banlieue.

İzah: Bu test tapşırığında dialoqda əsasən nədən bəhs olunduğu soruşulur. Dialoqda Parisin bəzi ərazilərində baş verən təhlükəsizlik problemlərindən söhbət gedir. Beləliklə, «**L'insécurité dans certains arrondissements de Paris.**» fikrinin qeyd olunduğu bənd **doğru** cavabdır.

A variantı 7 saylı test tapşırığı

B variantı 8 saylı test tapşırığı

C variantı 9 saylı test tapşırığı

D variantı 7 saylı test tapşırığı

Quelle question **n'a pas** de réponse dans le texte ?

- A) D'où vient l'eau que le camion-citerne apporte ?
- B) De quoi Bombay bénéficie ?
- C) Combien d'habitants y a-t-il dans le village ?
- D) Combien de fois le camion ravitaille le puits en cas de manque d'eau ?
- E) À cause de quel problème les villages ne sont pas raccordés ?

İzah: Bu test tapşırığında verilmiş suallardan hansının cavabı mətndə əks olunmadığı soruşulur. Mətndə kənddə yaşayan sakinlərin sayı ilə bağlı heç bir məlumat yoxdur. Beləliklə, «**Combien d'habitants y a-t-il dans le village?**» sualı **doğru** cavabdır

A variantı 8 saylı test tapşırığı

B variantı 7 saylı test tapşırığı

C variantı 8 saylı test tapşırığı

D variantı 9 saylı test tapşırığı

Choisissez l'idée correcte d'après le texte.

- A) Les barrages construits ne changent rien actuellement à la situation des villageois.
- B) Les mégabarrages construits par le gouvernement ne sont pas réunis au même endroit.
- C) L'eau que le conducteur apporte vient du réseau d'eau de Bombay.
- D) À l'inverse de Navinwadi, Bombay bénéficie de plusieurs usines de traitement des eaux de pluie.
- E) Les habitants de Navinwadi cherchent de l'eau malgré les dangers sur leur chemin.

İzah: Bu test tapşırığında mətndə əsasən düzgün fikri tapmaq tələb olunur. Bu sualın cavabı mətndə «**pour l'instant, ... rien n'a changé**» cümləsində əks olunur. Beləliklə, «**Les barrages construits ne changent rien actuellement à la situation des villageois.**» cavabı **doğrudur**.

A variantı 9 saylı test tapşırığı

B variantı 9 saylı test tapşırığı

C variantı 7 saylı test tapşırığı

D variantı 8 saylı test tapşırığı

Répondez d'après le texte.

Quelle est la façon de traitement effectuée par les habitants pour rendre l'eau potable ?

- A) Ils installent des robinets dans les villages.
- B) Ils le traitent avec des produits chimiques.
- C) Ils utilisent le traitement par ébullition.
- D) Ils filtrent de l'eau à l'aide du tissu.
- E) Ils éliminent les plus gros déchets.

İzah: Bu test tapşırığında verilmiş suala mətndə əsasən cavab vermək tələb olunur. Sualda suyun təmizlənməsində hansı üsuldən istifadə olunduğu soruşulur. Bu sualın cavabı mətndə «**Ils traitent l'eau sale avec des produits chimiques**» cümləsində əks olunur. Beləliklə, «**Ils le traitent avec des produits chimiques**» cavabı **doğrudur**.

A variantı 10 saylı test tapşırığı

B variantı 10 saylı test tapşırığı

C variantı 10 saylı test tapşırığı

D variantı 10 saylı test tapşırığı

Trouvez les idées générales du texte.

1. L'accès à l'eau des habitants de Navinwadi.

ifadədə «**passer la lumière.**» testdə verilən «**translucides**» (işıq keçirən) sözü ilə eyni mənə daşıyır. Buna görə də fikir **doğrudur.**

11.3. Le silicate est un matériau qui se trouve très souvent sur la Lune.

- A) Vrai B) Faux

İzah: Mətnə əsasən verilmiş cümlənin doğru və ya səhv olduğu soruşulur. Bu sualın cavabını mətnə növbəti cümlədə görmək mümkündür : «**...silicate, un matériau chimique très présent sur notre satellite.**» Bu cümlədə «**très présent**» ifadəsi kontekstdə silikatın (tərkibində silisium birləşmələri olan mineralların adı) Ayda tez-tez tapıldığı mənasını daşıyır və «**souvent**» sözünün ekvivalenti kimi çıxış edir. Beləliklə bu fikir **doğrudur.**

11.4. Les plus grandes billes ont été trouvées par Apollo 16.

- A) Vrai B) Faux

İzah: Mətnə əsasən verilmiş cümlənin doğru və ya səhv olduğu soruşulur. Bu sualın cavabını mətnə növbəti cümlədə görmək mümkündür : «**...des billes de 40 millimètres avaient été identifiées par la mission Apollo 16.**» Mətnə əsasən tapılmış ən böyük şarların ölçüsü 40 mm-dir. Testdə verilmiş cümlədə «**les plus grandes**» ifadəsi bu fikri təsdiqləyir. Beləliklə bu fikir **doğrudur.**

A variantı 12 saylı test tapşırığı

B variantı 12 saylı test tapşırığı

C variantı 12 saylı test tapşırığı

D variantı 12 saylı test tapşırığı

Répondez d'après le texte.

De quelle matière pourraient être formées les nouvelles billes découvertes sur la Lune ?

- A) des cailloux
B) de différents matériaux chimiques
C) de silicate
D) des météorites
E) de verre volcanique

İzah: Bu test tapşırığında verilmiş suala doğru cavabı tapmaq tələb olunur. Bu sualda Ayda kəşf olunmuş yeni şarların hansı materialdan ibarət olduğu soruşulur. Bu sualın cavabı mətnə növbəti cümlədə əks olunur : «**Ces nouvelles billes pourraient avoir été formées à partir de verre volcanique.**» Beləliklə, «**de verre volcanique**» cavabı **doğrudur.**

A variantı 13 saylı test tapşırığı

B variantı 14 saylı test tapşırığı

C variantı 14 saylı test tapşırığı

D variantı 14 saylı test tapşırığı

Quelle série ne convient pas au mot en gras dans le texte ?

- A) Ils ont les mêmes apparences.
B) Ils sont pareils. C) Ils sont similaires.
D) Ils sont différents. E) Ils sont semblables.

İzah: Bu test tapşırığında mətnə yağlı şriftlə verilmiş sözə (**ressemblent**) uyğun olmayan cavabı seçmək lazımdır. Məna baxımından «**différents**» sözü bu feillə əks mənə daşıyır. Beləliklə, «**Ils sont différents.**» cavabı **doğrudur.**

A variantı 14 saylı test tapşırığı

B variantı 13 saylı test tapşırığı

C variantı 13 saylı test tapşırığı

D variantı 13 saylı test tapşırığı

Quelle série peut-elle compléter les points mis au troisième paragraphe dans le texte ?

- A) Cependant B) Grâce à C) Malgré
D) À partir de E) C'est pourquoi

İzah: Bu test tapşırığında mətnin üçüncü abzasında qoyulmuş boşluğu kontekstə uyğun olaraq tamamlamaq tələb olunur. Məna baxımından cümlədəki olan boşluğa yalnız «**Cependant**» bağlayıcısı uyğun gəlir. Beləliklə, bu cavab doğrudur.

A variantı 15 saylı test tapşırığı

B variantı 15 saylı test tapşırığı

C variantı 15 saylı test tapşırığı

D variantı 15 saylı test tapşırığı

Trouvez les idées correctes selon le texte.

1. Le silicate trouvé sur la Lune a une haute température.
2. La mission Yutu-2 a déterminé les billes de 40 millimètres avant des années.
3. Aujourd'hui on a arrêté définitivement de discuter les côtés mystérieux de la Lune.
4. D'après l'auteur, il serait utile de prendre des exemples de la face cachée du satellite de la Terre.
5. Les billes ont été devenues liquides par une chute météoritique.

İzah: Bu test tapşırığında mətnə əsasən düzgün fikirləri tapmaq tələb olunur. Bu testdə üç doğru və iki səhv fikir var.

- 1) Le silicate trouvé sur la Lune a une haute température. = «**à des températures élevées.**»
- 2) «**La mission Yutu-2 a déterminé les billes de 40 millimètres avant des années.**» fikri səhvdir. Çünki 40 millimetrlik şarlar Yutu-2 nümayəndələri tərəfindən deyil, Apolo 16 tərəfindən tapılmışdır. Bu fikir mətnə növbəti cümlədə öz təsdiqini tapır : «... **des billes de 40 millimètres avaient été identifiées par la mission Apollo 16**»
- 3) «**Aujourd'hui on a arrêté définitivement de discuter les côtés mystérieux de la Lune.** » fikri də səhv cavabdır, çünki Ayın sirli tərəfləri bu gün də hələ də müzakirə olunmaqdadır. Bu fikri təsdiq edən cümlə isə mətnə belə təqdim olunur : «**La face cachée de la Lune n'en finit décidément pas de faire parler d'elle en ce moment.**» Digər üç doğru fikirlərin mətnədəki qarşılığı aşağıda təqdim olunur :
- 4) D'après l'auteur, il serait utile de prendre des exemples de la face cachée du satellite de la Terre. = «**il faudra en étudier la composition. Pourquoi pas en ciblant ces régions de la face cachée de la Lune pour prélever quelques échantillons ?**»
- 5) Les billes ont été devenues liquides par une chute météoritique. = «**elles ont été à nouveau fondues après la chute météoritique.**»

A variantı 16 saylı test tapşırığı

B variantı 16 saylı test tapşırığı

C variantı 19 saylı test tapşırığı

D variantı 19 saylı test tapşırığı

Associez les séries données.

1. Quand ?
 2. Où ?
 3. Comment ?
- a. auparavant, le mois dernier, la semaine prochaine
b. sous l'arbre, à l'intérieur, au milieu
c. maintenant, jamais, récemment
d. derrière, en bas, partout
e. en voiture, lentement, sec
- A) 1 – a, d; 2 – c, b; 3 – e
B) 1 – b, d; 2 – a; 3 – c, e
C) 1 – b, e; 2 – a; 3 – c, d
D) 1 – c, e; 2 – a, b; 3 – d

E) 1 – a, c; 2 – b, d; 3 – e

İzah: Bu test tapşırığında birinci sütunda verilmiş sualların məna baxımından qarşılığını ikinci sütunda olan cavablarla əlaqələndirmək tələb olunur. Düzgün seçim aşağıda təqdim olunur :

1. Quand ? - a. auparavant, le mois dernier,
la semaine prochaine
- c. maintenant, jamais, récemment
2. Où ? - b. sous l'arbre, à l'intérieur,
au milieu
- d. derrière, en bas, partout
3. Comment ? - e. en voiture, lentement, sec

A variantı 17 sayılı test tapşırığı

B variantı 17 sayılı test tapşırığı

C variantı 18 sayılı test tapşırığı

D variantı 18 sayılı test tapşırığı

Associez.

1. Je ne suis pas d'accord avec toi.
 2. Je suis certain.
 3. Je crois que c'est bien.
 - a. Il n'est pas libre.
 - b. Il a une autre idée.
 - c. Il trouve que ce n'est pas mal.
 - d. Il a une opinion différente.
 - e. Il n'a aucun doute.
- A) 1 – b; 2 – a, e; 3 – d
B) 1 – b, d; 2 – e; 3 – c
C) 1 – c, e; 2 – d; 3 – b
D) 1 – c, d; 2 – a, b; 3 – e
E) 1 – a, e; 2 – c; 3 – b, d

İzah: Bu test tapşırığında birinci sütunda verilmiş ifadələrin məna baxımından qarşılığını ikinci sütunda olan ifadələrlə əlaqələndirmək tələb olunur. Düzgün seçim aşağıda təqdim olunur :

1. Je ne suis pas d'accord avec toi.
- Il a une autre idée.
- Il a une opinion différente.
2. Je suis certain. - Il n'a aucun doute.
3. Je crois que c'est bien.
- Il trouve que ce n'est pas mal.

A variantı 18 sayılı test tapşırığı

B variantı 18 sayılı test tapşırığı

C variantı 20 sayılı test tapşırığı

D variantı 20 sayılı test tapşırığı

Choisissez la bonne série.

Cette tradition existe non seulement dans notre ville, ... aussi dans les autres villes du pays.

- A) où B) après C) si D) mais E) quand

İzah: Bu test tapşırığında cümlədə olan boşluğu verilmiş sözlərdən biri ilə tamamlamaq tələb olunur. Bu cümlədə məna baxımından uyğun gələn söz « *mais* » bağlayıcısıdır.

- A variantı 19 saylı test tapşırığı**
B variantı 19 saylı test tapşırığı
C variantı 16 saylı test tapşırığı
D variantı 16 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne réponse.

*Le président : «Nous avons négocié la réduction du temps de travail à 35 heures par semaine».
Il a indiqué qu'ils*

- A) négociaient la réduction du temps de travail
B) auront négocié la réduction du temps de travail
C) négocieraient la réduction du temps de travail
D) avaient négocié la réduction du temps de travail
E) auraient négocié la réduction du temps de travail

İzah: Bu qrammatik test tapşırığı vasitəsiz nitqin vasitəli nitqə çevrilməsi ilə bağlı olan dil bilğisini tələb edir. Təqdim olunan cümlədə hər iki tərəfdəki feil «passé composé» zamanında verilmişdir. Qrammatik qaydaya əsasən vasitəsiz nitqdə bitmiş keçmiş zamanda verilmiş feil vasitəli nitqə çevrildikdə zaman uzlaşmasına görə plus-que-parfait də işlədilməlidir. Beləliklə, doğru cavab: «**avaient négocié...**» bəndidir.

- A variantı 20 saylı test tapşırığı**
B variantı 20 saylı test tapşırığı
C variantı 17 saylı test tapşırığı
D variantı 17 saylı test tapşırığı

Complétez.

- Bonjour. Je voudrais envoyer un paquet en Suisse.
– Oui, en recommandé ?
– Non, normal.
– Il faut remplir cette fiche pour la douane.
–
– Dans une semaine.
– Ah bon ? Ça fait combien ?
– 7,30 euros.
– Voilà.
– Merci, au revoir, madame.
A) Malheureusement, je n'ai pas de stylo pour la remplir.
B) Voulez-vous la remplir vous-même ?
C) D'accord. Dans combien de temps on va le recevoir ?
D) Pourquoi est-ce que je dois la remplir ?
E) Désolé. Je ne le veux pas.

İzah: Bu test tapşırığında dialoqu verilmiş ifadələrdən biri ilə tamamlamaq tələb olunur. Belə ki, boşluqdan sonrakı bənddə « **dans une semaine** » cavabı verildiyinə görə yalnız « **D'accord. Dans combien de temps on va le recevoir?** » sualı uyğun gəlir.